

มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี
BTU
Bangkokthonburi University

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ACADEMIC JOURNAL BANGKOKTHONBURI UNIVERSITY

วัดรอกขุน ลำทวัดเขียงราย

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม 2557 6 เดือน

Vol.3 No.1 May - October 2014

ISSN. 2286-6590

สร้างปัญญา พัฒนาคณ ฝึกฝนคุณธรรม

BUILD INTELLECT, MAN, MORALS

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ACADEMIC JOURNAL BANGKOKTHONBURI UNIVERSITY

ISSN.2286-6590 ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม 2557

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

เลขที่ 16/10 หมู่ 2 ถนนทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา

เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170

โทรศัพท์ (02) -8006800-5 โทรสาร (02) -8006806

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ ด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้องของคณาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนนักวิชาการอิสระ เพื่อนำไปสู่ประโยชน์ต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ โดยครอบคลุมสาขาวิชานิติศาสตร์ ดุริยางคศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ ด้านการเมือง การปกครอง รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจ ด้านการตลาด การจัดการ บัญชี การเงินการธนาคาร ธุรกิจสหกรณ์ ทรัพยากรบุคคล ต่างประเทศ และการจัดการโลจิสติกส์ ศึกษาศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา การบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน การศึกษาปฐมวัย และนิเทศศาสตร์ ด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และศิลปะการแสดง เป็นต้น

นโยบายการพิจารณาบทความ

- * บทความทุกเรื่องในวารสารฉบับนี้ได้รับการพิจารณาประเมินคุณภาพทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ตามสาขาที่เกี่ยวข้องจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
- * บทความและแนวคิดใดๆ ที่พิมพ์ในวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน
- * บทความที่จะได้รับการตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารฉบับอื่น หากตรวจสอบพบว่าการตีพิมพ์ซ้ำซ้อน ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว
- * กองบรรณาธิการวารสารไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอกเพื่อการพัฒนาเชิงวิชาการ แต่ต้องได้รับการอ้างอิงอย่างถูกต้อง

คณะที่ปรึกษา

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร เบ็ญจาทิกุล	อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา เบ็ญจาทิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
* ดร.ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาทิกุล ชัยรุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ประธานฝ่ายจัดการวารสาร

* รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ

* รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ

บรรณาธิการ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรัฐ ธนนิติกร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

* อาจารย์วสันต์ พรพุทธพงศ์

* ดร.เสาวนีย์ สมันต์ตรีพร

กองบรรณาธิการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน

* ศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล

มหาวิทยาลัยมหิดล

* ศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญญากาศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุขสำราญ

ข้าราชการบำนาญ

* รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ

ข้าราชการบำนาญ

* Professor Emeritus Dr. Terry E. miller

Kent State University

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในสถาบัน

* ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์

* ศาสตราจารย์ ดร.ทวีป ศิริวิศมี

* ศาสตราจารย์ ดร.เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ

* รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง

ฝ่ายกฎหมาย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสี่ยงม บุษบาบาน

* อาจารย์วาทีน หนูเกื้อ

ฝ่ายออกแบบวารสารและพิสูจน์อักษร

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม วรรณศิริ

* อาจารย์วิสรดา ธีรธัญปิยสุภ

* อาจารย์สุธีรา ชาติรัตนานนท์

* อาจารย์ชูชาติ ชายทวีป

* อาจารย์ทวีศักดิ์ ครองสุข

ฝ่ายออกแบบปกและตีพิมพ์

* ว่าที่ร้อยตรี ดร.อนันต์ โพธิกุล

* อาจารย์พลสิทธิ์ เสวันนา

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

เลขที่ 16/10 หมู่ 2 ถนนทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา

กรุงเทพมหานคร 10170 โทรศัพท์ (02) 8006800 - 5 โทรสาร (02) 8006806

พิมพ์เมื่อ : พฤษภาคม 2557

จำนวน : 1,000 เล่ม

- * บทความทุกเรื่องในวารสารฉบับนี้ได้รับการตรวจทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) จากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
- * บทความและแนวคิดใดๆ ที่พิมพ์ในวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน
- * กองบรรณาธิการวารสารไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอก เพื่อการพัฒนาเชิงวิชาการ แต่ต้องได้รับการอ้างอิงอย่างถูกต้อง

ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความฉบับนี้

1. ศาสตราจารย์ ดร.จำนง อติวัฒนสิทธิ์
2. ศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคณวุฒิ
3. ศาสตราจารย์ ดร.พฤท ศิริบรรณพิทักษ์
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์เกษร บุญอำไพ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ วัฒนานันตกุล
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะตังกูร
9. รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา นันทะไชย
10. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง
11. รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์
12. รองศาสตราจารย์ ดร.ผุสดี รุมาคม
14. รองศาสตราจารย์ บุศย์ วิสุทธิ
15. รองศาสตราจารย์ ดร.ธนสุวิทย์ ทับทิมบุญรักษา
16. รองศาสตราจารย์ ฐิโสธร ตูทองคำ
17. รองศาสตราจารย์ พิบูล ทีปะปาล
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ กุลสวัสดิ์
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยาณมิตร
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งภพ คงฤทธิ์ระจัน
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย พงศ์สิทธิกาญจนา
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณนทร์ บึงไกร
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนโกมุท
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรัฐ ธนศิริกร

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ฉบับนี้ ได้มีการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นวารสารที่ได้รับรองคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานวารสารของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI : Thai-Journal Citation Index Centre) โดยการพิจารณาคัดเลือกบทความ คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาประเมินบทความตรงตามศาสตร์ หรือสาขาวิชาที่วารสารได้กำหนดไว้ รวมทั้งการพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อใช้เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้นำเสนอบทความและกองบรรณาธิการวารสาร ตลอดจนการเผยแพร่บทความในวารสารทางเว็บไซต์ เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้สนใจงานวิชาการ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวนี้ ต้องอาศัยความคิด การวางแผน และการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของกองบรรณาธิการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านและผู้ทรงคุณวุฒิ ในการพิจารณาคัดเลือกผลงานที่จะตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ ในฐานะบรรณาธิการ ต้องขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ร่วมแรง ร่วมใจในการดำเนินงานจนวารสารฉบับนี้สำเร็จตามเป้าหมายในด้านบทความที่เผยแพร่อยู่ในวารสารฉบับนี้ประกอบไปด้วย บทความวิชาการจำนวน 4 บทความ และบทความวิจัยจำนวน 8 บทความ รวมทั้งสิ้น 12 บทความ เป็นของนักวิชาการ นักวิจัย และนักศึกษา ทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ซึ่งบทความทั้งหมดจะอยู่ในสาขาวิชาหรือศาสตร์ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งสาขาที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของวารสารที่ได้กำหนดไว้

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารวิชาการฉบับนี้ คงมีเนื้อหาและคุณค่าทางวิชาการต่อผู้สนใจและนักวิชาการทุกท่าน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐรัฐ ธนนิติกร

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิชาการ

หน้า

- ศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทาง
Center of Excellence..... 1
ศาสตราจารย์ ดร. ทวีป ศิริวิศรี
- การบริหารจัดการหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพทางดนตรี
Curriculum Management in aesthetics to enhance professional of music..... 14
ชวนพิศ ศิลาเดช, พัชรา แยมสำราญ, วิจิตรา ตะโกพร
- 6 ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนโยบายกองทุนตั้งตัวได้
6 Facts Relating To ABI Fund Policy..... 26
สุชาดา กิจรุ่งสุวรรณ
- บทบาททางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภายใต้พระราชบัญญัติลักษณะปกครอง
ท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551
The Government Role of Sub-District and Village Headman under Local
Government Act, (Number 11) of B.E. 2551..... 34
รุจิรวรรณ ลำताल

บทความวิจัย

- การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
The Moral and Ethical Standards of Schools Personals as Perceived by
Administrators and Teachers under The Office of Singburi Primary Educational
Service Area..... 42
อุษษา สุขประเสริฐ
- รูปแบบการจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงพยาบาลคริสเตียน สังกัดสภาคริสตจักร
ในประเทศไทย
Management Format for Excellence of Christian Hospitals The Church of Christ
in Thailand..... 52
ประทุม เจริญรูป
- นวัตกรรมจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย
Innovation of Tourist Industry Management in Thailand..... 60
สมพงษ์ สุเมธกษกร

หน้า

● แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย	
The Cusal Relationship Model Of The Factors Influencing The Acceptability Towards Information Technology Usage In Private Universities In Thailand.....	70
ศิรชญาณ์ กระเวก	
● การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	
The Instructional Model Development by using Mind Mapping to Develop Learning Achievement of Matthayomsuksa 1 Students.....	80
จุลจิรา สุจันทร์ศรี	
● การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	
Development of e-Learning Media of Occupations and Technology Learning Area: Invention, for Mattayomsuksa 2 students of Suwannaramwittayakom School, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education.....	89
ชลิดา อนุรัตน์	
● ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์กับความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	
The Relationship Between Desired Accountant Characteristics and the Need of Principle of Good Governance Readyess to ASEAN Community.....	98
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก, วสันต์ พรพุทธพงศ์	
● การศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปสู่ความสำเร็จการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก ในเขตจังหวัดนครปฐม	
A Study Of Self-Sufficient Economy Living Style Behaviors That Lead To The Success Of Small Private Businesses Of The People In Nakhonpathom Province.....	109
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก, จีรัตน์ อินทรจำนงค์	
● รายละเอียดผู้ลงบทความ.....	123
● แนวทางการเตรียมต้นฉบับและการส่งต้นฉบับวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.....	125

ศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทาง Center of Excellence

ศาสตราจารย์ ดร.ทวีป ศิริวิศมี*

บทคัดย่อ

ความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา ก็คือการสร้างความเข้มแข็งให้กับการจัดการศึกษาและวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา รัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนาควรจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางการศึกษาและวิจัยขั้นสูงเฉพาะทาง สำหรับสาขาวิชาที่ขาดแคลนและมีความจำเป็นในการพัฒนาต่อการพัฒนาประเทศ เช่น สาขาฟิสิกส์ สาขาเคมี สาขาคณิตศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีการอาหาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น ภายหลังจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศเอเซียหลายประเทศในปี พ.ศ. 2540 ประเทศเหล่านี้มีงบประมาณจำกัดในการส่งนักศึกษาที่มีสติปัญญาดีไปศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในต่างประเทศที่พัฒนาแล้ว

ฉะนั้น ประเทศเหล่านี้จึงควรจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางการศึกษาและวิจัยเฉพาะทางในประเทศของตนเอง เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางการศึกษาและวิจัยให้ทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยในประเทศที่พัฒนาแล้วในระดับมาตรฐานสากล วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศก็เพื่อจะเลือกภาควิชาที่มีศักยภาพทางวิชาการ มีผลงานวิจัย และมีศักยภาพในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ โดยการสนับสนุนทั้งกำลังคนและงบประมาณเป็นการเฉพาะ

เหตุผลที่ประเทศกำลังพัฒนาจะต้องสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศเป็นพิเศษคือ ประการแรก การที่นักศึกษาที่มีสติปัญญาดีมีความรู้ ความสามารถไปศึกษาและวิจัยขั้นสูง ณ ประเทศที่พัฒนาแล้ว ทำให้นักศึกษาที่เหลืออยู่ที่มีคุณภาพรองลงมาไม่สามารถช่วยเหลืออาจารย์ในการสร้างคุณภาพงานวิจัยที่ดีเยี่ยมได้อย่างเต็มที่ ทำให้คุณภาพงานวิจัยภายในประเทศไม่ดีเท่าที่ควร ประการที่สอง การที่นักศึกษาที่มีสติปัญญาดี มีความรู้ ความสามารถไปศึกษาและวิจัยขั้นสูงในต่างประเทศที่พัฒนาแล้วมีความเสี่ยงที่จะไม่กลับบ้านเกิดภายหลังจบการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาสมองไหลในประเทศบ้านเกิด ซึ่งการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศจะสามารถแก้ไขปัญหามองไหลได้ในระดับหนึ่ง ประการที่สาม เป็นการช่วยลดการสูญเสียเงินตราให้ต่างประเทศในการที่ต้องส่งนักศึกษาไปเรียนได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น ศูนย์ความเป็นเลิศทางการศึกษาและวิจัยควรจะได้รับ การจัดตั้งขึ้นในภาควิชาหรือสถาบันวิจัยในประเทศกำลังพัฒนาโดยเร็ว

คำสำคัญ : ศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทาง, การอุดมศึกษา

*คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

Abstract

An urgent need in the field of higher education in developing countries is the strengthening of post-graduate teaching and research. The governments of developing countries should set up a limited number of university departments for advanced training and research in certain selected fields. Since the economic crisis in 1997, Thailand and the other ASEAN countries have had limited resources to send highly qualified students for advanced study and research abroad. The center of excellence program is intended to encourage the pursuit of excellence and teamwork in studies and research and to accelerate the realization of international standards in specific fields. With this objective in mind, it is proposed to give active support and substantial assistance to promising departments in universities carefully selected on the basis of quality and extent of work already done, their reputation and contribution to research and potential for future development.

The reasons that developing countries should attempt as soon as possible to create facilities in major subjects for the first class higher degree program in their own countries are as follows : Firstly, the present widespread practice of sending the brightest students abroad to take a higher degree makes it difficult to build native research students is the life blood of a creative university postgraduate department. Secondly, the loss of highly qualified trained people to developed countries when overseas students do not return to their homeland after receiving a higher degree abroad will be reduced. And thirdly, it will save much foreign exchange whether the money is provided by the government or private agencies. The center of excellence program should be setup as quickly as possible in developing countries.

Keywords : center of excellence in specific fields, higher education

เหตุผลและความจำเป็น

เนื่องจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศ กำลังพัฒนาได้พยายามที่จะเปิดทำการสอนและวิจัยในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาและวิจัยระดับปริญญาเอกเป็นจำนวนมาก โดยมีได้สะสมองค์ความรู้ รวมทั้งการเตรียมบุคลากรที่จะเป็นผู้สอนและทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในการทำวิจัยให้กับนักศึกษา มิได้มีความพร้อม

ในด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคาร และสถานที่ ที่มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล แต่ได้ทำการเปิดสอนเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนในระดับสูงของประเทศ ซึ่งมหาวิทยาลัยหลายแห่งยังไม่มีความพร้อมเพียงพอจึงเป็นการยากยิ่งที่จะสร้างคณาจารย์ที่มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากลเทียบเท่ากับอารยประเทศที่พัฒนาแล้วในโลกตะวันตก

สำหรับประเทศกำลังพัฒนานั้น แต่เดิมส่วนมากจะส่งเยาวชนไปศึกษาในระดับสูงยังประเทศตะวันตกในยุคอาณานิคม นักศึกษาที่มีสติปัญญาดีมีความรู้ ความสามารถหรือบุตรหลานชนชั้นปกครองจะได้รับการศึกษาระดับสูงจากประเทศที่ทำการปกครองประเทศของตน เมื่อได้รับการศึกษากลับมาก็มีนโยบายของประเทศที่ปกครองมาใช้ปกครองประชาชนของตน สร้างระบบชนชั้นขึ้นอีกทอดหนึ่งภายในประเทศของตนโดยไม่รู้ตัว

เมื่อสิ้นสุดยุคการล่าอาณานิคม ประเทศกำลังพัฒนายังคงส่งนักศึกษาไปศึกษาระดับสูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับปริญญาโทและเอกซึ่งประเทศเหล่านั้นจะต้องเสียงบประมาณจำนวนมหาศาล ปัจจุบันประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา ได้มีนโยบายที่จะจัดการศึกษาระดับสูงในรูปธุรกิจการค้า กล่าวคือ จะเก็บค่าเล่าเรียนนักศึกษาต่างชาติในอัตราที่สูงมาก สถานการณ์เช่นนี้ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาไม่สามารถจะส่งนักศึกษาจำนวนมากไปศึกษาต่อได้อีกต่อไป เนื่องจากไม่มีงบประมาณเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับปริญญาเอกซึ่งจะต้องส่งนักศึกษาไปเรียนเป็นระยะเวลาประมาณ 3-6 ปี เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศในทวีปเอเชียหลายประเทศในปี พ.ศ. 2540 ประเทศเหล่านี้ยากจนลง มีงบประมาณจำกัดในการส่งนักศึกษาที่มีสติปัญญาดีไปศึกษาระดับสูงยังต่างประเทศที่พัฒนาแล้ว ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาต้องปรับเปลี่ยนนโยบายด้านการศึกษาที่จะส่งนักศึกษาไปยังประเทศที่พัฒนาแล้วเสียใหม่

ในส่วนของประเทศไทยนั้น หลังจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ และเริ่มกระบวนการปฏิรูปการศึกษาเพื่อเข้าสู่โครงสร้างกระทรวงใหม่ โดยได้มีการจัดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สังกัดอยู่ภายใต้ทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการเข้าด้วยกัน จัดตั้งเป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งเป็นการรวมสถาบันการศึกษาทั้งหมดของประเทศเข้าด้วยกัน ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยของรัฐ 24 แห่ง มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชนประมาณ 60 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง เมื่อรวมสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดเข้าด้วยกัน ประกอบด้วยสถาบันการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้แก่ วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัยการสาธารณสุข และโรงเรียนทหารตำรวจ ก็จะมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวนเกือบ 200 แห่ง นับว่าเป็นจำนวนมาก ซึ่งในประเทศไทยสถาบันการศึกษาเหล่านี้จะกระจายไปทั่วประเทศ ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงประเด็นการเตรียมอาจารย์สำหรับการสอนและวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา จะพบว่า เป็นภาระหนักที่ภาครัฐบาลและเอกชนต้องเตรียมอาจารย์ไว้สำหรับสอนและทำวิจัยในสถาบันเหล่านี้ และจากการสำรวจข้อเท็จจริงพบว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกในสถาบันอุดมศึกษามีสัดส่วนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานในระดับสากลที่ควรจะเป็น ยิ่งเมื่อสำรวจลึกลงไปถึงตำแหน่งศาสตราจารย์ที่ทำการสอนและวิจัยอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ยังมีจำนวนไม่ถึง 1% ของอาจารย์ทั้งหมด นับเป็นข้อมูลที่น่าตกใจมากสำหรับ

กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ประมาณการจำนวนบุคลากรที่ประเทศไทยต้องการผู้ที่จบปริญญาเอกในอีก 20 ปีข้างหน้า พบว่าจะต้องมีไม่น้อยกว่า 20,000 คน เพื่อสอนและวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้ทำการสำรวจพบว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า จะมีอาจารย์มหาวิทยาลัยมากกว่า 50% ต้องเกษียณอายุราชการซึ่งจะทำให้กำลังคนชั้นมัธยมศึกษาของประเทศขาดแคลนอย่างรุนแรง หากไม่เตรียมฐานการผลิตดุุษบัณฑิตไว้ทดแทน

แต่อย่างไรก็ตาม การที่มหาวิทยาลัยในประเทศไทยต่างพยายามจะเปิดสอนระดับปริญญาเอกในสถาบันของตน โดยมีได้มีการวางแผนอย่างรอบคอบก็จะนำมาซึ่งการผลิตดุุษบัณฑิตขึ้นมีคุณภาพไม่เท่าเทียมมาตรฐานสากล ซึ่งจะทำให้เกิดการลดคุณค่าของดุุษบัณฑิตในที่สุด ทางออกหนึ่งของประเทศก็คือ การจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางการศึกษาและวิจัยเฉพาะทางขึ้นในประเทศของตนเอง เพื่อจัดการผลิตมหาบัณฑิตและดุุษบัณฑิตที่มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล โดยการรวมอาจารย์ อุปกรณ์ และสถานที่ไว้ด้วยกันเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดในประเทศให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

เหตุผลที่ประเทศกำลังพัฒนาจะต้องสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทาง (Center of Excellence) มีดังต่อไปนี้

ประการแรก การที่นักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และสติปัญญาสูงไปศึกษาและวิจัยชั้นสูง ณ ประเทศที่พัฒนาแล้ว ทำให้ประเทศขาดศักยภาพที่จะใช้บุคลากรเหล่านี้วิจัยและ

พัฒนา สร้างผลงานให้กับประเทศของตนเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า บุคคลที่มีศักยภาพสูงสุดที่สามารถทำงานหนักได้เต็มที่มีอายุระหว่าง 25-40 ปี ในช่วงอายุนี้นี้ ถ้าประเทศกำลังพัฒนาส่งบุคคลเหล่านี้ไปศึกษาต่ออย่างต่างประเทศในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจะใช้เวลาประมาณ 4-10 ปี แล้วแต่กรณีซึ่งเป็นช่วงที่บุคคลเหล่านี้ควรทำงานวิจัยให้กับประเทศของตนเองซึ่งเขาเหล่านั้นอยู่ภายในประเทศของตนเองก็จะเป็นผู้ช่วยอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สังกัดอยู่ทำการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อต้องส่งเขาไปศึกษาวิจัยยังต่างประเทศ อาจารย์ในประเทศก็ขาดผู้ช่วยที่มีความสามารถช่วยงาน นักศึกษาที่เหลืออยู่ที่มีคุณภาพและศักยภาพรองลงไปไม่สามารถช่วยเหลืออาจารย์ในการสร้างคุณภาพงานวิจัยที่ดีเยี่ยมได้อย่างเต็มที่ ทำให้คุณภาพงานวิจัยภายในประเทศไม่ดีเท่าที่ควร ผลงานวิจัยที่ดีก็กลับไปตกอยู่กับอาจารย์ของประเทศที่พัฒนาแล้ว เนื่องจากมีนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและสติปัญญาสูงเป็นผู้ช่วยเหลือในการทำวิจัย ผู้เขียนขอยกตัวอย่างที่มีการกล่าวอย่างไม่เป็นทางการว่า นักวิทยาศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาที่ได้รับรางวัลโนเบลที่นั่งถ่ายรูปพร้อมกับลูกศิษย์ที่เป็นนักศึกษารับปริญญาเอกที่ยืนข้างหลังเป็นนักศึกษาตัวดำ (หมายถึงชาวอินเดีย) หรือตาตี (หมายถึงชาวจีน) ร่วมถ่ายรูปอยู่ด้วยเสมอ

ในความเป็นจริงแล้ว การจ้างนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกภายในประเทศด้วยเงินน้อยนิด สำหรับเป็นกลไกดึงดูดสมองของชาติให้เข้ามาเป็นนักวิชาการและใช้เป็นเครื่องมือบูรณาการการวิจัยกับบัณฑิตศึกษาเข้าด้วยกัน

ให้เป็นเครื่องมือสร้างความรู้เพื่อแก้ปัญหาของประเทศนั้น ย่อมดีกว่าการส่งสมองเสียค่าสมองไปให้อาจารย์ชาวต่างประเทศใช้เพื่อแลกกับปริญญาที่มหาวิทยาลัยในต่างประเทศมอบให้ โดยต้องเสียค่าเล่าเรียนให้แก่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยเงินมูลค่ามหาศาล นับว่าไม่คุ้มกับการลงทุนอย่างยิ่ง

ประการที่สอง อาจเกิดภาวะสมองไหล กล่าวคือ ผู้ที่ไปศึกษาระดับสูง ณ ต่างประเทศ ที่พัฒนาแล้วอาจไม่กลับประเทศบ้านเกิด เนื่องจาก การไปศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้วมักจะไปศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ต่อยอดจากองค์ความรู้เดิมที่ประเทศเหล่านั้น ได้สร้างขึ้นมาแล้ว เช่น ไปศึกษาวิชานิวเคลียร์ ฟิสิกส์ซึ่งมีองค์ความรู้เดิมขั้นสูงอยู่แล้ว หรือ ไปศึกษาวิชาคอมพิวเตอร์ขั้นสูงที่มีองค์ความรู้เดิมขั้นสูงพอที่จะต่อยอดได้ ความรู้ขั้นสูงเหล่านี้ประเทศกำลังพัฒนายังไม่มีพื้นฐานอย่างเพียงพอ เมื่อกลับมายังประเทศของตนเองภายหลังจาก จบการศึกษาก็ไม่สามารถวิจัยและพัฒนา องค์ความรู้ใหม่ได้ เพราะพื้นฐานเดิมของประเทศของตนเองยังมีไม่เพียงพอ ขาดเครื่องมือและ อุปกรณ์ที่ทันสมัยที่จะทำงานวิจัยและพัฒนา ประกอบกับสภาพแวดล้อมในประเทศที่พัฒนาแล้วมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าได้รับค่าตอบแทน สูงกว่า มีระบบการทำงานที่ดีมีเครื่องมือและ อุปกรณ์ที่ทันสมัยที่จะทำงานวิจัย ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่จะไม่กลับมายังประเทศของตน เป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถของประเทศกำลังพัฒนาไปยังประเทศที่พัฒนาแล้ว ในทางอ้อม กล่าวกันว่าในคณะวิชาทางด้าน วิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัย

10 อันดับแรกของสหรัฐอเมริกา เช่น มหาวิทยาลัย สแตนฟอร์ด มหาวิทยาลัยแห่งแคลิฟอร์เนีย ลอสแอนเจลิส ฯลฯ มีอาจารย์เป็นชาวต่างประเทศ ที่กำลังพัฒนาเป็นจำนวนมาก ทั้งชาวจีน ชาวอินเดีย ชาวเกาหลี ชาวไต้หวัน ฯลฯ ซึ่งภาวะสมองไหล เหล่านี้เกิดจากการอนุญาตหรือส่งนักศึกษาระดับ หัวกะทิของประเทศเหล่านี้ไปเรียนในระดับสูง แล้วไม่กลับมาพัฒนาประเทศของตนเอง ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศขึ้นภายใน ประเทศจะแก้ปัญหาสมองไหลได้ในระดับหนึ่ง ซึ่ง รายละเอียดจะได้นำมากล่าวถึงในระดับต่อไป

ประการที่สาม นักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกที่ไปอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว เป็นระยะเวลานาน จะรับวัฒนธรรมของประเทศ เหล่านั้นมาโดยปริยายโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษา หนุ่มสาวที่อายุน้อย ย่อมจะรับวัฒนธรรมของ ประเทศที่พัฒนาแล้วได้ง่ายและรวดเร็ว เมื่อเรียน จบแล้วจะต้องกลับประเทศของตนเองมักเกิด ปัญหาในการปรับตัวไม่มากนักน้อยเป็นธรรมดา ยิ่งอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นเวลานานก็ยิ่งมี ปัญหาในการปรับตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ สำหรับการ ปรับตัวทางด้านวิชาการนั้น นักศึกษาที่ไปศึกษา ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมักจะทำ วิจัยในเรื่องเทคโนโลยีขั้นสูงมากๆ ไว้ใช้ได้ ต้อง สั่งซื้อเครื่องมือจากต่างประเทศที่พัฒนาแล้ว ในราคาแพงเป็นการเสียเงินตราต่างประเทศเป็น จำนวนมาก และการวิจัยก็ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง เนื่องจากไม่มีอุตสาหกรรมภายในประเทศรองรับ มีตัวอย่างมากมายที่รัฐบาลไทยส่งนักศึกษา ไปศึกษาวิชาที่ไม่สอดคล้องกับการนำมาใช้ ในอุตสาหกรรมภายในประเทศ เช่น ประเทศไทย ต้องการองค์ความรู้และเทคโนโลยีอย่างพารา แต่

นักศึกษาที่ส่งไปเรียนในประเทศที่พัฒนาแล้วจะไปเรียนวิชาเคมีหรือวิศวกรรมเคมีด้านอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับเทคโนโลยีอย่างพารา นักศึกษาไทยไปเรียนเทคโนโลยีการผลิตข้าวสาลี แต่ในประเทศไทยต้องการผู้เชี่ยวชาญในด้านข้าวเหนียวสำหรับชาวบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือเหล่านี้ เป็นต้น ดังนั้นเมื่อนักศึกษากลับมาก็จะต้องใช้เวลานานในการปรับตัวทางวิชาการ รวมทั้งการปรับตัวในด้านการทำงาน สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ระบบราชการที่มีลักษณะไม่คล่องตัว และในส่วนกรณีของนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ผู้ที่ไปศึกษาจะซึมซับวัฒนธรรมตะวันตกที่ยึดถือกฎหมายและกติกาสังคมเป็นที่ตั้ง ส่วนสังคมของประเทศตะวันออกโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยจะยึดถือการอะลุ่มอล่วย ระบบเครือญาติ ระบบถ้อยทีถ้อยอาศัย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เมื่อไปศึกษาในต่างประเทศที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันมากก็จะไม่สามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัย หรือกรอบความคิดในทางวิชาการจากประเทศตะวันตก มาใช้กับสถานการณ์ทางวัฒนธรรมของตนเองได้ ทำให้ผลงานวิจัยที่อยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมตะวันตกนำมากำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศของตนเองได้ยาก

ประการที่สี่การตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศภายในประเทศเป็นการช่วยลดความสูญเสียเงินตราให้ต่างประเทศที่ไม่ต้องส่งนักศึกษาไปศึกษาและวิจัยระดับสูงในต่างประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นจำนวนมาก ในกรณีของประเทศไทยการส่งนักศึกษาไปศึกษาระดับปริญญาเอกในต่างประเทศจะต้องเสียค่าใช้จ่าย

ประมาณ 5-10 ล้านบาทต่อคน แต่หากจะให้ทุนนักศึกษาเล่าเรียนปริญญาเอกภายในประเทศและไปทำวิจัยเพื่อหาประสบการณ์ในต่างประเทศในระยะเวลาสั้นๆ ราว 6-12 เดือน จะใช้งบประมาณไม่เกิน 2 ล้านบาท ซึ่งนับว่าประหยัดเงินได้มาก และได้ผลคุ้มค่ากว่าประสบการณ์การสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการจากประเทศกำลังพัฒนาในทวีปเอเชียบางประเทศ

ประเทศอินเดียเป็นประเทศแรกที่พยายามผลิตผู้เชี่ยวชาญภายในประเทศ เพื่อสร้างอาจารย์ระดับอุดมศึกษาและนักวิจัยขึ้นมา โดยจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยระดับสูง (Center of Advanced Study) ขึ้นในปี ค.ศ. 1963-1964 (พ.ศ. 2506-2507) ประมาณ 30 ศูนย์ ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เช่น เคมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ชีววิทยา ธรณีวิทยา ดาราศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ปรัชญา ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา การศึกษา และภาษาสันสกฤต เป็นต้น เพื่อผลิตอาจารย์ นักวิชาการ และนักวิจัยในระดับสากล โดยจัดสรรทุนการศึกษาและวิจัยระดับปริญญาเอกให้ศึกษาที่ศูนย์เหล่านี้ ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จตามสมควรโดยใช้งบประมาณน้อย ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกมีคุณภาพในระดับสากล ศาสตราจารย์ของอินเดียหลายคนได้รับรางวัลโนเบล เช่น ศาสตราจารย์ชาล์ม ได้รับรางวัลในสาขาวิชาฟิสิกส์ ศาสตราจารย์อมตยา เซน ได้รับรางวัลในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น (University Grants Commission, Centers of Advanced Study in India Universities, 1972)

ประเทศจีน เป็นอีกประเทศหนึ่งที่พยายามสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการภายในประเทศ

มานาน ก่อนเปิดประเทศด้วยซ้ำ จีนได้เลือกมหาวิทยาลัยหลัก (Key Universities) ประมาณ 100 แห่ง โดยจีนได้สนับสนุนมหาวิทยาลัยเหล่านี้เป็นพิเศษ เพื่อสร้างให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ เทียบกับมาตรฐานโลก เป็นที่น่ายินดีว่าเมื่อปี ค.ศ. 2006 (พ.ศ. 2549) มหาวิทยาลัยปักกิ่งได้รับการจัดอันดับอยู่ในระดับสูงมากของโลก อันดับสูงกว่ามหาวิทยาลัยชั้นนำในสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก

ประเทศเวียดนามเป็นอีกประเทศหนึ่งที่เชื่อว่า “การศึกษาเปลี่ยนแปลงประเทศได้” (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ มติชนรายวัน ฉบับที่ 10629 หน้า 27) เวียดนามได้ลงทุนสนับสนุนการจัดศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 23 สาขา ทั้งด้านการสอน การวิจัย โดยจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยแห่งชาติเป็นมหาวิทยาลัยที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติสามารถแข่งขันกับโลกได้โดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น เวียดนามทุ่มงบประมาณมหาศาลเพื่อสร้างคนให้จบปริญญาเอกกลับมาเป็นอาจารย์ ให้ได้ 20,000 คน ภายใน 10 ปี โดยการสนับสนุนมหาวิทยาลัยชั้นนำของชาติผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอก โดยว่างเงินเดือน อาจารย์ทุกคนจะต้องมีผลงานทางวิชาการซึ่งรวมทั้งงานการวิจัยตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการไม่น้อยกว่าปีละ 2 เรื่อง มิฉะนั้นจะไม่ได้ได้รับการขึ้นเงินเดือนประจำปี ขณะนี้เวียดนามได้ผลิตดุซงึ่บัณฑิตสาขาวิชาฟิสิกส์ได้มากกว่าประเทศไทยหลายเท่า

วัตถุประสงค์ของโครงการจัดตั้ง

ศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทาง

1. เพื่อคัดเลือกภาควิชาหรือสถาบันวิจัยที่มีความพร้อมมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในประเทศ จัดตั้งขึ้นเป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางวิชาการเฉพาะสาขา เช่น ศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางคณิตศาสตร์ ศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางฟิสิกส์ ศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางเทคโนโลยีอาหาร ศูนย์แห่งความเป็นเลิศทางวิศวกรรมเครื่องกล เป็นต้น โดยมีภาควิชาหรือสถาบันวิจัยจากมหาวิทยาลัยอื่นเป็นเครือข่ายของศูนย์ในแต่ละสาขาวิชา

2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดศูนย์แห่งความเป็นเลิศ โดยจัดสรรงบประมาณเพิ่มให้เป็นพิเศษ ซึ่งงบประมาณที่สนับสนุนจะทำให้มีการจัดตั้งตำแหน่งศาสตราจารย์เพิ่มขึ้นในศูนย์ มีการจัดสรรตำแหน่งศาสตราจารย์อาคันตุกะสำหรับชาวไทยที่มีความรู้และประสบการณ์ระดับสูงที่ทำงานในต่างประเทศ และเชิญศาสตราจารย์ที่มีชื่อเสียงชาวต่างประเทศมาดำรงตำแหน่งโดยมีภาระงานสอนและงานวิจัยที่ชัดเจนในระหว่างดำรงตำแหน่ง

3. เพื่อทำการจัดสรรงบประมาณพิเศษสำหรับจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้กับศูนย์แห่งความเป็นเลิศ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ ที่อำนวยความสะดวกในการทำงาน เช่นเดียวกับภาควิชาหรือสถาบันวิจัยที่โดดเด่นในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงชั้นนำในต่างประเทศ

4. เพื่อเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศ โดยทำความตกลงร่วมมือกันทางวิชาการร่วมกันจัดการเรียนการสอนในระดับ

ปริญญาโทและเอก โดยเชิญศาสตราจารย์ที่มีชื่อเสียงมาร่วมสอนอย่างสม่ำเสมอ จัดการเรียนการสอนในภาควิชาเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษาและสอนเป็นภาษาอังกฤษทุกหลักสูตรให้นักศึกษาทำการศึกษาและวิจัยโดยใช้เวลาส่วนใหญ่ในศูนย์นี้ และส่งนักศึกษาระดับปริญญาเอกของศูนย์ไปหาประสบการณ์ทางการศึกษาและวิจัยยังมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศที่ร่วมมือกันในระยะเวลานานขึ้น โดยมีอาจารย์ชาวต่างประเทศที่มีชื่อเสียงร่วมเป็นที่ปรึกษางานวิจัยของนักศึกษา

5. เพื่อกำหนดหัวข้อที่จะให้นักศึกษาระดับปริญญาโทและเอก ทำหัวข้อวิทยานิพนธ์ในเรื่องที่เป็นปัญหาของประเทศไทย และร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรมในการกำหนดหัวข้อการวิจัย เพื่อจะได้นำผลงานวิจัยไปใช้ได้จริงในประเทศ

6. เพื่อจัดกิจกรรมทางวิชาการภายในศูนย์แห่งความเป็นเลิศอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งและชื่อเสียงให้กับศูนย์แห่งความเป็นเลิศ ให้เกิดการยอมรับจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ

เกณฑ์ในการประเมินความพร้อมเพื่อจัดตั้งให้เป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทาง

คุณสมบัติและองค์ประกอบของศูนย์แห่งความเป็นเลิศ

ภาควิชาหรือสถาบันวิจัยที่จะถูกประเมินเพื่อจัดตั้งให้เป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศจะต้องมีคุณสมบัติและองค์ประกอบที่ดีกว่าภาควิชาหรือสถาบันวิจัยอื่นๆ ภายในประเทศ โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีโครงสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพสูง มีศาสตราจารย์เป็นจำนวนมาก มีรองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ที่มีคุณวุฒิสูงจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง มีนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ช่วยงานทางวิชาการครบถ้วนและมีศักยภาพสูง

2. มีโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ห้องเรียน เครื่องคอมพิวเตอร์ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่จะใช้ในการเรียนการสอนและวิจัยที่ทันสมัย มีระบบบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ มีห้องสมุดเฉพาะและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอ

3. อาจารย์ที่อยู่ในภาควิชาหรือสถาบันวิจัยที่มีผลงานทางวิชาการดีเด่นและต่อเนื่อง เป็นผลงานที่สร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ในกรณีของสาขาประยุกต์ เช่น วิศวกรรมเครื่องกล จะมีการนำผลงานวิจัยไปใช้ในภาคอุตสาหกรรม ผลงานดังกล่าวต้องได้รับการยอมรับให้นำไปตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติและได้รับการอ้างอิงทางวิชาการ

4. ภาควิชาหรือสถาบันวิจัยที่เสนอตัวเข้ารับการคัดเลือกเป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทางจะต้องทำแผนพัฒนา 5 ปี และแผนการปฏิบัติการทุกๆ ปี ในแผนการพัฒนายังต้องระบุถึงแผนการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโทและเอก ส่วนแผนการวิจัยจะต้องระบุรองของงานวิจัยที่จะทำแหล่งทรัพยากรความสัมพันธ์กับผู้ให้ ฯลฯ เพื่อที่จะให้คณะกรรมการประเมินศักยภาพพิจารณาได้อย่างละเอียดและถูกต้อง

5. ต้องมีการจัดทำแผนงบประมาณ แผนการจัดสรรทุนวิจัยทั้งในส่วนของอาจารย์และนักศึกษา แผนการใช้เงินของทุกๆ ปี และแผนการใช้เงินรวมตลอด 5 ปี

6. คณะวิชาและมหาวิทยาลัยที่สังกัดให้การรับรองและสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม

7. มีระบบการบริหารและการจัดการภายในภาควิชาหรือสถาบันวิจัยอย่างชัดเจน โดยกำหนดผู้ที่ได้รับผิดชอบงานและภารกิจในส่วนต่างๆ ไว้อย่างแน่นอน

8. มีความสัมพันธ์ทางวิชาการกับสถาบันทางวิชาการอื่นๆ ทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติอย่างใกล้ชิด และมีผลงานที่เกิดจากความร่วมมือเป็นที่ประจักษ์อย่างเด่นชัด

9. มีความสัมพันธ์ทางวิชาการกับภาคการผลิตและภาคบริการ มีการนำผลงานวิจัยไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.)

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มีหน้าที่โดยตรงที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับมหาวิทยาลัยและสถาบันต่างๆ ในประเทศที่ผ่านมาการสนับสนุนด้านการวางแผนกำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตและการพัฒนาอาจารย์นั้น สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษามักจะให้การสนับสนุนในลักษณะการสนับสนุนอย่างเท่าเทียมกัน คือให้การสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติภารกิจไปตามปกติได้ อาจจะให้การสนับสนุนเป็นพิเศษบ้างสำหรับมหาวิทยาลัยที่ตั้งใหม่ แต่ไม่ได้เน้นการสนับสนุนการผลิตและพัฒนาอาจารย์เพื่อสร้างความเป็นเลิศเป็นพิเศษ มหาวิทยาลัยต่างๆ ในขณะนี้จึงแข่งขันกันเพื่อเปิดรับนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกทั้งหลักสูตรปกติและหลักสูตรพิเศษจำนวนมาก โดยหวังเงินรายได้จากค่าหน่วยกิตมากกว่าคุณภาพทางวิชาการ ในด้านงบประมาณ

เช่นเดียวกัน การที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาจะต้องส่งผ่านการจัดสรรของงบประมาณไปยังสำนักงบประมาณ สำนักงานก็มีได้วางนโยบายจัดสรรงบประมาณให้สาขาวิชาต่างๆ แตกต่างกันไปมากนัก ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายจัดสรรงบประมาณให้กับสาขาวิชาที่ขาดแคลนเป็นพิเศษ แต่ก็มิได้จัดสรรเฉพาะเจาะจงตามผลงานของสถาบันได้ ผลการทำงาน (Performance Base) ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละสาขาอย่างจริงจังตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนดไว้

อย่างไรก็ตามสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ก็ได้เริ่มดำเนินการโครงการศูนย์แห่งความเป็นเลิศ 7 ศูนย์ งบประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา โดยใช้เงินกู้จากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (เอดีบี) ซึ่งไม่ค่อยประสบความสำเร็จในช่วงแรก เพราะแต่ละศูนย์อย่างชัดเจน ทำให้ภาควิชาในสถาบันในเครือข่ายยังสับสนกับบทบาทของแต่ละสถาบันที่จะมาร่วมมือเพื่อพัฒนาศูนย์แห่งความเป็นเลิศตามหลักการที่ควรจะเป็น ผลการประเมินการใช้งบประมาณศูนย์ในช่วงแรกพบว่าล่าช้ามากมีปัญหาในการบริหารจัดการร่วมกับสถาบันเครือข่าย รายละเอียดในเรื่องนี้อาจจะต้องเสนอในรูปของผลการประเมินศูนย์ทั้ง 7 แห่ง เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนด้วย และส่งเสริมจุดเด่นเพื่อดำเนินการศูนย์แห่งความเป็นเลิศที่มีประสิทธิภาพต่อไป

แนวทางการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศ

1. จัดตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิระดับชาติขึ้นมาคณะหนึ่งประกอบด้วย ฝ่าย

การเมืองทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และศาสตราจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นกรรมการ โดยมีเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาเป็นเลขานุการ คณะกรรมการชุดใหญ่นี้ทำหน้าที่ประเมินความต้องการกำลังคนในระดับสูงในอนาคต และคาดการณ์ในการผลิตกำลังคนระดับสูงที่จำเป็นและขาดแคลน ประเมินศักยภาพทางการผลิตบุคลากรระดับสูงของประเทศ เมื่อทำการประเมินอย่างรอบด้านแล้ว คณะกรรมการชุดนี้จะระบุสาขาวิชาที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เมื่อทำการประเมินอย่างรอบด้านแล้ว คณะกรรมการชุดนี้จะระบุสาขาวิชาที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพิจารณาอาจจะพบว่า มีประมาณ 30 สาขาที่จำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทาง เช่น สาขาคณิตศาสตร์ สาขาฟิสิกส์ สาขาเคมี สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า สาขาวิศวกรรมเคมี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาเทคโนโลยีการอาหาร สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษ สาขาภาษาไทย สาขาภาษาศาสตร์ เป็นต้น

2. จัดตั้งคณะกรรมการระดับสาขาเพื่อประเมินศักยภาพภาควิชาหรือสถาบันวิจัยในระดับสาขาวิชาโดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากฝ่ายการเมือง ภาคเอกชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องเป็นศาสตราจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ เช่น คณะกรรมการสาขาคณิตศาสตร์ หรือจะต้องมีศาสตราจารย์ในสาขาคณิตศาสตร์ หรือ

ผู้ทรงคุณวุฒิทางคณิตศาสตร์จากภายในและ/หรือต่างประเทศเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นกรรมการ คณะกรรมการชุดนี้จะทำหน้าที่ประเมินศักยภาพของภาควิชาหรือสถาบันวิจัยที่มีความพร้อมมากที่สุดในทุกด้านที่กล่าวมาแล้ว เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทางโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วส่วนหนึ่งในภาควิชาหรือสถาบันวิจัย และเพิ่มงบประมาณพิเศษให้อีกจำนวนหนึ่งเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

3. จัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศในแต่ละสาขาวิชา โดยให้การสนับสนุนครั้งละ 5 ปี แต่จะต้องทำการติดตามและประเมินผลอย่างเข้มงวดทุกๆ ปี การจัดสรรงบประมาณพิเศษเพื่อให้ศูนย์สามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศจะต้องให้เงินงบประมาณในรูปเงินอุดหนุนเบื้องต้น (Block Grant) โดยมีคณะกรรมการของศูนย์ที่มีหัวหน้าภาควิชาหรือผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเป็นเลขานุการ การใช้จ่ายเงินจะต้องกระทำอย่างคล่องตัวแต่สามารถตรวจสอบได้โดยยึดผลงาน (Output) เป็นหลัก

4. แผนปฏิบัติงานของศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทางอาจจะประกอบด้วยการเตรียมบุคลากรที่จะทำการสอนและวิจัย โดยเชิญศาสตราจารย์ที่มีชื่อเสียงชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ที่จัดตั้งขึ้น จัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่ยังขาดแคลนอยู่ พัฒนาห้องสมุดเฉพาะทางให้ก้าวสู่มาตรฐานสากล วางแผนการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโทและเอกโดยยึดถือมาตรฐานสากล จัดสรรทุนการศึกษาและวิจัยให้นักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกอย่างเข้มงวดและเพียงพอ วางระบบการให้ค่าตอบแทนแก่อาจารย์ โดยให้ค่าตอบแทนในระดับสูง

ทั้งนี้คำนึงถึงผลงานเป็นเกณฑ์ในการจ่ายค่าตอบแทน ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ จริงจังและต่อเนื่อง ติดต่อกับสถาบันที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศและร่วมมืออย่างใกล้ชิด จัดตั้งเครือข่ายกับภาควิชาหรือสถาบันวิจัยในสาขาวิชาเดียวกันเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมทางวิชาการ หากภาควิชาหรือสถาบันวิจัยใดในเครือข่ายมีอาจารย์ที่มีศักยภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็สามารถโอนเข้ามาเป็นอาจารย์ของศูนย์ ซึ่งจะได้ค่าตอบแทนสูงกว่าเดิม ขณะเดียวกันก็สร้างบรรยากาศการแข่งขันทางวิชาการให้เกิดขึ้นในศูนย์โดยยึดถือผลงานทางวิชาการเป็นแรงจูงใจในการเลื่อนตำแหน่ง

5. คณะกรรมการระดับสาขาจะต้องทำหน้าที่กำกับ ดูแล และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะสาขาทุกปีอย่างเข้มงวดและจะต้องประเมินอย่างรอบด้านเมื่อศูนย์ดำเนินการครบ 5 ปี และมีผลงานดีในระดับเดียวกับนานาชาติ ก็จะได้รับ การสนับสนุนมากขึ้นแต่หากมีผลงานไม่เป็นที่น่าพอใจตามเกณฑ์มาตรฐานอาจงดการสนับสนุนศูนย์และยุบศูนย์นั้นลง และพยายาม ค้นหาภาควิชาหรือสถาบันวิจัยในมหาวิทยาลัยอื่นที่มีศักยภาพจัดตั้งเป็นศูนย์ทดแทนต่อไป

ตัวชี้วัดความสำเร็จของศูนย์แห่งความเป็นเลิศ

1. มีผลงานวิจัยตีพิมพ์ (Publication) ในระดับนานาชาติเป็นจำนวนมากตามแผนที่ได้วางไว้ รวมทั้งผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่ในรูปแบบอื่นๆ

2. มีการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท และเอกตามแผนที่ได้วางไว้ บัณฑิตที่ผลิตได้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

3. ผลงานวิจัยที่จัดทำโดยอาจารย์และนักศึกษาของศูนย์ได้รับการอ้างอิงในวงวิชาการ (Citation) เป็นจำนวนมากและได้รับการยอมรับอย่างเด่นชัด

4. มีการจดสิทธิบัตร (Patent) ผลงานวิจัยของอาจารย์ในศูนย์เป็นจำนวนมาก และสามารถนำผลการจดสิทธิบัตรไปหาประโยชน์เพื่อนำเงินศูนย์เป็นจำนวนมาก และสิทธิบัตรถูกนำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์และสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ได้

5. มีการจดลิขสิทธิ์ (Copyright) จากผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ในศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะเป็นจำนวนมาก ผลงานได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

6. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำงานวิจัยจากหน่วยงานภายนอก ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอและเป็นจำนวนมาก

บทสรุป

โครงการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทางควรจะได้ดำเนินการโดยเร็วในปัจจุบัน เพื่อตอบสนองการค้นคว้าวิจัย อย่างไรก็ตามเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นของประเทศไทยเอง และตอบสนองการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอกตามความต้องการของประเทศให้มีมาตรฐานระดับสากล อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าวิตกว่า มหาวิทยาลัยในประเทศไทยแต่ละแห่งต่างก็มีนโยบายที่จะแข่งขันกันในการเปิดสอนและวิจัยเพื่อผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาเอก โดยมีได้คำนึงถึงความพร้อมในระดับสากล แต่คำนึงถึงการผ่านเกณฑ์

ขั้นต่ำของคณะกรรมการอุดมศึกษา ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนระดับปริญญาเอกขาดคุณภาพ เป็นการจัดการทรัพยากรอย่างกระจายกระจายแยกส่วนไม่เป็นปึกแผ่น ซึ่งจะส่งผลให้ดัชนีบัณฑิตที่ผลิตขึ้นมีแต่ปริมาณแต่ขาดคุณภาพในระดับสากล กระบวนการผลิตขาดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากจะต้องขึ้นอยู่กับอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นหลัก นักการศึกษาระดับปริญญาเอกขาดการสนับสนุนอย่างเพียงพอและจริงจัง เกิดการกระจายของแหล่งผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอก ไม่มีเอกภาพและมาตรฐานในการควบคุมคุณภาพของดัชนีบัณฑิต ซึ่งการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทางมีเป้าหมายที่สำคัญเพื่อรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มาอยู่รวมกันแห่งเดียว เพื่อจัดการระบบการทำวิจัยในสาขาวิชาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

อย่างไรก็ตาม โครงการส่งเสริมการผลิตดัชนีบัณฑิตสำหรับประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในแต่ละปี สกว. จะให้ทุนประมาณ 250 ทุนแก่นักศึกษาระดับปริญญาเอกทุนละ 2 ล้านบาท ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทุนเหล่านี้จะมอบผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีผลงานวิจัยเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ และมีการส่งนักศึกษาไปหาประสบการณ์ทางวิชาการ ณ มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ และผู้ที่จบการศึกษาจะต้องตีพิมพ์วิทยานิพนธ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นการควบคุมคุณภาพของดัชนีบัณฑิตให้อยู่ในระดับสากล โครงการนี้นับว่า

เป็นโครงการที่ดี แต่หากจะให้ดีขึ้นไปกว่านี้ควรมีการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะสาขาขึ้นเป็นการจัดตั้งสถาบันเพื่อรองรับอาจารย์ที่มีศักยภาพเพื่อเป็นที่ปรึกษาให้นักศึกษาระดับปริญญาเอกเท่านั้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้อาจารย์เหล่านั้นทำการสอนและวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ก็จะทำให้การสนับสนุนศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทางในรูปของสถาบัน ซึ่งเป็นนโยบายของ สกว. ในการสนับสนุนการวิจัยในอนาคตอยู่แล้วเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันในรูปแบบของศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทาง เป็นการประสานการทำงาน สนับสนุนการสอนและวิจัยในระดับสูงเพื่อผลิตดัชนีบัณฑิตโดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) อย่างใกล้ชิดและเป็นรูปธรรมที่น่าจะดำเนินการต่อไป

ผู้เขียนหวังว่า โครงการจัดตั้งศูนย์แห่งความเป็นเลิศเฉพาะทางจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้กับประเทศไทยและประเทศกำลังพัฒนาให้สามารถพึ่งตนเองได้เพิ่มมากขึ้น และสร้างความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคมโลกได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการลดการพึ่งพาทางวิชาการและเทคโนโลยีจากประเทศตะวันตก โดยการสร้างความรู้และเทคโนโลยีของประเทศของตนเองที่เหมาะสมและประหยัด และได้รับประโยชน์มากกว่าการพึ่งเทคโนโลยีที่อาจจะไม่เหมาะสมจากประเทศตะวันตกได้อย่างแน่นอน

บรรณานุกรม

- กองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2538). การศึกษากับ
การวิจัยเพื่อย้อนอนาคตของประเทศไทย.
กรุงเทพฯ: กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ไพฑูรย์สินลาร์ตน. (2550). เมื่อเวียดนาม เชื่อว่า
การศึกษาเปลี่ยนแปลงประเทศได้.
หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ปีที่ 30 ฉบับที่
10629.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2540). โครงการวิจัย
เรื่อง อุดมศึกษาไทยวิกฤตและทางออก.
เสนอกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(เอกสารอัดสำเนา).
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์. (2544). การศึกษาทุนนิยม
และโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: โครงการ
จัดพิมพ์คปไฟ.

- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งชาติ. (2543). วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ไทย: จากอดีตสู่อนาคต.
กรุงเทพ
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ.
(2544). รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับ
ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ. กรุงเทพฯ: (บริษัท
รัตนพรชัย จำกัด).

University Grants Commission (1972), Centers
of Advanced Study in Indian Universities,
New Delhi.

การบริหารจัดการหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพทางดนตรี Curriculum Management in Aesthetics to Enhance Professional of Music

ชวนพิศ ศิลาเดช, พัชรา แยมสำราญ, วิจิตรา ตะโกพร*

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการหลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย จะช่วยให้ผู้เรียนมั่นใจว่าจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการศึกษา ซึ่งผู้เรียนจะสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้นั้นนำไปประยุกต์ใช้ในสังคมอย่างมีความหมายและเป็นประโยชน์มากที่สุด บทความนี้ขอนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ทางดนตรีที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ และเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติโดยการบริหารแบบส่งเสริมความเป็นมืออาชีพทางดนตรี (Music Professional Management)

คำสำคัญ : การบริหารจัดการหลักสูตร, สุนทรียศาสตร์ทางดนตรี, ความเป็นมืออาชีพทางดนตรี

Abstract

The purpose of curriculum management is to help ensure that all students will get the most benefits of their education. The more global goal of curriculum management is for student to use all the knowledge and skills they have learned to contribute to society in a meaningful and beneficial way. This article presents the ideas about curriculum management in aesthetics to enhance professional of music by music professional management.

Keywords : curriculum management, musical aesthetics, professional of music

บทนำ

การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง การวางแผน การควบคุมดูแล กำกับติดตาม การจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อส่งเสริม

การใช้หลักสูตรและการสอน โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน ตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2552 : 61)

หลักสูตร เป็นแผนหรือโครงการที่สร้างขึ้นมา

*นักศึกษาปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม

เพื่อเป็นแนวทางการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งอยู่ในรูปของเอกสารที่มีอยู่หลายๆ ระดับ และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพทั้งในห้องเรียนทั้งประสบการณ์ของผู้เรียนและที่บ้านทักไว้ โดยผู้สังเกตการณ์ซึ่งประสบการณ์ต่างๆ เหล่านั้นจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ (Allan A. Glatthorn Floyd Boschee Bruce M. Whitehead, 2009 : 3) การบริหารจัดการหลักสูตรในยุคปัจจุบัน ที่มีการจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ (On-Demand) จัดให้เหมาะสมกับรายบุคคล (Personalized) และไม่ใช่เรียนเพียงแต่ในห้องเรียนแต่จะเป็นห้องเรียนชุมชนโลก (Global Community) โดยเป็นการเรียนรู้ผ่านเครือข่าย (Web-Based) การบริหารจัดการหลักสูตรจึงมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเองนั้นต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงแนวคิดวิธีการรูปแบบและปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ซึ่งต้องมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายระดับตั้งแต่ระดับชาติระดับท้องถิ่นและระดับสถานศึกษา ภารกิจหลักของสถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรนั้น การบริหารหลักสูตรซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

แล้วนั้นจะต้องทำอย่างเป็นระบบเพื่อประสิทธิภาพของหลักสูตร

ดังนั้นหลักสูตรสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทักษะจากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ ที่ทำให้โลกของนักเรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการณ์การเรียนรู้ มีการเน้นการพัฒนาทักษะทัศนคติ ความสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ เพื่ออนาคตที่มีทั้งความสำเร็จและความสุข มีทักษะชีวิตและอาชีพ มีความยืดหยุ่นและปรับตัว เป็นตัวของตัวเอง มีทักษะทางสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผลิต มีความรับผิดชอบเชื่อถือได้มีภาวะผู้นำ (Heidi Hayes Jacobs 2010: 7) เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงควรมีหลักสูตรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาสังคมไทยอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งให้เกิดระบบการจัดการศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลสูง สร้างคนไทยให้มีศักยภาพทัดเทียมกับสากล และแนวหน้าของความรู้ของโลก แต่หลักสูตรในปัจจุบันพบว่าการนำความรู้สู่ผู้เรียนเป็นแบบเน้นเนื้อหา โดยผู้เรียนจะต้องเรียนเนื้อหาจาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่มีการเน้นกระบวนการณ์บริหารจัดการหลักสูตร จึงเป็นหลักสูตรที่มุ่งการเรียนรู้ เฉพาะในห้องเรียน สิ่งที่เรียกว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่นๆ แม้จะมีบ้าง แต่เป็นการกำหนดกว้างๆ ว่าให้มี แต่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดผู้เรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างจริงจังทำให้เกิดช่องว่างของการเรียนในห้องเรียนกับการปฏิบัติในชีวิตจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มรายวิชาที่ส่งเสริมสุนทรียภาพด้านต่างๆ ของผู้เรียน สอดคล้องกับ รายงาน

ของคณะกรรมการการศึกษานานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Learning : The Treasure Within Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-First Century) ซึ่งรายงานเสนอต่อยูเนสโกถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันทั้งนวัตกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้นควรให้ความสำคัญแก่จินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของมนุษย์ จึงต้องจัดให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสมากที่สุดที่จะคิดค้นและทดลองในด้านต่างๆ เช่น สุนทรียภาพ ศิลปะ การกีฬา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคม ตลอดจนแนะนำให้เด็กชื่นชมในผลงานสร้างสรรค์ของผู้ที่อยู่ร่วมสมัยหรือคนรุ่นก่อน ศิลปะและร้อยกรอง สอนในแง่ของประโยชน์ที่ได้รับมากกว่าในแง่วัฒนธรรม โรงเรียนควรให้ความสำคัญแก่สองวิชานี้มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 119)

การบริหารจัดการหลักสูตรในปัจจุบันจึงเน้นมุ่งไปที่ผลลัพธ์ (Outcome Based Curriculum) มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning experience) ที่กำหนดให้การเรียนการสอนเป็นการผสมผสานการถ่ายทอดความรู้ผนวกกับกระบวนการในการถ่ายทอดมีลักษณะเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community) การจัดการด้านเวลา กำหนดให้ใช้เวลาในห้องเรียนผสมผสานกับเวลานอกห้องเรียนซึ่งถือเป็นเวลาที่โรงเรียนยังต้องรับผิดชอบและบริหารจัดการด้วยเวลานอกห้องเรียนจะเป็นเวลาสร้างสรรค์ ปลอดภัย ควรให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ทำความเข้าใจกับบทเรียนด้วยตนเอง ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนเกิดความผ่อนคลาย ผู้เรียน มีอิสรภาพในการ

เรียนรู้ ครูเพียงให้คำปรึกษาและเสนอแนะจนนักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยตนเองได้ (Dembo and Seli, 2008: 84) โดยประสบการณ์การเรียนรู้บางส่วนจะเกิดนอกห้องเรียน เช่น Project Based Learning Problem Based, Challenge Based มีลักษณะการจัดลำดับการเรียนการสอนเป็นขั้นตอน (Step-wise Sequential) โดยคำนึงถึงพัฒนาการของสมองในช่วงวัยต่างๆ (Brain Based)

หลักสูตรสุนทรียศาสตร์ทางดนตรี

ดนตรีเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม เป็นสื่อสุนทรียศาสตร์ที่มีความละเอียด ประณีต มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมนุษย์ทั้งทางกาย และทางจิต เมื่อได้ยินเสียงดนตรีที่สงบก็จะทำให้จิตสงบอารมณ์ดี หากได้ยินเสียงเพลงที่ให้ความบันเทิงใจ ก็จะเกิดอารมณ์ที่แจ่มใส ทั้งนี้เพราะดนตรีเป็นสื่อสุนทรียที่สร้างความสุข ความบันเทิงใจให้แก่มนุษย์ จรรโลงจิตใจให้มนุษย์เกิดความสมบูรณ์ทางกายและจิตใจดนตรีเกี่ยวข้องกับชีวิต การดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ มีความสัมพันธ์กับดนตรีตั้งแต่เกิดจนตาย ดนตรีมีความเกี่ยวข้องกับจิตของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ฟังดนตรีหยาบก็จะทำให้จิตหยาบ และเมื่อฟังดนตรีละเอียดอ่อนก็ทำให้จิตละเอียดอ่อนตามไปด้วยโดยการฟังดนตรีจะมีผลดีต่อการทำงานของสมองส่วนอารมณ์ที่เรียกว่า Neo Cortex ซึ่งสมองส่วนนี้ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์อื่นคือทำหน้าที่เกี่ยวกับความฉลาด ความคิดสร้างสรรค์การเรียนรู้ ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมทั้งการพัฒนาทางอารมณ์มีความเกี่ยวข้องกับสมองส่วนนี้ด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ดนตรียังมีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการศึกษา ช่วยขัดเกลาคติใจคนในสังคมให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขสอดคล้องกับแนวคิดของพลาโต (Plato) ที่ให้ความสำคัญต่อวิชาดนตรีในฐานะที่เป็นวิชาที่ช่วยขัดเกลาคติใจให้ผ่องใสและเบิกบาน ดนตรีพัฒนาสมองขณะฟังดนตรีสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาจะทำงานพร้อมกัน ดนตรีช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองซีกขวา ส่วนจังหวะช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองซีกซ้าย ซึ่งเกี่ยวกับเหตุผลและภาษา ไอน์สไตน์ กล่าวว่า ดนตรีมีส่วนช่วยขยายกระบวนการความคิด ทำให้มีความลุ่มลึกในการช่วยแก้ปัญหาที่พลิกแพลงต่างๆ เมื่อไม่สามารถแก้ปัญหาได้จะเริ่มเล่นไวโอลิน จากนั้นจะเริ่มแก้ปัญหาที่ย่างยากซับซ้อนได้ (อุสา สุทธิสาร, 2545 : 34)

Davies และ Shackleton (1973) ได้สรุปว่าดนตรีมีผลในการปลุกและเร้าใจให้เกิดการตื่นตัว ดังนั้นนอกเหนือจากการนำดนตรีมาใช้ในการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้แล้ว การตื่นตัวเนื่องจากดนตรีที่นำมาใช้เป็นองค์ประกอบการสอน น่าจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้นด้วย จึงกล่าวได้ว่า ดนตรีมีส่วนช่วยฝึกฝนการพัฒนาศักยภาพประสาทของมนุษย์ โดยไปช่วยสร้างสะพานและเส้นทางสู่ความคิดการเรียนรู้ในสมองของมนุษย์ และยังช่วยพัฒนาอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ให้มีแนวโน้มที่ดี รวมถึงช่วยให้เกิดความสงบภายในจิตใจ ดังนั้นจึงควรมีการจัดหลักสูตรทางดนตรีขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

หลักสูตรสุนทรียศาสตร์ทางดนตรีที่จัดขึ้นในประเทศไทยเป็นหลักสูตรที่สร้างนักดนตรีให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ การมุ่งสู่

ความเป็นคนดี เป็นไปตามธรรมชาติของวิชาดนตรี ซึ่งมีทิศทางด้านสุนทรียศาสตร์ที่สร้างคนให้มีจิตใจที่งดงาม มองโลกในแง่ดี ปฏิบัติดีต่อบุคคลอื่นรอบด้าน ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข หลักสูตรเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการทำงานทางด้านศิลปะ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ หลักสูตรนี้จะปูพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในสาขาสุนทรียศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยสาขาวิชา 5 สาขาให้เลือกเรียน ได้แก่ สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ สาขานาฏศิลป์ สาขาสุนทรียศาสตร์ และสื่อ สาขากาพย์ ดนตรี สาขากาพย์ละคร โดยผู้เรียนจะได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการแสดงออกทางสุนทรียศาสตร์ ผู้คนร่วมสมัย ประวัติศาสตร์ และโลกจากมุมมองที่หลากหลาย ได้สร้างสรรค์ชิ้นงาน ได้รับชมและตีความศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนฝึกฝนการสร้างชิ้นงานทางสุนทรียศาสตร์ หัวใจหลักของการเรียนการสอนหลักสูตรนี้คือความคิดสร้างสรรค์งานด้วยตนเอง และการนำเสนอผลงาน

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรดนตรี

ดนตรีมีพัฒนาการอันยาวนานเริ่มจากกรีกสมัยโบราณ ยุคกลาง และเฟื่องฟูในยุคฟื้นฟู (Renaissance) เกิดลัทธิมนุษยนิยม (Humanism) ทำให้มีการพัฒนาการไปถึงระบบของการสร้างสรรค์ดนตรี หลักสูตรทางด้านดนตรีจึงเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม ดังนั้นการบริหารจัดการหลักสูตรจึงต้องมีความเกี่ยวข้องกับพื้นฐานดังกล่าว

ทิตินา แชมมณี (2552:68-72) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) หลักการศึกษาและการสอนให้ความสำคัญของการเป็นมนุษย์ และมองมนุษย์ว่ามีคุณค่า มีความดีงาม มีความสามารถ มีความต้องการ และมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาศักยภาพของตน หากบุคคลได้รับอิสรภาพและเสรีภาพ มนุษย์จะพยายามพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

นักจิตวิทยาที่สำคัญในกลุ่มนี้คือ มาสโลว์ (Maslow) โรเจอร์ส (Rogers) แรทส์ (Raths) จอห์นสัน-สลาบิน (Johnson-Slavin) ซึ่งอธิบายทฤษฎีการเรียนรู้ดังนี้ (Ornstein and Hunkins, 1993:140)

ทฤษฎีความต้องการจำเป็นของมนุษย์ (Human Needs) ของมาสโลว์อธิบายว่าความต้องการจำเป็นของมนุษย์หกประการที่สัมพันธ์กับการมีชีวิตอยู่รอด ความต้องการทางด้านจิตวิทยา ความต้องการจำเป็นมีลำดับขั้น และส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรม

ทฤษฎีความเป็นบุคคล (Becoming a Person) ของโรเจอร์ อธิบายว่าความเป็นบุคคลหมายถึงการเปิดตัวต่อประสบการณ์ การพัฒนาความเชื่อถือ และการยอมรับตนเองและอิสรภาพในการเรียนรู้ (Freedom to Learn) อธิบายว่าความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต้องการอิสรภาพในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะรับการกระตุ้นให้เป็นผู้ที่เปิดเผยตนเอง มีความเชื่อถือตนเอง และยอมรับตนเอง

ทฤษฎีการทำค่านิยมให้กระจ่าง (Value Clarification) ของแรทส์ อธิบายว่าการวิเคราะห์ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความชอบและศีลธรรมของบุคคลเพื่อที่จะเผยหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับ

ค่านิยมของบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ เจตคติ และความเห็น

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) ของจอห์นสันและสลาบิน อธิบายว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือกันและการเรียนรู้เป็นกลุ่มได้รับการพิจารณาว่ามีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนรู้แบบแข่งขันกัน และมากกว่าการเรียนรู้โดยลำพัง

จากทฤษฎีและแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่าการจัดหลักสูตรทางด้านดนตรีควรคำนึงถึงทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญของการเป็นมนุษย์ ส่งเสริมให้มนุษย์มีความเชื่อมั่นในเหตุผลและสติปัญญา ความต้องการความเป็นอิสระเสรี เมื่อมนุษย์อยู่ในสภาพที่มีอิสระเสรีในความคิดบวกกับความสามารถที่มีอยู่ในตัว มนุษย์ก็จะสามารถพัฒนาศักยภาพและความมีอัจฉริยภาพของตนได้ในที่สุด สอดคล้องกับการเป็นพื้นฐานในการจัดการหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ด้านดนตรีเป็นอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยมจะพบว่าครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความไวต่อโลกของนักเรียน เข้าใจว่านักเรียนมีความสามารถและความถนัดที่หลากหลายแตกต่างกัน นักเรียนรู้จักตนเอง และยกย่องตนเองในทางที่ควร บรรยายภาศระหว่างครู เพื่อนนักเรียน เป็นไปอย่างอบอุ่น มีความเป็นประชาธิปไตย ลดการกดขี่ คุณภาพของการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนทำงานด้วยกัน ช่วยเหลือกัน ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม การแข่งขันทางวิชาการมีน้อย ครูและนักเรียนมีการวางแผนประสบการณ์และกิจกรรมของหลักสูตรร่วมกัน นักเรียนมีอิสรภาพในการเลือก ซึ่งสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของนักเรียน และการ

เรียนรู้ขึ้นกับประสบการณ์ชีวิต การค้นพบ การติดตามดู การทดลองการนำเสนอผลงาน และการพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จ

การบริหารจัดการหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ด้านดนตรี

มนุษยนิยมในเชิงของการศึกษาเริ่มมีบทบาทสำคัญในระบบโรงเรียนตั้งแต่สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 17 ซึ่งกำหนดไว้ว่าการศึกษาที่จะพัฒนาปัญญาของมนุษย์ได้คือการศึกษากำหนดให้ เป็นมนุษย์ได้มากที่สุด มนุษยนิยมเป็นชื่อเรียกกลุ่มนักปรัชญาที่มีแนวคิดที่เชื่อมั่นในศักดิ์ศรี และศักยภาพของมนุษย์ในการแสวงหาความจริง แนวคิดแบบมนุษยนิยม (Humanism) ถือว่า มนุษย์เป็นสิ่งหนึ่งในธรรมชาติ มีศักดิ์ศรีมีค่า และมีความสามารถที่จะพัฒนา และมีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองโดยอาศัยเหตุผล และวิธีการทางวิทยาศาสตร์โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจเหนือธรรมชาติ (Ornstein and Hunkins, 1993: 129) และแนวคิดแบบมนุษยนิยมเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ในการใช้เหตุผลในการ ค้นหาหาความรู้หรือความจริงโดยตัวของมนุษย์เอง ซึ่งจะไปสู่การสร้างชีวิตและสังคมที่ดีของมนุษย์

การบริหารจัดการหลักสูตรตามแนวคิดมนุษยนิยมมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ในทุกด้านอย่างพร้อมเพรียงกัน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แล้วสามารถมุ่งกระจายความรักความเมตตาออกสู่สรรพสิ่งทั้งมวล ด้านหลักสูตรเน้นการผสมผสานวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งวัฒนธรรมตะวันตกและวัฒนธรรมตะวันออก มีความยืดหยุ่นและให้เสรีภาพสำหรับ

ผู้เรียนในการเลือกและจัดให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ด้านบทบาทผู้สอน คือ เน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนด้วยความสนุกสนานและความรักความเมตตา ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน ผู้สอนแสดงความเคารพ เอาใจใส่ ให้กำลังใจและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนด้วยคำพูดด้านบวก จูงใจ ชักจูง ให้ผู้เรียนเกิดความกระหายในความรู้ และไม่ใช้การบังคับขู่เข็ญ ด้านบทบาทผู้เรียน ผู้เรียนเป็นแบบอย่างของคนรุ่นใหม่ให้กับสังคม มีความมั่นใจกล้าแสดงออก กล้าเสนอความคิดเห็น ผู้เรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดี ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ตอบซึ่งกันและกัน ผูกกระบวนกรคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น บรรยายภาคการเรียนเน้นความสนุกสนาน กิจกรรมหลักได้แก่ การฝึกสมาธิ การฝึกโยคะ-อาสนะ การรับประทานอาหารที่มีคุณค่า และการสร้างความรู้สึกที่ดีให้กับตนเอง และสังคม ด้านการประเมินผล สังเกตจากพฤติกรรม ความคิดเห็นที่แสดงออกต่อสังคม ความพึงพอใจในการเรียนและร่วมประเมินผล ในกระบวนการเรียนตามความสามารถของแต่ละคน

สรุปได้ว่าในการบริหารจัดการหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ด้านดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์นั้น การบริหารควรพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งด้านหลักสูตร บทบาทของผู้สอน บทบาทของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล การบริหารหลักสูตรต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ในทุกด้านอย่างพร้อมเพรียงกัน คือ ด้าน

ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีสุนทรียศาสตร์ทางดนตรีอย่างแท้จริง

การบริหารจัดการหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ทางดนตรีสู่ความเป็นมืออาชีพ

สถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการหลักสูตรแบบส่งเสริมความเป็นมืออาชีพทางดนตรี มีรูปแบบการบริหารจัดการโดยการจัดการให้วิถีชีวิตของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทุกคนเป็นชีวิตที่เพียบพร้อมสมบูรณ์แบบด้วยความเป็นชุมชนในอุดมคติของคนดนตรี ผู้เรียนที่มาเรียนด้วยหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ด้านดนตรีจะได้สัมผัสกับระบบการเรียนการสอนที่เข้มข้นและยังมีโอกาสเรียนและรู้จักโลกนอกห้องเรียนโดยเล่นดนตรี และแสดงดนตรีในกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ ที่มีขึ้นโดยสม่ำเสมอตลอดเวลา ความเป็นสถานศึกษาดนตรีขนาดใหญ่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกสรรรูปแบบการเรียนรู้ และทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีได้ตามความสนใจ ทางสถานศึกษามีสถานที่ และอุปกรณ์ที่เพียบพร้อมครบครันรองรับการเรียนการสอนการทำงานทุกสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นห้องซ้อมเดี่ยวจำนวนมาก ห้องซ้อมรวมวง ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องมิดิแลป ห้องสมุดพร้อมโสตทัศนูปกรณ์ ห้องดูภาพยนตร์ ฟังเพลง ฯลฯ สถานศึกษา ตั้งอยู่ในบรรยากาศที่สงบ แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติ ทำให้มีสมาธิ เหมาะแก่การซ้อมหรือแสดงดนตรี ภายในสถานศึกษามีลานกิจกรรมสำหรับเปิดแสดงคอนเสิร์ตหรืองานเกี่ยวกับดนตรีต่างๆ มีห้องแสดงคอนเสิร์ตขนาดต่างๆ และมีหอแสดงดนตรีชั้นเยี่ยม เป็นที่แวะเวียนมาแสดงของศิลปิน และคนดนตรีระดับประเทศและระดับโลกอยู่บ่อยครั้ง นักเรียน นักศึกษาจึงสามารถสัมผัสประสบการณ์ดนตรีนานารูปแบบได้เกือบทุกวันในรอบปี ทั้งยังสามารถแสดงผลงานของตนเองได้ด้วย และสิ่งสำคัญคือ สถานศึกษา

ต้องมี บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างถ่องแท้ในทุกสาขาวิชาการทางดนตรีมีคณาจารย์ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่พร้อมจะถ่ายทอดวิชาการความรู้ต่างๆ ทั้งด้านปฏิบัติและทฤษฎี ในชั้นเรียนเป็นหมู่คณะและแบบตัวต่อตัว

การบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นมืออาชีพทางดนตรี (Music Professional Management) เน้นการปฏิบัติ (Performance Base) มีหลักการบริหารจัดการหลักสูตร 4 ด้าน คือ การจัดองค์กร (Organization Management) การปฏิบัติตามนโยบาย (Policy) การใช้ภาวะผู้นำ (Leadership) และการประเมินผล (Evaluation) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการจัดองค์กร

มีการแบ่งองค์การการทำงาน โดย 1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดุริยางคศาสตร์-บัณฑิตเป็นผู้ดำเนินการเพื่อให้การเรียนการสอนในหลักสูตรเป็นไปโดยเรียบร้อย โดยมีขอบข่ายงานครอบคลุมประเด็นต่างๆ ได้แก่ มาตรฐานและการดำเนินงานเกี่ยวกับการรับนักศึกษาเข้าแนวทางโดยทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี แนวนโยบายเกี่ยวกับทุนการศึกษา ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา 2) คณะกรรมการวิชาการรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาในภาพรวมเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาของหลักสูตรต่างๆ ในวิทยาลัยเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ 3) สาขาวิชา มีหน้าที่โดยตรงในการควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแต่ละสาขาวิชา จะเป็นผู้มอบหมายผู้สอนเตรียมความพร้อมในเรื่องสื่อการเรียนการสอน และดูแลคุณภาพตลอดภาคการศึกษา

มีการทบทวนความเหมาะสมของหลักสูตร โดยมีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องในเวลาทุกๆ 5 ปี

2. การปฏิบัติตามนโยบาย

ด้านการบริหารคณาจารย์การรับอาจารย์ใหม่จะพิจารณาถึงความเหมาะสมของอาจารย์ซึ่งประเด็นพิจารณาอาจแตกต่างกันออกไป เช่น พิจารณาจากความสามารถและประสบการณ์ ในด้านการปฏิบัติดนตรี การประพันธ์ดนตรี ด้านการบริหารจัดการ หรือคุณวุฒิด้านการศึกษา

มีการประชุมคณาจารย์อย่างน้อย ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้งประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร และเปิดโอกาสให้อาจารย์ได้ออกความเห็นในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร มีการประชุม คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการ เปิดโอกาสให้คณะกรรมการหารือและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนและโครงสร้างหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อนำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร และในแต่ละสาขาวิชาอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและผู้สอนจะประชุมร่วมกันในการกำหนดทิศทางและนโยบายในการสอนให้ได้มาตรฐานและเป็นไปตามที่ระบุในมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

หัวหน้าสาขาวิชาจะดำเนินการจัดภาระงานสอนให้แก่อาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชา หากมีความต้องการที่จะต้องตั้งคณาจารย์พิเศษ หัวหน้าสาขาจะพิจารณาหาอาจารย์ที่มีคุณสมบัติ สอดคล้องกับวิชาที่อาจารย์พิเศษท่านนั้นจะต้อง สอน โดยพิจารณาจากความสามารถ ประสบการณ์ และประวัติด้านการศึกษาของอาจารย์พิเศษ เป็นสำคัญ มีการประเมินการสอนของอาจารย์

พิเศษเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์พิเศษในภาคการศึกษาต่อไป

3. การใช้ภาวะผู้นำ

1. ด้านการบริหารทรัพยากรการเรียน การสอน

การบริหารงบประมาณ มีการวิเคราะห์ ค่าใช้จ่ายและรายได้ นำผลมาใช้ในการวางแผน ปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา เช่น ด้านการสอน อุปกรณ์ดนตรี การจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ การจัดสรรภาระการสอนของอาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษ มีการประเมินความเพียงพอ ของทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มีการสำรวจ สอบถามความต้องการเพิ่มเติมทรัพยากร

2. ด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำ นักศึกษา

สถานศึกษาจะแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา ให้แก่นักศึกษาทุกคนอย่างเป็นทางการเพื่อ นักศึกษาได้ปรึกษาปัญหาทางวิชาการ ด้าน การเรียน ชีวิตส่วนตัว อาจารย์ที่ปรึกษาต้อง ประชุมร่วมกับนักศึกษาในความดูแลของตนเอง อย่างต่อเนื่อง และต้องกำหนดชั่วโมงในการ ให้คำปรึกษา (Office Hours) อย่างชัดเจนเพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าพบได้ หากนักศึกษามี ข้อสงสัยในกรณีต่างๆ เช่น ผลการสอบ หรือ ผลการประเมินในรายวิชาที่ศึกษา นักศึกษา สามารถยื่นคำร้องขอดูผลการสอบของตน คะแนน และวิธีการประเมินของอาจารย์ได้หากต้องการ

4. ด้านการประเมินผล

การประเมินหลักสูตรในภาพรวม มีการ ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่สามารถ นำมาประเมินคุณภาพของหลักสูตรได้แก่ การ ประเมินโดยนักศึกษา ศิษย์เก่า อาจารย์ผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิตประเมินโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลของการสอน (Teaching Effectiveness Evaluation) มีการประเมินกลยุทธ์การสอน (Teaching Strategies Evaluation)

การประเมินของนักศึกษาในแต่ละภาค การศึกษาโดยจะมีการส่งผลการประเมินให้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชา หัวหน้าสาขา และ ประธานหลักสูตร เพื่อพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน

ประเมินพัฒนาการของนักศึกษา

จากผลงานต่างๆ เช่น จากการแสดงดนตรี การทดสอบกลางภาคและปลายภาค

การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผน กลยุทธ์การสอน (Evaluation of Teacher Skills in Using Teaching Strategies)

การประเมินทักษะของอาจารย์ในการสอน โดยใช้แบบประเมินการเรียนการสอนมีข้อพิจารณา ได้แก่ ความรู้ของอาจารย์ในวิชาที่สอน ความชัดเจนของการชี้แจงเป้าหมาย ความชัดเจนของการชี้แจงวิธีการประเมินผล การใช้สื่อการสอน และความพร้อมของการเตรียมการสอน ทักษะในการสอน และการอธิบายประเด็นต่างๆ ให้นักศึกษาเข้าใจ

ประเมินโดยผู้ให้บัณฑิต

นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ในอาชีพต่างๆ ซึ่งจะมีการติดตามผลของการจัดหลักสูตร โดยจัดให้มีระบบ ประเมินคุณภาพของบัณฑิต ผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การสอบถามระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่เป็นนายจ้างของบัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณา ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอนในภาพรวมเพื่อดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป

การทบทวนผลการประเมินและวางแผน

ปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน

ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการทบทวนผลการ ประเมิน และวางแผนปรับปรุงได้แก่ อาจารย์ประจำ วิชาอาจารย์หัวหน้าสาขาวิชา และประธานหลักสูตร ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะได้รับสรุปผลการประเมิน ในส่วนที่เกี่ยวข้อง อาจารย์ประจำวิชาและหัวหน้า สาขาวิชา มีความรับผิดชอบหลักในการดำเนินการ ปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ด้านการศึกษา ทั้งนี้หากมีผลการประเมิน ที่ชี้ให้เห็นถึงจุดที่ควรปรับปรุง หรือจุดที่เกิดปัญหา อย่างมีนัยสำคัญ ประธานหลักสูตรจะประสานงาน กับอาจารย์ประจำวิชาและหัวหน้าสาขาวิชาเพื่อ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

โดยคำนึงถึง 3 ประเด็นหลักที่สอดคล้องกัน ในการทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพในระดับ นานาชาติ ได้แก่ เป้าหมาย (Goals) กระบวนการ (Process) การสนับสนุน (Support)

เป้าหมาย ผลิตนุคลากรดนตรีที่มีความ สามารถและคุณภาพทางดนตรี ทั้งในระดับ ประเทศ ระดับภูมิภาค และในระดับนานาชาติ (International Goal)

กระบวนการ การคัดเลือกนักเรียนที่มีความ สามารถทางด้านดนตรี มีทุนสนับสนุน นักเรียน มีจิตสาธารณะ มีการพัฒนาบุคลากร (Staff Development) โดยรับบุคลากรที่มีความรู้ความ สามารถทั้งไทยและต่างประเทศเฉพาะด้านมาทำ การสอน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และ ประสบการณ์ทางดนตรีด้วยความร่วมมือและ การศึกษาดูงานจากนานาชาติ (Collaboration) จัดรายวิชาโดยยึดหลักความมีสุนทรียภาพ ความแตกต่างระหว่างบุคคลตามความสามารถ ในการเล่นเครื่องดนตรี (Base on Differentiation) เน้นการประกอบอาชีพและการมีรายได้

ระหว่างเรียน จัดให้มีการนำเสนอผลงานสู่สาธารณชนมีการเผยแพร่ผลงานในระดับนานาชาติ มีการติดตามประเมินผลผู้เรียนตามเกณฑ์ สมศ. สกอ. และเกณฑ์ระดับนานาชาติ ตามจุดมาตรฐาน (Bench Mark) ผู้ที่จบการศึกษาไปจะมีความเป็นมืออาชีพสามารถทำงานในระดับนานาชาติได้ มีการกำกับติดตาม (Follow Up) นักศึกษาหลังจากจบการศึกษาเพื่อนำกลับมาพัฒนาหลักสูตร

การสนับสนุน มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรด้วยผลงานของการดำเนินงาน มีการจัดแสดงผลงานโดยเชิญบุคคลสำคัญมาชมการแสดง

มีการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทุกสัปดาห์ มีการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ร่วมกัน มีการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียนและสถานศึกษาในการสนับสนุนความสามารถของนักเรียน

รูปแบบของการบริหารจัดการหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ด้านดนตรี โดยการบริหารแบบส่งเสริมความเป็นมืออาชีพทางดนตรี (Music Professional Management) สามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

บทสรุป

การบริหารจัดการหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ ด้านดนตรีที่ประสบผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ มีผลผลิตที่ต้องการคือสร้างนักศึกษาให้เป็น นักดนตรีและบุคลากรดนตรีที่เปี่ยมด้วยคุณภาพ โดยให้ความสำคัญแก่การมีความสามารถในการ ปฏิบัติดนตรีที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ประกอบกับความรู้ความสามารถด้านการประพันธ์ และเรียบเรียงดนตรี การศึกษาดนตรีและการ สอนดนตรี การบริหารจัดการเกี่ยวกับดนตรี และ เทคโนโลยีดนตรี ในการประกอบอาชีพให้เป็น ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีทัศนคติ บุคลิกภาพ และจรรยาบรรณที่พร้อมแก่การเป็นผู้นำในวงการ ดนตรี ทั้งนี้วิทยาลัยจะดำเนินการด้านการเรียน การสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดย คาดหวังที่จะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างพัฒนาการ ด้านคุณภาพของการศึกษาดนตรี ทั้งในระดับ ประเทศ ระดับภูมิภาค และในระดับนานาชาติ โดยการบริหารแบบส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ ทางดนตรี (Music Professional Management) เน้นพื้นฐานการปฏิบัติ (Performance Base) มีหลักการบริหารจัดการหลักสูตร 4 ด้าน คือ การจัดการองค์กร (Organization Management)

การปฏิบัติตามนโยบาย (Policy) การใช้ ภาวะผู้นำ (Leadership) และการประเมินผล (Evaluation) ครอบคลุม 3 ประเด็นหลัก ที่สอดคล้องกันในการทำให้ได้ผลผลิตที่มี คุณภาพในระดับนานาชาติ ได้แก่ เป้าหมาย (Goals) กระบวนการ (Process) การสนับสนุน (support) ซึ่งการบริหารจัดการหลักสูตรนี้อยู่บน แนวคิดมนุษยนิยม (Humanism) ที่สนับสนุน ว่ามนุษย์มีบุคลิกภาพอันเพียบพร้อม สามารถ

แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ด้วยวิธีการอันหลากหลาย เพื่อความเป็น มนุษย์ที่เพียบพร้อมสมบูรณ์เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม เป็นพลเมืองและผู้ผลิต เป็นนักประดิษฐ์คิดค้นเทคนิคต่างๆ และเป็นนักฝัน ผู้สร้างสรรค์สิ่งที่ดีในอนาคตสืบไป

บรรณานุกรม

- ทิตินา แชมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรระดับ อุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อาร์ แอนด์ปรีนท์ จำกัด.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). **หลักสูตรดุริยางค- ศาสตร์บัณฑิต**. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **การเรียนรู้ชุมชนทรัพยากรในตน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุสา สุทธิสาคร. (2545). **ดนตรีพัฒนาปัญญา (IQ) อารมณ์ (EQ)**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี จำกัด.
- Davies, D.R. and V.J. Shackleton. (1973) "The effects of music and task difficulty on performance of a visual vigilance task". Biological Abstract. 57 (8) : 46024.
- Dembo H. M. and Seli. H. (2008). **Motivation and Learning Strategies for College Success**. Third edition. USA : taylor & Francis group.

Glatthorn Allan A., Floyd Boschee and Bruce M. Whitehead. (2009). **Curriculum Leadership, Strategies for Development and Implementation**. Second edition. USA.

Jacobs, Heidi Hayes. (2010). **Curriculum 21 Essential Education for a Changing World**. Alexandria, Virginia USA.

Maslow, A. (1954). **Motivation and personality**. New York:Harper & Row.

Ornstein, Allan C., Hunkins, Francis P. (1993). **Curriculum Foundations, Principles. and issues**. Second edition. USA.

6 ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนโยบายกองทุนตั้งตัวได้

6 Facts Relating To Authorized Business Incubator (ABI)

Fund Policy

สุชาดา กิจรุ่งสุวรรณ*

บทคัดย่อ

การนำนโยบายสาธารณะใดๆ ไปปฏิบัติเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าประสงค์ และการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าประสงค์ (Pressman and Wildavsky, 1984) รัฐบาลได้เล็งเห็น และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและบัณฑิตที่จบไม่เกิน 5 ปีนั้น รัฐบาลได้สร้าง โอกาสการมีเงินทุนตั้งต้นธุรกิจเพื่อยุ้มนในการประกอบธุรกิจให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ซึ่งจะนำมาซึ่ง ความเข้มแข็งทางธุรกิจนโยบายกองทุนตั้งตัวได้ จึงได้ก่อรูปและนำมาปฏิบัติข้อสนับสนุนใดบ้างที่ทำให้ นโยบายกองทุนตั้งตัวได้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญ ทั้งนี้ข้อสนับสนุนดังกล่าว เป็นการสร้างโอกาส สร้างรายได้ เพื่อความเท่าเทียมในการเข้าถึงธุรกิจ สนับสนุนแหล่งเงินทุนผู้ประกอบการใหม่ พัฒนาศักยภาพนิสิต นักศึกษา ด้านความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมและลดอัตราการว่างงาน ของนิสิต นักศึกษา จบใหม่จากกิจการของผู้ประกอบการใหม่ต่อยอดถึงการสร้าง ส่งเสริม เพิ่มคุณค่า ของผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาไทย ในทางตรงกันข้ามอุปสรรคของนโยบายนี้ยังคงเป็นเรื่องของการนำ นโยบายไปปฏิบัติที่ภาครัฐต้องพิจารณากระบวนการและวิธีการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ภาครัฐ อาจร่วมมือกับภาคเอกชนในส่วนของงานการบริหารที่ภาคเอกชนมีความชำนาญกว่า เพราะอาจเกิด ภาระหนี้สะสม

คำสำคัญ : นโยบายกองทุนตั้งตัวได้ บ่มเพาะวิสาหกิจ พัฒนาศักยภาพ เงินทุนตั้งต้น

Abstract

Public policy implementation may be viewed as a process of interaction between the setting of goals and actions geared to achieve them (Pressman and Wildavsky, 1984). Government emphasizes to support and develop potentiality of students and graduates who had been unemployed less than 5 years. Government gives an opportunity to support an initial funding of new business to new entrepreneurs by using the ABI Fund Policy.

*นักศึกษานิเทศศาสตร์ เอก หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ
ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

The ABI Fund Policy was formed and has implemented since 2012. The policy advocates several points including giving opportunities, generating incomes, providing financial support to new entrepreneurs, developing finally potentiality especially the creation of the innovation, reducing unemployed graduates and finally increasing the value of product of Thailand.

However, government should be considered about improving policy process and method for better efficiency in policy implementation. Moreover, government can be cooperated with private sectors which are expert in business sector to deduct accumulate debts.

Keywords : ABI Fund Policy; business incubators; supporting entrepreneurs; initial funding

บทนำ

ด้วยกระแสของโลกปัจจุบันที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การพัฒนาประเทศภายใต้ข้อจำกัดด้านโอกาสสำหรับนักศึกษาและบัณฑิตที่จบไม่เกิน 5 ปีนั้น รัฐบาลได้เห็นความสำคัญในการสร้างโอกาสการมีเงินทุนตั้งต้นธุรกิจเพื่อกู้ยืมในการประกอบธุรกิจให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ ซึ่งจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งต่อประเทศ และยังมีส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการสร้างวิสาหกิจนวัตกรรม และแนวทางเศรษฐกิจใหม่ “นโยบายกองทุนตั้งตัวได้: Authorized Business Incubator (ABI) Fund Policy” จึงได้จัดตั้งขึ้นภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ด้วยวงเงิน 5,000 ล้านบาท ในปีแรก และกำหนดแผนสนับสนุนงบประมาณภาพรวมต่อเนื่อง 4 ปี โดยมีวงเงินประมาณ 1,000 ล้านบาท ต่อสถาบันการศึกษาที่ร่วมโครงการในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา กองทุนฯ สนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการรายย่อยเพื่อให้สามารถกู้ยืม ควบคู่ไปกับการสร้างกลไกของ “ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ” ในสถานศึกษา โดยทั้งนี้ กองทุนตั้งตัวได้มีวัตถุประสงค์เพื่อบ่มเพาะบัณฑิตเข้าสู่อุตสาหกรรมเป็นผู้ประกอบการใหม่ เพื่อให้เป็นแรง

สำคัญในการผลักดันและยกระดับเศรษฐกิจของประเทศตามแผนปฏิบัติการสำหรับยุทธศาสตร์ประเทศ ปีงบประมาณ 2556-2561 เพื่อความเหลื่อมล้ำโดยการสร้างโอกาสและรายได้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และเศรษฐกิจชุมชนของคนรุ่นใหม่ต่อไป

รักษาการนายกรัฐมนตรี (น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ลงนามในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนตั้งตัวได้ พ.ศ. 2555 เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2555 และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 162ง เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2555 เรียบร้อย สกอ. กำหนดให้กองทุนตั้งตัวได้เป็นกองทุนแบบคงเงินต้น และให้หมุนเวียนให้กู้ยืมแก่นักศึกษาที่มีศักยภาพเป็นผู้ประกอบการใช้ลงทุนในการเริ่มต้น/หรือขยายธุรกิจของตน ทั้งนี้ ในปี 2556 สกอ. ตั้งเป้าสร้างนักศึกษาผู้ประกอบการ (ที่ได้รับการกู้ยืม) ไม่น้อยกว่า 5,000 ราย ในปีแรกเพื่อให้เป็นตามเป้าประสงค์ที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญ

แนวความคิดนโยบายสาธารณะ

เมื่อนโยบายสาธารณะ (Public Policy) มีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับทั้งทางตรงและทางอ้อม

กับการบริหารประเทศ รัฐบาลในฐานะผู้ทำการตัดสินใจเลือกและกำหนดนโยบายไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้แนะให้มีกิจกรรมหรือการกระทำต่างๆ เกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ การที่นโยบายจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ของนโยบายได้นั้น จำเป็นต้องวางแผนรองรับ นักวิเคราะห์นโยบายใช้วิธีที่หลากหลายในการหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของนโยบาย อนาคตของนโยบาย การปฏิบัติทางนโยบาย ผลทางนโยบายและการดำเนินงานตามนโยบายเพื่อให้นโยบายนั้นๆ เป็นไปตามเป้าประสงค์สูงสุด

การกำหนดนโยบายให้มีประสิทธิผลนั้น จะต้องคำนึงถึงกระบวนการจัดการคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลง (Change) การสร้างสรรค์ (Creativity) และนวัตกรรม (Innovation) ทางเลือกนโยบายที่ดีควรจะเริ่มจากการมีการเปลี่ยนแปลงในการแก้ไขปัญหา สาธารณะเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ ซึ่งอาจได้มาซึ่งทางเลือกใหม่ๆ แล้วทางเลือกที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่นั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาได้จริง ทั้งนี้จะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าทางเลือกนโยบายที่มีลักษณะสร้างสรรค์ดังกล่าวจะต้องมีความเป็นไปได้ทั้งทางการเมืองและการนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง (Andriopoulos and Dawson, 2009:p.342) และการตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision-Making) เกี่ยวข้องกับการกระทำของรัฐบาลหรือองค์การที่มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบ (Adopt) ดัดแปลง (Modify) หรือปฏิเสธ (Reject) ทางเลือกนโยบายที่น่าเสนอเพื่อการพิจารณา กระบวนการดังกล่าวส่วนใหญ่จะกระทำโดยฝ่ายนิติบัญญัติในรูปของการประกาศใช้เป็นกฎหมายหรือกระทำโดยฝ่ายบริหารในรูปของ

มติคณะรัฐมนตรี (สมบัติ อารังธัญวงศ์.2555: p.369)

ตามแนวความคิดนโยบายสาธารณะข้างต้น สามารถสรุปประเด็น 6 ข้อเท็จจริงนโยบายกองทุนตั้งตัวได้ ตามเป้าประสงค์ที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญดังนี้

1. สร้างผู้ประกอบการใหม่ สร้างโอกาสความเท่าเทียมในการเข้าถึงธุรกิจ การนำนโยบายกองทุนตั้งตัวได้ ไปปฏิบัตินั้น สถาบันการศึกษาที่ร่วมโครงการ ในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จะร่วมกับการสร้างกลไกของหน่วย ABI (Authorized Business Incubator ซึ่งเป็นหน่วย UBI เดิม) ที่เป็นศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ โดยมีเป้าหมายให้ ABI ในสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่บ่มเพาะให้เกิด "ผู้ประกอบการใหม่" (Entrepreneurs) และ "บริษัทจัดตั้งใหม่" (Startup Companies) ที่จะได้รับการดูแลให้พัฒนาการเติบโตโดยใช้ข้อได้เปรียบจากสภาพแวดล้อมทางวิชาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและสามารถพัฒนาเป็น "บริษัทธุรกิจเต็มรูปแบบในอนาคต" (Spin off Companies)

การบ่มเพาะวิสาหกิจ (Business Incubation) คือ กระบวนการพัฒนาธุรกิจแบบหนึ่ง ซึ่งช่วยลดอัตราความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจ ในช่วงแรกเริ่มของการจัดตั้งวิสาหกิจ พร้อมกับการเร่งให้วิสาหกิจนั้นๆ เติบโตอย่างมั่นคง และคงอยู่ตลอดไป เป็นการสร้างงานและความมั่นคงให้แก่สังคมและประเทศชาติ ในการดำเนินการบ่มเพาะวิสาหกิจ ผู้ประกอบการใหม่ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาอยู่ในโครงการ จะได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดโดยมีบริการให้คำปรึกษา แนะนำในลักษณะที่เสียค่าใช้จ่าย การบ่มเพาะ เสริมด้วยกิจกรรมเสริม

ความเข้มแข็งด้านอื่นๆ การดูแลในช่วงระยะเวลาเริ่มต้นของการดำเนินธุรกิจประมาณ 1-2 ปี เพื่อให้ผู้ประกอบการได้เรียนรู้ทดลองและปรับปรุงการทำธุรกิจ ตลอดจนพัฒนาสินค้าของตนเอง จนเกิดความมั่นใจสามารถจัดตั้งธุรกิจ และยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเอง หลังจากหมดระยะเวลาบ่มเพาะไปแล้ว

ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ (Business Incubation Center) เป็นสถานที่ที่ ถูกจัดสรรให้แก่ผู้ประกอบการ ประกอบด้วยพื้นที่ขนาดย่อมจำนวนหนึ่งเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจในช่วงเริ่มต้นภายในบรรยากาศที่ให้การสนับสนุน การให้บริการ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานแก่ผู้ประกอบการ

ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ เป็นรูปแบบของการสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีการดูแลอย่างใกล้ชิด และให้บริการปรึกษาแนะนำในลักษณะของพี่เลี้ยงทางธุรกิจที่จะคอยดูแลผู้ประกอบการใหม่เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ธุรกิจที่อยู่ในระยะก่อตั้งกิจการ ให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืนต่อไปโดยอาศัยการแนะนำอย่างใกล้ชิดทั้งจากทีมที่ปรึกษาของสถาบันฯ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์จริง การสร้างเครือข่ายระหว่างสมาชิกด้วยกัน การแบ่งปันประสบการณ์การทำธุรกิจระหว่างสมาชิก ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจจะเป็นแหล่งศูนย์รวมความรู้ในการจัดทำธุรกิจและเป็นการช่วยลดต้นทุนในกระบวนการจัดตั้งกิจการและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดสำหรับธุรกิจใหม่ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานมหาวิทยาลัยทั้งหมด 56 แห่ง

2. พัฒนาศักยภาพนิสิต นักศึกษา ด้านความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม

ผู้ประกอบการใหม่ต้องมีความมุ่งมั่น มีศักยภาพทางความคิดที่มุ่งให้เกิดวิสาหกิจนวัตกรรมใหม่ หรือการลงทุนในเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ รวมทั้งเป็นช่องทางการนำผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมที่สร้างในสถาบันอุดมศึกษาพัฒนาสู่กระบวนการใช้งานเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้ หน่วย ABI จะมีส่วนสำคัญในการผลักดันผ่านขั้นตอนในการบ่มเพาะ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง (Pre-incubatee) คือ กระบวนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ในการประกอบธุรกิจ ได้แก่ การฝึกอบรมและพัฒนาการรับคำปรึกษาแนะนำจนสามารถสร้างโมเดลสินค้าต้นแบบและวางแผนธุรกิจฉบับร่างในการประกอบธุรกิจของตนเองได้ (ระยะเวลาดำเนินงานที่ใช้ในขั้นตอนนี้อยู่ระหว่าง 1-3 เดือน)

ขั้นตอนที่สอง (Incubatees) คือ กระบวนการบ่มเพาะที่ต่อเนื่องจากระดับที่ 1 ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือสินค้าต้นแบบ การทดสอบตลาด การนำสินค้าออกสู่ตลาดการประเมินความเป็นไปได้ในธุรกิจการเสริมสร้างความเข้มแข็ง การเขียนและปรับปรุงแผนธุรกิจ การพัฒนาสินค้าต้นแบบ การปรับปรุงแผนธุรกิจให้สมบูรณ์และการจัดตั้งบริษัทเริ่มต้นหรือ Start-up Company (ระยะเวลาดำเนินงานที่ใช้ในขั้นตอนนี้ไม่เกิน 3 ปี)

ขั้นตอนที่สาม (Spin-off Company) ระดับนี้เป็นระดับที่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะผ่านการบ่มเพาะในระดับ Pre-incubatees และระดับ Incubatees เรียบร้อยแล้ว มีผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด มีโครงสร้างด้านรายได้ชัดเจน

ถ้าธุรกิจมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและหน่วย ABI เห็นว่าสามารถดำเนินธุรกิจได้เอง ก็จะจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคล ดังนั้น หน่วย ABI ทำให้ผู้ประกอบการใหม่ได้เข้าถึงแหล่งความรู้และเทคโนโลยี ใช้องค์ความรู้เป็นฐานในการผลิตและบริการ เพื่อต่อยอดการประสบความสำเร็จทางธุรกิจอย่างยั่งยืน

3. ลดอัตราการว่างงานของนิสิตนักศึกษา จบใหม่' จากกิจการของผู้ประกอบการใหม่

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (ตารางที่ 1) แสดงจำนวนผู้ว่างงานจากระดับการศึกษาที่สำเร็จ พบว่า มีอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น

ระดับการศึกษาที่สำเร็จ		2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
จำนวน (พันคน)	อาชีวศึกษา	29.9	30.4	23.4	23.4	29.4	33.9	21.5	13.7	13.1
	อุดมศึกษา	115.2	102.6	100.6	95.9	95	109	96.7	65	66.7
ร้อยละ (%)	อาชีวศึกษา	4	4.6	4.3	4.6	5.6	5.9	5.3	5.2	5.1
	อุดมศึกษา	15.6	15.5	18.2	18.9	18.2	19.1	24.5	24.5	25.2

ตารางที่ 1 : ผู้ว่างงาน จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ ทัวราชอาณาจักร ปี พ.ศ. 2547-2555 จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ**

4. แหล่งเงินทุนผู้ประกอบการใหม่

เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกองทุนตั้งตัวได้คือ การสร้างโอกาสมีทุนตั้งต้นธุรกิจแก่นักศึกษา/บัณฑิตที่จบไม่เกิน 5 ปี เพื่อกู้ยืมในการประกอบธุรกิจ โดยวางเป้าหมายให้กู้ยืม 5,000 ราย ภายในปี 2556 (ซึ่งเป็นปีแรก) โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ

ทุกปี ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2555 นั้นแสดงถึงช่วงที่เศรษฐกิจซบเซาหรือหดตัว อัตราการว่างงานมักจะสูงขึ้น เนื่องจากบริษัทจะทำการลดจำนวนคนงานและไม่จ้างพนักงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากจะช่วยให้กิจการมีค่าใช้จ่ายที่ลดลงนั่นเอง

การนำนโยบายกองทุนตั้งตัวได้ไปปฏิบัตินั้นจะเป็นนโยบายเพื่อสร้างโอกาสในการทำงานและสร้างรายได้ แก่นักศึกษากู้ยืมเงินทุนตั้งต้นเพื่อสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ให้เกิดผู้ประกอบการรายย่อย โดยเป็นความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอาชีวศึกษาของภาครัฐและภาคเอกชน ธนาคารทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สมาคมศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาวิชา

และสังคมแห่งชาติได้จัดทำยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) การบูรณาการเพื่อเป็นกรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปี 2557 โดย กองทุนตั้งตัวได้ ประกอบอยู่ในยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth) ทั้งนี้ แผนสนับสนุนงบประมาณภาพรวมต่อเนื่อง 4 ปี ดังนี้

**เป็นค่าเฉลี่ยของการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร 4 ไตรมาส

(1) ปี ๒๕๕๖ จำนวน 5,000 ล้านบาท

(2) ปี ๒๕๕๗ จำนวน 5,000 ล้านบาท

(3) ปี ๒๕๕๘ จำนวน 10,000 ล้านบาท

(4) ปี ๒๕๕๙ จำนวน 20,000 ล้านบาท

รวมทั้งหมด 4 ปีงบประมาณเป็นจำนวนเงิน 40,000 ล้านบาท

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนตั้งตัวได้ เป็นรูปธรรมมากขึ้น กองทุนตั้งตัวได้ จึงได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกันระหว่างกองทุนตั้งตัวได้กับบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม หรือ บสย. กับสถาบันการเงินของรัฐอีก 5 แห่ง ประกอบด้วยธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอิสลาม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารอาคารสงเคราะห์เพื่อร่วมมือกันสนับสนุนธุรกิจของผู้ประกอบการใหม่

5. สร้าง ส่งเสริม เพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาไทย

แม้ว่ากาลเวลาจะผ่านไป ความรู้สมัยใหม่จากฝั่งตะวันตก จะหลั่งไหลเข้ามามาก แต่ภูมิปัญญาไทย ก็สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัย เช่นการรู้จักนำผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรประเภทข้าว มาแปรรูปเป็นขนมพุสระผม น้ำนมหรือดอกกระเจียบ ที่สามารถนำมาผลิตเป็น แยมชาสมุนไพร ไอศกรีม เป็นต้น

การส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาพัฒนาผลิตภัณฑ์จนเป็นเอกลักษณ์ในแต่ละพื้นที่เพื่อสร้างจุดขายให้กับผลิตภัณฑ์ OTOP และรัฐบาลยังได้ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งแก่ภาคประชาชน และการส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์

OTOP ของท้องถิ่นภายใต้การเสริมสร้างความรู้ทักษะพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ OTOP ที่โดดเด่นให้มีคุณภาพมาตรฐานพร้อมออกสู่ตลาดภายนอกและตลาดสากลได้โดยผลิตภัณฑ์ยังคงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างเด่นชัดดังนั้น การนำนโยบายกองทุนตั้งตัวได้ไปปฏิบัตินั้น จะสามารถสร้างหรือเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาไทยได้อย่างแน่นอน

6. ภาระหนี้สะสมของรัฐบาล

การนำนโยบายใดๆ ไปปฏิบัติเพื่อครอบคลุมกิจกรรมของแต่ละบุคคล หรือกลุ่มบุคคลทั้งที่อยู่ในระบบราชการหรือเอกชน เพื่อให้วัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้บรรลุผลสำเร็จ ความหมายดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความพยายามขององค์การในการแปลงนโยบายซึ่งเป็นนามธรรม ให้เป็นเชิงปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม ตลอดจนปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องจึงจะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ (Van Meter & Van Horn.1975:p.447)

การดำเนินนโยบายการคลังของรัฐบาลใดๆ ที่เป็นภาระผูกพันตามรัฐธรรมนูญและการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจต่างสร้างภาระทางการคลังทั้งที่มองเห็นได้ชัดเจนและภาระทางการคลังที่ซ่อนเร้นรัฐบาลต้องตระหนักว่านโยบายหรือมาตรการใดๆ ต้องใช้ตามความจำเป็นเน้นประสิทธิภาพการใช้จ่ายและให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อไม่ให้สร้างภาระและก่อให้เกิดความเสี่ยงทางการคลังแก่ประเทศในอนาคตดังเช่นกรณี กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ที่มีปัญหาโดยเฉพาะในเรื่องของการปล่อยกู้ที่กองทุน กยศ. ไม่ยอมเน้นปล่อยกู้

ในสาขาที่มีงานทำ ทำให้เมื่อผู้กู้เรียนจบมาแล้ว บางส่วนไม่มีงานทำ จึงไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ และนำมาสู่การฟ้องร้องดำเนินคดีกับลูกหนี้ในที่สุด และส่งผลให้ปี 2557 ได้ถูกตัดงบประมาณไป 6,700 ล้านบาท เป็นต้น

ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารหนี้นโยบายกองทุนตั้งตัวได้ไปปฏิบัตินั้น จะส่งผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อม ต่อภาครัฐ ทั้งความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรไม่เกิด ความสูญเปล่าในด้านการลงทุน ทรัพยากรในที่นี้รวมถึง บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เวลา ฯลฯ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานทั้งหมด ดังนั้น ภาระหนี้ที่ก่อตัวจากการคว่ำความสามารถในการชำระคืนของผู้ประกอบการย่อมส่งผลต่อภาระหนี้ที่รัฐต้องแบกรับไว้และต่อเนื่องจนเป็นภาระหนี้เสียสะสมระดับประเทศได้

บทสรุป

การนำนโยบายใดๆ ไปปฏิบัตินั้นมีความสำคัญต่อความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้านำนโยบายไปปฏิบัติตามแผนงาน โครงการพัฒนาต่างๆ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายแล้ว ย่อมส่งผลให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีความสุข ในทางตรงข้ามถ้านำนโยบายไปปฏิบัติแล้วเกิดความล้มเหลว ย่อมหมายถึงการพัฒนาประเทศไม่เป็นไปตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างแน่นอน ปัญหาของประชาชนก็จะไม่ได้รับการแก้ไข

กระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะที่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ กล่าวคือ วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่จะสร้าง

กระบวนการทางสังคมในการผลักดันนโยบาย ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ระบบการเมืองที่ให้เสรีภาพประชาชนโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายรัฐ และระบบราชการต้องไม่ผูกขาดอำนาจในการกำหนดและตัดสินใจนโยบายยอมรับความต้องการที่มีความหลากหลายและแตกต่างซึ่งไม่ใช่ปัญหาเชิงนโยบาย การวิเคราะห์หนี้นโยบายต้องศึกษาให้ลึกและรู้จริงมากกว่าเพียงการรับรู้ความเป็นธรรม ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ต้องเกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐ

นโยบายกองทุนตั้งตัวได้มีทั้งข้อสนับสนุน อาทิเช่น การสร้างโอกาส สร้างรายได้ เพื่อความเท่าเทียมในการเข้าถึงธุรกิจ พัฒนาศักยภาพ นิสิต นักศึกษา ด้านความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม ตลอดจนเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาไทย เป็นต้น ในทางตรงกันข้าม อุปสรรคของนโยบายนี้ยังคงเป็นเรื่องของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ภาครัฐต้องพิจารณากระบวนการและวิธีการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ภาครัฐอาจร่วมมือกับภาคเอกชนในส่วนของงานการบริหารที่ภาคเอกชนมีความชำนาญกว่า เพราะอาจเกิดภาระหนี้สะสม

ทั้งนี้ในต่างประเทศ อาทิเช่น สหราชอาณาจักร ได้มีหน่วยงานที่ชื่อ UK Business Incubation ที่ทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวกลางในการดูแลให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมทางธุรกิจ เป็นตัวแทนองค์กรของรัฐในการเป็นหน่วยบ่มเพาะทางธุรกิจซึ่งถือกำเนิดตั้งแต่ปี 2545 ดังนั้น ภาครัฐสามารถนำองค์ความรู้ด้านต่างๆ จุดแข็ง จุดอ่อนมาปรับใช้กับนโยบายกองทุนตั้งตัวได้ได้เช่นกัน

บรรณานุกรม

กองทุนตั้งตัวได้: ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี.

เล่ม ๑๒๙ ตอนพิเศษ ๑๖๒ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕.

ไทยโพสต์. (2556) กองทุนตั้งตัวได้มีเงินล้าน
ค้างเติ่ง 8 เดือน ยังปล่อยกู้ไม่ได้สักบาท
เหตุโปรเจกต์ที่ นศ. เสนอกว่า 400"
ไอเดียแปลก". ค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2556,
จาก <http://www.thaipost.net/news/120813/77684>

ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556).
ค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2556, จาก http://ubi.vru.ac.th/about_ubi.html

สมบัติ อารัมภ์วงศ์. (2555). นโยบายสาธารณะ:
แนวความคิด การวิเคราะห์และ
กระบวนการ. กรุงเทพมหานคร:สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Andriopoulos, Constantine and Dawson, Patrick.
(2009). **Managing Change, Creativity &
Innovation**. Los Angeles: Sage., Chapter
11: Theoretical Debates and Practical
Issues: Some Reflection, pp.331-358.

Pressman, J.L., and A. Wildavsky. (1984).
Implementation. 3rd. ed. Berkeley:
University of California Press.

Van Meter, D. S., and C.E. Van Horn. (1975).
"The policy implementation process: A
conceptual framework.", *Administration
and Society*. (February) p.447.

UK Business Incubation Ltd. (2011). **UK
Business Incubation The Essential
Ingredient in Business Support**. Search
on 20 December 2013, available online
www.ukbi.co.uk.

บทบาททางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภายใต้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

The Government Role of Sub-District and Village Headman under Local Government Act, (Number 11) of B.E. 2551

สุจิรวัฒน์ ลำตาล*

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ทำให้ระยะเวลาดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านยาวนานถึงอายุ 60 ปี เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นกลไกทางการปกครองสามารถตอบสนองความต้องการของรัฐ ส่งผลให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้ความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของรัฐมากกว่าการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน มีพระราชบัญญัติหลายฉบับที่ผ่านมาได้กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำรงตำแหน่งถึงอายุ 60 ปี มาแล้วหลายฉบับ ในส่วนของผลดี กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีผลงานดีสามารถตอบสนองความต้องการของรัฐได้เป็นกลไกทางการปกครองตามที่รัฐต้องการ ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงมาตรงไปย่อมมีผลกระทบกับประชาชน หรือผู้เสียผลประโยชน์ ไม่ต้องกังวลกับการเลือกตั้งเมื่อหมดวาระลง ส่วนผลเสียการดำรงตำแหน่งเป็นเวลานานทำให้เกิดการแข่งขันการเข้าสู่ตำแหน่งสูง ความเฉื่อยชาเพิกเฉยต่อหน้าที่ ขยายอิทธิพล บารมี การแสวงหาความร่วมมือเป็นฐานเสียงทางการเมืองให้กับนักการเมืองทุกระดับ มากกว่าการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน การถดถอยของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านโดยประชาชนเป็นไปได้ยาก รัฐบาลยังไม่มีมาตรการแก้ไขปัญหาความบกพร่องทางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่เหมาะสม การมีอิทธิพลครอบงำประชาชน

เพื่อแก้ไขปัญห ความบกพร่องทางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รัฐบาลควรมีมาตรฐานเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประเมินศักยภาพความรู้ความสามารถทางการปกครองเป็นประจำทุกปี

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นตัวแทนของประชาชน มาจากการเลือกตั้ง ควรมีวาระการดำรงตำแหน่งเป็นคราวๆ ไป ไม่ควรเกินคราวละ 5 ปี การเลือกตั้ง เป็นการเปลี่ยนแปลงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยสันติวิธีเป็นกระบวนการคัดเลือกผู้นำอีกทางเลือกหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย

คำสำคัญ : บทบาททางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน/พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

*อาจารย์ประจำสาขาการเมืองการปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Abstract

The authority structural change of sub-district and village headman based on Local Government Act (Number 11) of B.E. 2551 longed their positions more until they were 60 years old to prepare them as an administrative mechanism and to respond the needs of the government. This made them consider more the government needs than public needs. There were previous many Acts to set them to be in their position until they were 60 years old.

For advantage, the village and headman who had good work performances could be able to respond the government needs as an administrative mechanism that the government needed. To work straightforward could have impact to people or those who had not received the benefits as possible without being worry about the election that time was over.

For disadvantage, to be in their position long caused to political competition to access into their position to be high. To be indifferent, to ignore on duty, to expand influence and charisma, and to search for corporation to be political bastion to politicians in all levels more than get rid of sufferings and make happiness to people. The demotion of the village and headman by people were very difficult. The government did not have measures to resolve the governed problems of them to prevent the bad power and influence covered with people to solve the governed problems of them. The government should have measures and criteria for evaluation of work performance of them and evaluate the governed knowledge efficiencies annually.

The sub-district and village headman were known as a representative of people. They were elected from people. Thus, they should be in position at time, and holding the post of them should not be more than 5 years. Changing the sub-district and village headman with peaceful procedure was regarded as the other process of electing the leader in democratic system.

Keywords : curriculum management, musical aesthetics, professional of music

บทบาททางการเมืองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภายใต้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2551 (พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2551, หน้า 26) เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

เนื่องด้วยปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปโดยรวดเร็ว คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ ไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ ผู้ใหญ่บ้าน ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงการบริหาร

ราชการแผ่นดิน และอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราบัญญัตินี้

จากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฉบับปัจจุบัน มีผลให้ผู้ใหญ่บ้าน ดำรงตำแหน่งถึงอายุ 60 ปี ในอดีตที่ผ่านมาพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่เคยกำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านดำรงตำแหน่งถึงอายุ 60 ปีมาก่อนแล้ว การดำรงตำแหน่งติดต่อกันเป็นเวลานานในเชิงลบทำให้ผู้นำท้องที่เป็นผู้มีอิทธิพลในหมู่บ้าน ตำบล มีพฤติกรรมส่อไปในทางทุจริต ประพฤติมิชอบใช้ตำแหน่งแสวงหาผลประโยชน์ค่าตอบแทนจากประชาชน ซึ่งสภาพปัญหาการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญคือการวางตัวไม่เป็นกลางของผู้นำ มีการทุจริตในหน้าที่เข้าลักษณะที่เรียกว่า “ทองไหลมา” คือผู้มีตำแหน่งทางการเมืองการปกครองได้มาซึ่งเงินทองของมีค่าเป็นค่าตอบแทนโดยไม่ได้เรียกร้อง แต่ในความรู้สึกของผู้ให้ ให้เพื่อต้องการได้รับความสะดวกในการได้รับการบริการจากผู้มีตำแหน่งทางการเมืองการปกครอง “เงินลอย” ผู้ที่มีตำแหน่งทางการเมืองการปกครองได้รับค่าตอบแทนโดยไม่ได้เรียกร้องจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือเว้นจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ให้ รวมถึงการใช้ดุลพินิจตามตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นคุณเป็นโทษแก่บุคคล กลุ่มบุคคล รวมถึงการใช้ตำแหน่งหน้าที่ทางการเมืองการปกครองเรียกร้องเงินทองของมีค่าสิ่งตอบแทนโดยไม่คำนึงถึงความทุกข์ยากของประชาชน และการปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและสังคมตามเจตนารมณ์ทางการเมืองการปกครองท้องที่ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน (สรณัญ ชูพินิจ, 2555, หน้า 2)

อำนาจหน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านมีดังนี้

1. อำนวยความเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน
2. สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้านรวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องที่
3. ประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้าน ในการติดต่อหรือรับบริการกับภาครัฐ
4. รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้าน แจ้งต่อภาครัฐ เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ
5. ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของภาครัฐ
6. ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยผู้ใหญ่บ้านจะต้องกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรด้วย
7. อบรมและชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการและกฎหมาย ในการนี้สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร
8. แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์ เพื่อบำบัดป้องกันภัยอันตรายสาธารณะ อันมาโดยฉุกเฉิน รวมทั้งช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย
9. จัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง
10. ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทาง

ราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติ ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันและนายอำเภอทราบ

11. ปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนภาครัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมอบหมาย (พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551, หน้า 34)

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีฐานะเป็นผู้แทนของรัฐ คือ ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับล่างสุดของรัฐและอยู่ใกล้ชิดสนิทกับประชาชนในท้องที่ต่างๆ มีหน้าที่สำคัญคือการช่วยเรื่องการประสานงานต่างๆ เช่น การประชุมประชาชนในเขตหมู่บ้านและการแจ้งข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนรับทราบ เป็นต้น

ในขณะเดียวกันกำนันผู้ใหญ่บ้านก็มีสถานะและมีบทบาทเป็นผู้แทนประชาชน เป็นผู้นำของชุมชน เนื่องจากไม่ได้มีสถานะเป็นข้าราชการของรัฐเต็มตัว อีกทั้งมิได้ทำงานให้แก่ทางราชการเต็มเวลาบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวส่งผลให้กำนันผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ต้องดูแลความสุขทุกข์ของประชาชนที่เรียกกันว่า “ลูกบ้าน” ในด้านต่างๆ เป็นอันมาก

การเปลี่ยนแปลงบทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 เนื่องจากกระทรวงมหาดไทย เห็นว่าการบริหารการปกครองท้องที่ในปัจจุบันยังขาดประสิทธิภาพ และบทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านยังไม่สอดคล้องกับการบริหารราชการแผ่นดินนับตั้งแต่ปี 2535 ที่ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำรงตำแหน่ง 5 ปีจนถึงก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัติฯ ฉบับปัจจุบันเป็นผลทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เคยทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ดูแล

รักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน ไม่กล้าปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในฐานะเจ้าพนักงานอย่างตรงไปตรงมา เนื่องจากเกรงผลกระทบต่อกะแนนเสียง การทำงานขาดความต่อเนื่อง ทำให้ไม่มีผู้นำตามธรรมชาติที่ราษฎรยอมรับนับถือ ราษฎรเริ่มมีความขัดแย้ง แตกแยก เพราะกฎหมาย เช่น

มาตรา 14 ที่กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีอายุครบ 60 ปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่บ้านกับประชาชน เพราะผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่รับผิดชอบต่อราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งน่าจะสนใจว่าการที่ได้ตำแหน่งโดย “การเลือกตั้ง” แต่หมดวาระ หรือถูกปลดถอด โดยอำนาจอื่นๆ โดยข้าราชการส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด ถึงแม้กฎหมายจะเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถถอดถอนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ก็ตามซึ่งก็มีโอกาสเป็นไปได้น้อยมากเพราะต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ รวมถึงการสั่งสมอิทธิพลปลดผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ออกจากตำแหน่ง ตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2551 ยังไม่พบว่า มีพื้นที่ใดที่ประชาชนสามารถถอดถอนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ออกจากตำแหน่งได้ (ศรัณยู ชูพินิจ, 2555, หน้า 78)

กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นสถาบันที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาโดยตลอด โดยเป็นผู้ช่วยเหลือทางราชการในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนในตำบลหมู่บ้าน และเป็นผู้แทนประชาชนในตำบลหมู่บ้านในการติดต่อกับภาคส่วนต่างๆ ถึงแม้สภาพสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย จนปัจจุบันและต่อไปในอนาคต จะทำให้ภารกิจบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเพิ่มมากขึ้น

กรมการปกครองเห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถ้ามีการเลือกตั้ง จะทำให้เกิดความแตกแยกในชุมชนซึ่งมีกระทบต่อการทำงานหลายด้าน โดยเฉพาะงานวาระแห่งชาติ เช่น ปรายยาเสพติด หากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือกับส่วนราชการช่วยเหลือในการป้องกัน ปรายปราม ซึ่เบาแสหรือจับกุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดภายในหมู่บ้าน ตำบล ย่อมทำให้ญาติพี่น้องบุคคลที่เกี่ยวข้องเกลียดชัง ไม่ชอบ และไม่เลือกตั้งเมื่อหมดวาระและลงสมัครรับเลือกตั้งใหม่ ทำให้คนดีมีผลงานไม่ผ่านกระบวนการเลือกตั้ง และการเลือกตั้งเป็นสาเหตุหนึ่งของการแตกแยกภายในหมู่บ้าน (ประธาน สุวรรณมงคล, 2552, หน้า 107)

การที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีวาระ 60 ปี ค่าตอบแทนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันผู้ใหญ่บ้านได้รับค่าตอบแทนเดือนละ 8,000 บาท กำนัน เดือนละ 10,000 บาท ทำให้การแข่งขันเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งข้างต้น มีการแข่งขันรุนแรง และมีการซื้อเสียงมากรวมถึงเป็นอุปสรรคที่สำคัญของการกระจายอำนาจ กำนันผู้ใหญ่บ้านอยู่ในตำแหน่งจนเกษียณอายุ 60 ปี นั้นอาจทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกิดความห่างเหินกับประชาชนหรืออาจจะเลยมต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่พึงกระทำ เพราะไม่ต้องขอคะแนนเสียงจากประชาชนในระยะเวลาที่ยาวนาน การปลด ถอดถอนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่งยากมาจากเงื่อนไขของพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ทำให้การกระทำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบางส่วนไม่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน รับผิดชอบต่อนายอย่างเดียว

บทบาททางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภายใต้พระราชบัญญัติลักษณะ

ปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ซึ่งมีทั้งจุดเด่น จุดด้อย สรุปได้ดังนี้ (เสน่ห์ จัยโต, 2552, หน้า 63)

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละหมู่บ้านมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งมีบทบาทในฐานะผู้นำ ตัวแทนของประชาชน ทั้ง 2 ฝ่าย ประชาชนสับสนในบทบาทอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย และการปฏิบัติหน้าที่ต่างฝ่ายต่างทำขาดความร่วมมือซึ่งกันและกัน

2. การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรส่วนท้องถิ่นซึ่งจัดทำทุกหมู่บ้าน ชุมชน เป็นประจำทุกปี หากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นแกนนำประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ประชาชนจะให้ความร่วมมือเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาจำนวนมาก หากมีความขัดแย้งกันกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่ให้ความร่วมมือประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ น้อยมาก

3. มักเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดการให้ความร่วมมือการประสานงานกัน มีการร้องเรียนกล่าวโทษกัน โดยเฉพาะการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่เห็นด้วยจะไม่ให้ความร่วมมือไม่อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ทำให้ประชาชนเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาในหมู่บ้าน

4. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าคณะ

ฐานเสียง ให้กับนักการเมืองท้องถิ่นถึงระดับชาติ ใช้สิทธิพลครอบงำประชาชนในการเลือกตั้ง ชี้นำให้ประชาชนเลือกบุคคล กลุ่มบุคคลที่เห็นเป็นหัวคะแนนให้การสนับสนุน

5. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สามารถสนองตอบต่องานราชการได้เต็มอย่างศักยภาพ เช่น การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไม่ต้องกังวลจะมีผลกระทบกับการเลือกตั้ง

6. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เชื้อยชา เพิกเฉยต่อความรับผิดชอบต่อประชาชน ขาดการเอาใจใส่ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขต่อประชาชน เพราะไม่มีผลต่อการเลือกตั้ง

7. มีสิทธิพลในกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้านส่วนมากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะเป็นประธานกองทุนคัดเลือกญาติ พวกพ้องเข้ามาเป็นคณะกรรมการ กีดกันประชาชนบางกลุ่มไม่ให้เข้าถึงกองทุน หรือพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้น้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ แต่อนุมัติให้พวกพ้องของตนจำนวนมาก การเลือกคณะกรรมการ ประธานการอนุมัติเงินกู้ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

8. เงื่อนไขการประเมินผลการปฏิบัติงาน ถอดถอนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นไปได้ยาก ขาดแนวทางการปฏิบัติ ยังไม่มีระเบียบรองรับการประเมินผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

9. ผลประโยชน์จากการช่วยเหลือลูกบ้าน เช่น ประชาชนเดือดร้อนจากพืชผลถูกน้ำท่วม ภัยแล้ง ต้องแจ้งขอความช่วยเหลือผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อรวบรวมความต้องการของเกษตรกรตามระเบียบราชการส่งต่อไปยังส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือต่อไป มีการเรียกร้องการปฏิบัติงาน เช่น 10 ต่อ 1 คือ ประชาชน

ได้รับการช่วยเหลือจากส่วนราชการที่ผลิตได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม ภัยแล้งขึ้นทะเบียนไว้ทุก 10 ไร่ ต้องแบ่งให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจำนวน 1 ไร่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

การปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ มีผลกระทบทั้งเชิงลบและเชิงบวก กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อย ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลส่งผลประชาชนที่เสียผลประโยชน์ กระทำผิดกฎหมายเกลียดชังมีผลต่อการเลือกตั้งนำไปสู่ความแตกแยก การดำรงตำแหน่งในพื้นที่เดิมเป็นเวลานานทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ขยายอิทธิพล บารมี การแสวงหาความร่วมมือเป็นฐานเสียงทางการเมืองให้กับนักการเมืองทุกระดับ มากกว่าการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนการถอดถอนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยประชาชนเป็นไปได้ยาก

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาจากการเลือกตั้งไม่ควรมียวาระการดำรงตำแหน่งยาวนานถึงอายุ 60 ปี รัฐบาล ส่วนราชการควรมีมาตรฐานเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ และศักยภาพความรู้ความสามารถทางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง โดยให้ความสำคัญกับประชาชนส่วนราชการภาคสังคมในพื้นที่ มิใช่ส่วนราชการ เพราะประชาชนภาคสังคมในพื้นที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งเชิงลบและเชิงบวกจากการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

การเลือกตั้ง เป็นการเปลี่ยนแปลงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยสันติวิธี หากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีผลงานดี เป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่ ย่อมได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเลือกตั้ง เข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่ หากไม่เป็นที่ยอมรับ ของประชาชนส่วนใหญ่ ไม่มีผลงาน กระบวนการ เลือกตั้งย่อมเป็นทางเลือกที่ดีในการเปลี่ยนแปลง ตัวผู้นำโดยสันติวิธีอีกทางเลือกหนึ่งในระบอบ ประชาธิปไตยในฐานะที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็น ตัวแทนของรัฐและตัวแทนของประชาชน จึงมี ข้อเสนอแนะดังนี้

1. รัฐบาลควรทบทวนปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ กำหนด อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้ดำรงตำแหน่ง เป็นคราวๆ ไม่ควรให้ดำรงตำแหน่งยาวนานถึง อายุ 60 ปี เพื่อลดอิทธิพลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มี ต่อประชาชน เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถ สนองตอบต่อปัญหา ความต้องการของประชาชน ให้มีความสำคัญในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ ประชาชน

2. รัฐบาลควรกำหนดมาตรฐาน การประเมินผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ชัดเจน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านปีละครั้ง โดยให้ความสำคัญ กับประชาชนส่วนราชการในพื้นที่ในการประเมิน รวมถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติ หน้าที่ที่สามารถตอบสนองได้ทั้งส่วนของรัฐบาล ส่วนราชการ ประชาชนและความร่วมมือทุกภาค ส่วนในพื้นที่

3. ส่วนราชการควรกำหนดมาตรฐาน ประเมินศักยภาพความรู้ความสามารถในทาง

การปกครองของกำนันผู้ใหญ่เป็นประจำปี เพื่อทดสอบความรู้ความสามารถทางการปกครอง ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายกำหนด และ หน้าที่ที่ควรปฏิบัติ

4. รัฐบาลและส่วนราชการ ควรประกาศ ยกย่องกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีผลงานดี ผ่านเกณฑ์ การประเมินให้ทุกภาคส่วนรับทราบโดยทั่วถึงกัน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ความเรียบร้อยดีงามเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับ กำนัน ผู้ใหญ่

5. ส่วนราชการควรให้ความรู้แก่ประชาชน ให้มีความรู้ความเข้าใจต่ออำนาจหน้าที่ทาง การปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ประชาชน ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่

6. ส่วนราชการควรให้ความรู้แก่ประชาชน ในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจ เกณฑ์การประเมินที่ถูกต้อง

บทสรุป

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ทำให้ระยะเวลาดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านยาวนานถึง อายุ 60 ปี เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นกลไก ทางการปกครองสามารถตอบสนองความต้องการ ของรัฐ ส่งผลให้กำนัน ผู้ใหญ่ให้ความสำคัญ ต่อการตอบสนองของต้องการของรัฐมากกว่า การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน มีพระราชบัญญัติหลายฉบับที่ผ่านมาได้กำหนด

ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำรงตำแหน่งถึงอายุ 60 ปี มาแล้วหลายฉบับ ในส่วนของผลดี กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีผลงานดีสามารถตอบสนองความต้องการของรัฐได้เป็นกลไกทางการปกครองตามที่รัฐต้องการ ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงมาตรงไปย่อมมีผลกระทบกับประชาชน หรือผู้เสียผลประโยชน์ ไม่ต้องกังวลกับการเลือกตั้งเมื่อหมดวาระลง ส่วนผลเสียการดำรงตำแหน่งเป็นเวลานานทำให้เกิดการแข่งขันการเข้าสู่ตำแหน่งสูง ความเฉื่อยชา เพิกเฉยต่อหน้าที่ขยายอิทธิพล บารมี การแสวงหาความร่วมมือเป็นฐานเสียงทางการเมืองให้กับนักการเมืองทุกระดับ มากกว่าการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนการถอดถอนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยประชาชนเป็นไปได้ยาก รัฐบาลยังไม่มีมาตรการแก้ไขปัญหาคความบกพร่องทางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่ไม่เหมาะสม การมีอิทธิพลครอบงำประชาชน

เพื่อแก้ไขปัญหาคความบกพร่องทางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รัฐบาลควรมีมาตรฐานเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประเมินศักยภาพ

ความรู้ความสามารถทางการปกครองเป็นประจำทุกปี

บรรณานุกรม

ประธาน สุวรรณมงคล (2552). **ลักษณะการปกครองท้องที่**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2551. (2551). **คู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธรรักษ์า ดินแดน.

ศรัณยูชูพนิจ. (2555). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาททางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร**. สารนิพนธ์ ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

เสน่ห์ จัยโต. (2552). **การบริหารราชการส่วนภูมิภาค**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากร ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

The Moral and Ethical Standards of Schools Personals as Perceived by Administrators and Teachers under The Office of Singburi Primary Educational Service Area

อุษษา สุขประเสริฐ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี และ 2) เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และขนาดสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

ผลการวิจัยพบว่า 1. การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเที่ยงตรง ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความโปร่งใส และด้านความยึดมั่น 2. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีจำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นเมื่อจำแนกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม, บุคลากรในสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the moral and ethical standards of schools personals as perceived by administrators and teachers under the office of Singburi primary educational service area and 2) compare the moral and ethical standards of schools personals as perceived by administrators and teachers under the office of Singburi primary educational service area divided by position, sex, education, age, income per mount and size of school. Samples were administrators and teachers 310 persons under the office of Singburi primary educational service area in 2013 academic year drawn by stratified random sampling. The instrument used in the saving collects the data were questionnaires. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and Scheffe's test.

The findings were as follows: 1) The moral and ethical standards of schools personals as perceived by administrators and teachers under the office of Singburi primary educational service area were rate at high level, when considering each side by ranking most mean; the accuracy, integrity, the success, transparency and adherence and 2) compare the moral and ethical standards of schools personals as perceived by administrators and teachers under the office of Singburi primary educational service area divided by sex, age, income per mount and size of school were differences at a significance level of .05, when divided by position and education were not different.

Keywords : the moral and ethical standards, people in schools

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังประสบกับวิกฤติการณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมอย่างสูง สังคมเกิดความแตกแยกเกิดความไม่เท่าเทียมกัน มีการใช้กำลังอย่างไร้มนุษยธรรมในการระงับข้อพิพาทมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นที่แจ้งประจักษ์ทุกระดับทั้งในวงราชการและภาคเอกชน (ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2551, หน้า 1) เป็นที่ทราบกันดีว่าเข็มทิศในการพัฒนาประเทศไทยผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินับตั้งแต่

ฉบับที่ 1 ในช่วงปี พ.ศ. 2504-2509 และแผนพัฒนา ฉบับต่อๆ มาอีกหลายฉบับนั้นล้วนมีจุดมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสมัยใหม่เป็นด้านหลัก ทำให้ละเลยการพัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณภาพชีวิตของคนในชาติไป (วิภาช ทองสุทธิ, 2551, หน้า 2-3) คนไทยทั้งปวงล้วนมีความปรารถนาอย่างเดียวกันคือต้องการอยู่ในสังคมที่ดีงามและมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันสังคมที่ดีงามและอำนวยประโยชน์

สุขร่วมกันต้องเป็นสังคมที่มีจิตสำนึกทางคุณธรรม และจริยธรรมสูงสังคมที่เอาเงินเป็นตัวตั้งโดยขาด จิตสำนึกทางคุณธรรมและจริยธรรมจะนำไปสู่ ความเสื่อมเสียทางศีลธรรม ความขัดแย้งความ รุนแรงและวิกฤตการณ์ต่างๆ (ประเวศ วะสี, 2549, หน้า 3)

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมในภาครัฐได้แก่ปัจจัยการใช้อำนาจและ หน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทาง ที่ผิดหลักเล็งการบังคับใช้กฎหมายแสวงหา ประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้องปัจจัยทางด้าน คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการดำเนินการบางอย่างของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่อาจจะไม่ผิดกฎหมายแต่ขัดกับหลักคุณธรรม ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมทัศนคติและค่านิยม ที่หล่อหลอมให้เกิดกระบวนทัศน์ไม่ถูกต้องปัจจัย ทางสังคมและการเมืองที่มีลักษณะอุปถัมภ์ มีความไม่เท่าเทียมกันสูงปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่มีลักษณะผูกขาดและแข่งขันกันอย่างไม่เป็น ธรรมปัจจัยทางด้านการกำกับดูแลการบริหารงาน บุคคลของส่วนราชการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และ วิธีการขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลหนังสือ เวียนที่ให้ส่วนราชการปฏิบัติได้แก่การสรรหาบุคคล เข้ารับราชการการเลื่อนขั้นเงินเดือนการแต่งตั้ง ข้าราชการเป็นระดับสูงขึ้นการกำหนดตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยงานระดับจังหวัดอำเภอการโยกย้าย การถูกสอบสวนการถูกลงโทษ เป็นต้น

การดำเนินการในการแก้ไขปัญหาข้าราชการ ที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมและทุจริตประพฤ ติมิชอบในวงราชการจะต้องดำเนินการในลักษณะ องค์กรวมและมีมาตรการหลายๆ ด้านประกอบกัน และมาตรการทางด้านกฎหมายที่มีความสำคัญ คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช

2540 ในมาตรา 77 บัญญัติให้รัฐจัดทำมาตรฐาน ทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและ พนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐเพื่อป้องกัน การทุจริตและประพฤติมิชอบและเสริมสร้าง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาศึกษาการปฏิบัติตาม มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรีเพื่อนำผลการศึกษาไปเป็น แนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรี ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐาน คุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรใน สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตาม มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากร ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา อายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และขนาดสถานศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 1,379 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ในการคำนวณขนาดตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดโรงเรียน ได้ขนาดตัวอย่าง 310 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของคำถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนน ช่วงน้ำหนักของการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู หาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณี

เปรียบเทียบสองกลุ่มและวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งครูคิดเป็นร้อยละ 90.00 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 66.45 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 77.74 อายุมากกว่า 49 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 31.61 มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.71 สังกัดสถานศึกษาขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 43.87

2. การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.47, S.D.=0.42$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเที่ยงตรง ($\bar{x}=4.53, S.D.=0.45$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{x}=4.48, S.D.=0.49$) ด้านความสำเร็จของงาน ($\bar{x}=4.47, S.D.=0.46$) ด้านความโปร่งใส ($\bar{x}=4.43, S.D.=0.46$) และด้านความยึดมั่น ($\bar{x}=4.41, S.D.=0.49$)

3. ผลการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามเพศ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

1.1 ด้านความยึดมั่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ต่างให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนในด้านความยึดมั่น โดยการปฏิบัติงานโดยยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม ยึดหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ เชื่อมั่นในความสามารถและมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลสำเร็จโดยไม่เกรงกลัวต่ออิทธิพลซึ่งสอดคล้องกับพากรี ทองดีบุตร (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในสถานศึกษามีระดับความคิดเห็น ในการปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก

1.2 ด้านความซื่อสัตย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี มีความคิดเห็นว่าการประพฤติตรงไปตรงมาในทางที่ชอบไม่คดโกงไม่หลอกลวงมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ มีความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญรวมทั้งยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานจะเป็นทางที่นำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้องกับนางน้อย ไทยเจริญ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของพนักงานเทศบาล

ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านความโปร่งใส ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี มีความเห็นว่าการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใสให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องได้และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใต้กรอบของกฎหมาย จะเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทองย้อม สาครสูงเนิน (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าพฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมทุกด้านมีระดับพฤติกรรมการบริหารทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านความเที่ยงตรง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีมีความคิดเห็นว่าการสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้แล้วเสร็จ และได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย ดูแล รักษา และใช้ทรัพยากรของทางราชการอย่างประหยัด คำนึงค่าประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจใน

เป้าหมายและเนื้อหาสาระของงานที่ตรงกัน ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบไม่ประมาท รักษาผลประโยชน์ให้แก่หน่วยงานอย่างเต็มความสามารถปฏิบัติงานโดยไม่ยี่ดติดอยู่กับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน แต่มุ่งเป้าหมายขององค์การ การปฏิบัติเช่นนี้ จะเป็นการพาตนเองและองค์กรไปสู่ความสำเร็จไปพร้อมๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับวิภากร วัฒนะกุล (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลกผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมจริยธรรมทางพยาบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.5 ด้านความสำเร็จของงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีเห็นว่า การทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลักเกิดผลดีแก่หน่วยงานและส่วนรวมโดยใช้ทรัพยากรของทางราชการให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับสุภาวดีพร ประสิทธิ์กุล (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของพนักงานธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของพนักงานธนาคารกรุงไทยทั้ง 7 ด้าน คือ ความรับผิดชอบความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผลความเมตตากรุณาความยุติธรรม การรักษาระเบียบวินัยและความสามัคคีอยู่ในระดับสูง

2. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมไม่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีต่างเห็นว่าจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญที่นำความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง และความสงบสุขของปัจเจกชนสังคมและประเทศชาติ ซึ่งการพัฒนาบ้านเมืองต้องพัฒนาจิตใจก่อนหรืออย่างน้อยต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กันก่อน การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมการศึกษาวिकासการอื่นๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำ จะสูญเสียและเกิดผลเสียทำให้บุคคลลุ่มหลงในวัตถุอบายมุขมากขึ้นจริยธรรมจึงเป็นการประพฤติการกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม จึงทำให้มีทัศนคติไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวาสนา เชื้อหมอดู (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ที่จำแนกตาม ตำแหน่งและหน้าที่ มีการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 จำแนกตามเพศ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ที่มีเป็นชาย มีความเห็นว่า ธรรมะที่เป็นข้อปฏิบัติ ความประพฤติ ศีลธรรม การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ คุณความดีที่ควรประพฤติปฏิบัติให้กำกับอยู่ในจิตใจของคน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมจึงทำให้มีทัศนคติสูงกว่าเพศหญิง

ซึ่งสอดคล้องกับสงกรานต์ เนินหาด (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูชายและครูหญิงทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

2.3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นว่าหากบุคคลในสังคมเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมแล้วจะทำให้สังคมเกิดความสงบสุขรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองละเว้นความประพฤติชั่วมีเหตุผลถูกต้องตามกาลเทศะซึ่งคุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีคุณค่าสำหรับบุคคลในสังคมทุกเพศทุกวัยทุกอาชีพจึงทำให้มีทัศนะไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับมณูพันธ์ ชลาชนเดช (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการมีคุณลักษณะทางประชากรด้าน ระดับการศึกษา มีระดับคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมและคุณธรรมจริยธรรมด้านประสิทธิภาพการทำงาน การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อการทำงานไม่แตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามอายุ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีความเห็นว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาน้อยกว่าช่วงอายุอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อย มีประสบการณ์ในการดำรงชีวิตที่น้อยกว่าช่วงอายุอื่นๆ ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตนัก ซึ่งสอดคล้องกับลัดดา ครุสวรค์ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีผลการวิจัยพบว่ากาปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุ มีหน้าที่รับผิดชอบ ความซื่อสัตย์และความสุภาพของผู้บริหารสถานศึกษากับครูความสามัคคีของผู้บริหารสถานศึกษากับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีที่มีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท มีทัศนะต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษา น้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000-25,000 บาท และมากกว่า 25,000 บาท เป็นกลุ่มที่มีรายได้ที่มั่นคงแล้ว จึงทำให้มีระดับทัศนะที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนา จ้างประเสริฐ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร

และความคิดเห็นของประชาชนต่อจริยธรรมของข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรีพบว่า ประชาชนชายกับหญิงรายได้ต่อเดือนระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันและการเคยกับไม่เคยถูกตำรวจจับจะมีความคิดเห็นต่อจริยธรรมต่อตนเองต่อหน่วยงานและต่อประชาชน/สังคมของตำรวจในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$

2.6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรีจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่มีความเห็นว่า การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของโรงเรียนในการเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะนำโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสู่ความสำเร็จต้องมีคุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญได้แก่ มีคุณธรรมจริยธรรมมีทัศนคติสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง ซึ่งสอดคล้องกับอนุฎ ฐะวรรณ์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ที่มีขนาดต่างกันโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านความยึดมั่นนั้นในการปฏิบัติงานบุคลากรควรมีการปฏิบัติงานโดยมีความประณีตประนอมและโอนอ่อนผ่อนตามผู้ร่วมงานเพื่อให้การปฏิบัติงานมีความราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ได้เร็วขึ้น

1.2 ด้านความซื่อสัตย์นั้นบุคลากรไม่ควรใช้ความสนิทสนมกันเป็นการส่วนตัวให้ความชอบพิเศษแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

1.3 ด้านความโปร่งใสั้นบุคลากรควรยอมรับฟังความคิดเห็นและคำวิพากษ์วิจารณ์ด้วยความเต็มใจและนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านความเที่ยงตรงนั้นบุคลากรในสถานศึกษาควรปฏิบัติงานด้วยจิตสำนึกที่ดีในการให้บริการไม่มีอคติไม่เลือกปฏิบัติ

1.5 ด้านความสำเร็จของงานนั้นบุคลากรในสถานศึกษาควรปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนาและยกระดับพฤติกรรมคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อค้นหาแนวทางที่หลากหลายในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ของสังคม

บรรณานุกรม

- เน่งน้อย ไทยเจริญ. (2550). การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอบางปะกงจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทองย้อม สาครสูงเนิน. (2548). การศึกษาพฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2551). ปาฐกถาพิเศษในพิธีเปิดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรม ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน).
- ประเวศ วะสี. (2549) การพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน สุขภาวะชุมชนเป็นรากฐานสุขภาวะทั้งหมด. กรุงเทพฯ: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.
- พัฒนา จ้างประเสริฐ. (2547). จริยธรรมของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร และความคิดเห็นของประชาชนต่อจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฟากรี ทองดีบุตร. (2551). คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มนูพันธ์ ชลาชนเดช. (2550). คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ลัดดา ครสวรรณ. (2552). การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วาสนา เชื้อหมอดู. (2547). การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิภาพร วัฒนะกุล. (2547). พฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลบางกระทุ่มจังหวัดพิษณุโลก. การค้นคว้าอิสระปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิภาษ ทองสุทธิ. (2551). การบริหารจัดการที่ดี. กรุงเทพฯ: อินทภาษ.

สงกรานต์ เนินหาด. (2547). **พฤติกรรมด้าน
คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สุภาวดี พรประสิทธิ์กุล. (2547). **การศึกษา
พฤติกรรมทางจริยธรรมของพนักงาน
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
สำนักงานใหญ่**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อนุกุล ฐระวรรณ. (2550). **พฤติกรรมด้านคุณธรรม
จริยธรรมของครูผู้สอนในโรงเรียน
ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3.**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รูปแบบการจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงพยาบาลคริสเตียน สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย

Management Format for Excellence of Christian Hospitals The Church of Christ in Thailand

ประทุม เจริญรูป*

บทคัดย่อ

คุณูปนิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการที่ทำให้โรงพยาบาลคริสเตียนในสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทยสามารถก้าวไปสู่ความเป็นเลิศในส่วนของการแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล (2) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของรูปแบบการจัดการที่ส่งผลต่อโรงพยาบาลคริสเตียนก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยวิธีคำนวณหา IOC และทดสอบความน่าเชื่อถือด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ด้วยวิธีของครอนบัท (Cronbach) โดยเก็บข้อมูลจากบุคลากรของโรงพยาบาลคริสเตียนประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลจำนวน 400 คน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศภายในองค์กรส่งอิทธิพลทางตรงเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการจัดการบริการ ($\gamma=0.90$) การจัดการความรู้ ($\gamma=0.98$) การจัดการนวัตกรรม ($\gamma=0.93$) และการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ ($\gamma=0.69$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ ในขณะที่การจัดการนวัตกรรมส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ ($\beta=0.46$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ข้อค้นพบใหม่จากการวิจัย คือ บรรยากาศภายในองค์กรถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อความเป็นเลิศของโรงพยาบาลคริสเตียน เพราะปัจจัยนี้มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมเหนือกว่าทุกปัจจัยในการสร้างความเป็นเลิศ ดังนั้น บรรยากาศภายในองค์กรจึงเป็นปัจจัยหลักที่ผู้บริหารของโรงพยาบาลต้องให้ความสนใจในการกำหนดเป็นนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในโรงพยาบาลคริสเตียนสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการ ความเป็นเลิศ บรรยากาศ การจัดการบริการ การจัดการความรู้ การจัดการนวัตกรรม

*นักศึกษานิพนธ์เอก คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Abstract

The objectives of this dissertation are 1) to study the management format enabling Christian hospitals to become excellence on the part of medical doctors, nurses, and the staff of the hospitals 2) to analyze the influence of the management format on the excellence of the Christian hospitals. This research is quantitative in nature. The research instrument are questionnaires; that were tested validity of the content by means of IOC and the reliability of the instrument was tested by using Cronbach's alpha. The needed data were collected from 400 staff members including medical doctors, nurses, and the staff of the hospitals. The collected data were analyzed using path analysis and confirmatory factor analysis.

The data analysis found that the organizational atmosphere have positive direct influence with statistical significance on the service management ($\gamma=0.90$), on the knowledge management ($\gamma=0.98$), on innovation ($\gamma=0.93$), and on Christian hospitals management for excellence ($\gamma=0.69$), with statistical significance at the 0.01 and the 0.05 levels respectively. Meanwhile, innovation factors have significance influence on the Christian hospital management for excellence ($\beta=0.06$), with statistical significant at the 0.01 levels. As to the new finding, the organizational atmosphere is the most important factor on the excellence of Christian hospitals because this factor has both direct and indirect influence above all factors in erecting the excellence. For this reason, organizational atmosphere is the major factor that the hospital executives must pay attention for policy formulation implementation in Christian hospitals the Church of Christ in Thailand. Service management,

Keywords : management model, organizational atmosphere, Innovation, knowledge management, innovation management.

บทนำ

เมื่อสามร้อยกว่าปีที่ผ่านมา คือประมาณ ปี ค.ศ. 1669 โรงพยาบาลแห่งแรกของประเทศไทย ได้ถูกก่อตั้งขึ้นโดยพระสังฆราช ลังแบร์ตเดอลาม็อต ที่ในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แห่ง กรุงศรีอยุธยามิชชันนารีได้เข้ามาเพื่อประกาศ เผยแพร่เรื่องราวขององค์พระเยซูคริสต์ตามหลัก คำสอนของพระคัมภีร์ไบเบิล นอกจากการประกาศ เผยแพร่แล้วมิชชันนารีเหล่านั้นยังได้ทำการรักษา

คนเจ็บป่วยจากโรคภัยต่างๆ เพื่อเป็นทานแก่ราษฎร ทั่วๆ ไปด้วย ชาวบ้านจึงเรียกมิชชันนารีเหล่านั้น ว่า “หมอศาสนา” ในเวลานั้นมิชชันนารีก็ได้ ทำการบุกเบิกนำเอาการแพทย์ เข้ามาเผยแพร่ ในประเทศไทย ทั้งยังริเริ่มกิจการอื่นๆ ขึ้นมาด้วย เช่น โรงพิมพ์โรงเรียน และกิจการด้านหนังสือพิมพ์ จากสถิติของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2553 ได้มีการสำรวจข้อมูลโรงพยาบาลทั้งของรัฐและ

เอกชนมีจำนวนทั้งหมด 48,424 แห่ง โดยในจำนวนดังกล่าวมีจำนวน โรงพยาบาลเอกชนจำนวน 322 แห่ง จำนวนเตียง 33,405 เตียง ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและช่วยเหลือผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพมาเป็นระยะเวลายาวนานจากจำนวนโรงพยาบาลที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่าความต้องการในด้านการรักษาพยาบาลนั้นมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยิ่งชี้ให้เห็นถึงการแข่งขันที่กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังนั้น การพัฒนา และการปรับปรุงในด้านต่างๆ ของโรงพยาบาลจึงจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นมาตรฐานมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชน

โรงพยาบาลไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาด้านคุณภาพการรักษายาบาล และจำเป็นต้องมีการพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศด้านคุณภาพการจัดการการรักษายาบาลในมิติหรือมุมมองของคุณภาพ (Dimension of Auality) คือ (1) เป็นที่ยอมรับของผู้ป่วย (Acceptability) (2) การเข้าถึงและการให้บริการในเวลาที่เหมาะสม (Accessibility) (3) ความถูกต้องเหมาะสมทางวิชาการ (Appropriateness) (4) ศักยภาพในการให้บริการ (Competency) (5) ความต่อเนื่องและการประสานงาน (Continuity) และ (6) ผลลัพธ์ที่ดี (Effectiveness) การปรับเปลี่ยนหรือมุ่งพัฒนาองค์การจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำเพื่อให้องค์การสามารถอยู่รอด

งานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงรูปแบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนำโรงพยาบาลคริสเตียนให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาสำหรับสำหรับโรงพยาบาล

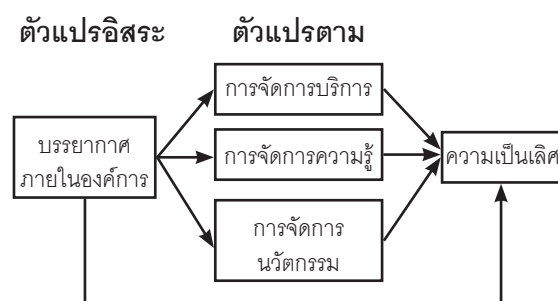
รัฐและเอกชนต่างๆ และเพื่อให้เป็นแนวทางแก่โรงพยาบาลคริสเตียนเพื่อนำไปพัฒนาให้สามารถตอบรับและเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มทวีและการแข่งขันในยุค AEC ที่กำลังเข้ามาได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการที่ทำให้โรงพยาบาลคริสเตียนในสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทยสามารถก้าวไปสู่ให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศของแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล
2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของรูปแบบการจัดการที่ส่งผลให้โรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสังเคราะห์เป็น กรอบแนวคิดของรูปแบบการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งจะเป็นแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณโดยสร้างขึ้นเป็นกรอบแนวคิดของการจัดการสู่ความเป็นเลิศ ดังภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของค็อกซ์ฮาน (1953) ดังนี้

$$n = \frac{(P (1-P) Z^2)}{d^2}$$

แทนค่าตามสูตรได้เท่ากับ

$$n = \frac{(0.5 (0.5) 1.96^2)}{0.05^2}$$

$$= 384.16 \text{ ตัวอย่าง}$$

ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนของกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 5 เพื่อป้องกันการตอบแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) จากแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลคริสเตียนในสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทยจำนวน 5 แห่งด้วยกันดังนี้ คือ 1) โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน 2) โรงพยาบาลโอเวอร์บรู๊ค 3) โรงพยาบาลแพร์คริสเตียน 4) โรงพยาบาลแวนแซนต์วอร์ด 5) โรงพยาบาลแมคคอร์มิค โดยแบ่งอัตราส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามในจำนวนเท่าๆ กัน คือ 80 คน ต่อโรงพยาบาล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบและวิเคราะห์เครื่องมือหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยอาศัยดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับ ผู้ทรงคุณวุฒิรวม 3 ท่าน และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยได้ทำการทดลอง (try-out) กับบุคลากรในโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ชุด

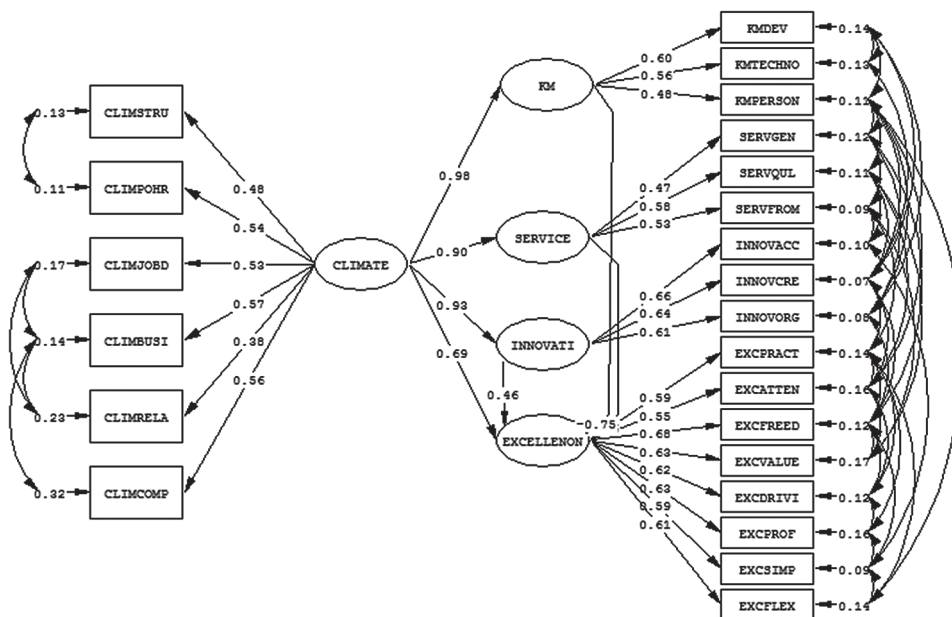
ผลการวิจัย

คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 72.75) สถานภาพส่วนใหญ่สมรส (คิดเป็นร้อยละ 49.87) การศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี (คิดเป็นร้อยละ 70.51) ลักษณะงานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ได้แก่ งานด้านการรักษาพยาบาล (คิดเป็นร้อยละ 45.52) ส่วนตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้แก่ เจ้าหน้าที่ (คิดเป็นร้อยละ 47.74) โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 38 ปี และมีอายุงานเฉลี่ยที่ 13 ปีตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์อิทธิพลของกลุ่มตัวแปรที่ส่งผลต่อการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ : สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย

เพื่อทดสอบสมมติฐานดังกล่าวผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยอาศัยรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นหรือโมเดลลิสเรล (Linear Structural Relationship Model or LISREL Model) ก่อนทำการวิเคราะห์มีการทดสอบ คุณสมบัติต่างๆ ว่าข้อมูลเหมาะสมกับเทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นหรือไม่ ด้วยการทดสอบค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Coefficient Correlation) ระหว่างกลุ่มตัวแปรแฝง ผลการวิเคราะห์ พบว่าตัวแปรทั้งหมดไม่มีคู่ใดมีปัญหาการร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เส้นทางโดยใช้ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในลำดับต่อไป

Chi-Square=461.51, df=179, P-value=0.00000, RMSEA=0.063

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ : สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย (หลังปรับ)

ตารางที่ 1 รูปแบบการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ : สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่า บรรยากาศภายในองค์กรส่งอิทธิพลทางตรงเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการจัดการบริการ ($\gamma=0.90$) การจัดการความรู้ ($\gamma=0.98$) การจัดการนวัตกรรม ($\gamma=0.93$) และการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ ($\gamma=0.69$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ ในขณะที่การจัดการบริการกลับส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ ($\beta=0.16$) และการจัดการความรู้ ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ ($\beta=-0.75$) ในขณะที่ การจัดการนวัตกรรมส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียน

สู่ความเป็นเลิศ ($\beta=0.46$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยรูปแบบการจัดการที่ทำให้โรงพยาบาลคริสเตียนในสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทยสามารถก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการนำมาสู่ความเป็นเลิศในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ได้แก่ บรรยากาศภายในองค์กร การจัดการบริการ การจัดการความรู้ และการจัดการนวัตกรรม ซึ่งแต่ละปัจจัยอาจจะส่งผลมากน้อยแตกต่างกัน บางปัจจัยไม่ส่งผลทางตรงแต่ส่งผลทางอ้อมต่อการเป็นเลิศของโรงพยาบาล

คริสเตียนทั้งสิ้นซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสามารถยืนยันได้จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับข้อมูลในเชิงประจักษ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย (2553) ที่เสนอว่า ปัจจัยการนำมาสู่ความเป็นเลิศขององค์กรจะต้องอาศัยส่วนประสมของปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายๆ ปัจจัยในการสร้างอิทธิพลต่อความเป็นเลิศอันประกอบไปด้วยการมุ่งเน้นที่การปฏิบัติ ความเอาใจใส่ในความเป็นเลิศ การให้ความสำคัญในการทำงาน การสร้างคุณค่าโดยเจ้าหน้าที่ การใช้ค่านิยมเป็นแรงผลักดันการทำงานในการกิจที่ตนมีความเชี่ยวชาญ การมีรูปแบบที่เรียบง่ายและมีประสิทธิภาพ และการให้ความยืดหยุ่นในหน้าที่ ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์อิทธิพลของรูปแบบการจัดการที่ส่งผลให้โรงพยาบาลคริสเตียนก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ จากการสอบถามข้อมูลจากแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นเลิศของโรงพยาบาลคริสเตียนได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมมาจากบรรยากาศภายในองค์กรเป็นส่วนสำคัญในมิติด้านลักษณะงาน มิติด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน และมิติด้านโครงสร้างองค์การสอดคล้องกับงานของนงเยาว์ แก้วมรกต (2542, หน้า 15-16) ได้แบ่งองค์ประกอบบรรยากาศภายในองค์กรเป็น 6 ด้าน รวมถึงงานของ จุฬารัตน์ เสกนาโชค (2548, หน้า 11) ที่เสนอว่าบรรยากาศภายในองค์กรเป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในองค์กรและส่งผลไปถึงความรู้สึกรักของบุคลากรภายในองค์กรบรรยากาศภายในองค์กรมีอิทธิพลต่อบุคลากรทุกคนภายในองค์กรภายในบรรยากาศองค์การที่ดีจะทำให้การ

ปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กรบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ ในขณะที่ปัจจัยที่มีผลรองลงมา ได้แก่ การจัดการนวัตกรรมซึ่งมีอิทธิพลทางตรงสู่ความเป็นเลิศของโรงพยาบาลคริสเตียนสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ปีเตอร์ & วอเตอร์แมน (1982) ที่เสนอว่า การจัดการด้านคุณภาพสู่ความเป็นเลิศจะประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก คือ การจัดการความรู้และงานของแพรว (1999) ที่เสนอไว้ว่าการจัดการความรู้จะมีลักษณะของบูรณาการเพื่อก่อให้เกิดคุณประโยชน์ที่คาดหวังไว้การจัดการความรู้จึงเป็นแนวคิดองค์รวมที่จะบริหารจัดการทรัพยากรที่เป็นความรู้ในองค์กรธุรกิจ

นอกจากนี้ งานวิจัยยังพบว่า เบื้องหลังความสำเร็จของการสู่ความเป็นเลิศของโรงพยาบาลคริสเตียนได้แก่การจัดการบรรยากาศภายในองค์กร ทั้งนี้ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยดังกล่าวที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการจัดการความรู้ การจัดการบริการ และการจัดการนวัตกรรม สอดคล้องกับงานของ แฮริซ & ดิซิมอน, (1994, p. 96) ที่เสนอว่าบรรยากาศภายในองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ประสบความสำเร็จในทุกปัจจัย ทั้งนี้หากว่า บรรยากาศไม่อำนวย การวางแผนและการนำไปใช้ทางการจัดการก็จะทำได้ยากลำบาก

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

แนวคิดในการพัฒนาความเป็นเลิศของโรงพยาบาลคริสเตียนสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทยอาจจะมีหลายๆ ปัจจัย แต่จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่นำโรงพยาบาล

คริสเตียนฯ ก้าวสู่ความเป็นเลิศถือเป็นการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ คือ การจัดการบรรยากาศภายในองค์กร ซึ่งส่งอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเป็นเลิศ โดยมีอิทธิพลต่อบัณฑิตส่งผ่านทุกตัวรองลงมาคือ การจัดการนวัตกรรมซึ่งมีอิทธิพลทางตรงต่อความเป็นเลิศของโรงพยาบาลคริสเตียนสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย บรรยากาศภายในองค์กรยังส่งอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการบริการ การจัดการความรู้และการจัดการนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยดังกล่าวเก็บข้อมูลจากบุคลากรของโรงพยาบาลคริสเตียนสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทยอันประกอบไปด้วยแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ผู้ที่สนใจอาจจะต่อยอดการวิจัยไปยังกลุ่มบุคลากรอื่นๆ อาทิ ผู้บริหารโรงพยาบาล และกลุ่มลูกค้า ก็อาจจะได้ผลหรือมิติของการศึกษาที่สอดคล้องหรือแตกต่างกันได้ รวมถึงอาจจะก่อให้เกิดแนวคิดในเชิงเปรียบเทียบได้อีกด้วย

2. จากการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questions พบว่ายังมีตัวแปรที่น่าสนใจอีกบ้างประการที่บุคลากรเสนอว่าควรจะทำการศึกษา อาทิ เรื่องภาวะผู้นำ การจูงใจ และเรื่องการสื่อสารซึ่งถ้าหากว่านำมาวิเคราะห์ในตัวแบบอาจจะได้ข้อค้นพบที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้ที่สนใจจะทำการศึกษาเรื่อง องค์กรแห่งความเป็นเลิศจะนำมาพิจารณาในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3. การวิจัยดังกล่าวเป็นการศึกษาในรูปแบบภาคตัดขวางในช่วงระยะเวลาหนึ่งผู้ที่สนใจ

อาจจะขยายเวลาในการศึกษาแบบ อนุกรมเวลา เพื่อดูความคงเส้นคงวาของรูปแบบการจัดการโรงพยาบาลคริสเตียนสู่ความเป็นเลิศ ได้

4. งานวิจัยฉบับนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณซึ่งได้ข้อมูลในระดับกว้างแต่ไม่สามารถลงลึกในรายละเอียดได้นัก ผู้ที่สนใจอาจจะนำแนวคิดดังกล่าวไปทำวิจัยแบบผสม หรือเน้นไปทางการวิจัยเชิงคุณภาพก็ได้

บรรณานุกรม

- จุฬารัตน์ เสกนาโชค. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศภายในองค์กรและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานในสายงานบัญชีบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นงเยาว์ แก้วมรกต. (2542). **ผลของทัศนคติต่อบรรยากาศภายในองค์กรที่มีต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต. สาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย. (2553). **ตัวแบบการจัดการองค์กรแห่งความเป็นเลิศ ของกรมราชทัณฑ์**. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการ (ปร.ด.). มหาวิทยาลัยสยาม
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2553). สืบค้นจาก <http://bps.ops.moph.go.th>

David M. Harris, Randy L. DeSimone. (1994) **Human Resource Development**. Dryden Press.

Peter, T. J. & Waterman, R.H. (1982). In **Search of Excellence**. New York: Harper and Row.

Trapp. Holger. (1999). **Benefits of and intranet 3 based knowledge management system measuring the effects**. available from: <http://www.Avinci.De/comptence/publication/diplomarbeit-Holger-trapp>. Pdf (2003, October 12)

นวัตกรรมการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย

Innovation of Tourist Industry Management in Thailand

สมพงษ์ สุเมธกษกร*

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบเชิงสมมติฐานโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ความสามารถหลัก (Core Competencies) ขององค์การ เพื่อยืนยันองค์ประกอบ (Confirmation Factor Analysis) และวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบความสามารถเชิงพลวัต (Dynamic Capabilities) ขององค์การ ว่ามีอิทธิพลต่อการสร้างนวัตกรรมจัดการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจากประชากร ผู้บริหารนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ โดยเป็นธุรกิจที่จดทะเบียนกรมการท่องเที่ยว ระบบฐานข้อมูลธุรกิจสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรมการท่องเที่ยวถึงความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้แนวคิดฐานทรัพยากร (Resource-Based View) ที่กล่าวถึงการใช้ทรัพยากรภายในองค์การเพื่อสร้างคุณค่าให้กับองค์การ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบความสามารถหลักขององค์การที่มีอิทธิพลต่อนวัตกรรมจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ได้แก่ ความมีคุณค่า (Value) ของทรัพยากรองค์การ ความหาได้ยาก (Rarity) ของทรัพยากรองค์การ การลอกเลียนแบบไม่ได้ (Immutability) ของทรัพยากรองค์การ และการทดแทนกันไม่ได้ (Non-substitutable) ของทรัพยากรองค์การ และความสามารถเชิงพลวัตขององค์การที่มีอิทธิพลต่อนวัตกรรมจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ได้แก่ กระบวนการกลยุทธ์ขององค์การ การเรียนรู้ขององค์การ วิวัฒนาการขององค์การ ตำแหน่งทางทรัพย์สินขององค์การ และการสืบทอดการถ่ายโอนความสามารถขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลผลการสัมภาษณ์ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ว่า นวัตกรรมจัดการการท่องเที่ยวของประเทศไทย สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยทรัพยากรภายในองค์การเอง ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงหรือการสร้างความสามารถใหม่ เพื่อให้ได้นวัตกรรมในการให้บริการการเข้าสู่ตลาดท่องเที่ยว

คำสำคัญ : ความสามารถหลัก, ความสามารถเชิงพลวัต, แนวคิดฐานทรัพยากร

Abstracts

This research aims to investigate a hypothesis model through Factor Analysis and Core Competencies of an administrative organization. In the case of the Confirmation Factor Analysis and the Dynamic Capabilities have conducted influence on building the

*นักศึกษานิพนธ์เอก หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

innovation of tourism management in Thailand in which is consistent with the empirical data based on the Resource-Base View relevant to identify the perception of internal resources used as value creation within the organization.

The results found that the element of core competencies of the organization has been influenced on the innovation of tourist industry in Thailand such as value of internal resources of the organization, lack of resources, difficulty of imitation, and non-substitution of resources in the organization.

Moreover, the dynamic capabilities have been affected the innovation of tourist industry in Thailand such as organizational strategies, learning organization, organizational evolution, resource position of organization, and accession/transfer of organization's competencies, and congruence of interviewed results which supported the hypothesis referred to the innovation of tourism management arising from either change or reconstructed new capacity in order to acquire the innovation created services through tourist markets.

Keywords : Core Competency, Dynamic Capability, Resource-Based View

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม ความสำคัญด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ เป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา โดยมีรายได้เป็นลำดับต้นๆ เมื่อเทียบกับรายได้จากสินค้าอื่นๆ ของประเทศ (ผดุงเกียรติ ม่วงนนทศรี, 2554:2) และยังช่วยสร้างอาชีพ และเกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม ก่อเกิดการกระตุ้นการผลิต และลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังทำให้เกิดการพัฒนาสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ยกย่องคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ให้ดีขึ้น รวมทั้งสร้างความตระหนักและเกิดความรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ของตน อันนำมาซึ่งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ (นำชัย ทนุผล, 2543:3-4) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีเติบโตอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วโลกอันเนื่องมาจากระบบการค้าเสรีในภาคบริการของประเทศนับเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการขนาดใหญ่ที่มีบทบาทและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศเป็นอย่างมาก และเป็นแหล่งสร้างรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญ ช่วยลดปัญหาการขาดดุลการค้า เพิ่มการสร้างงานสร้างอาชีพและก่อให้เกิดรายได้เพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในที่สุดอีกทั้งยังมีความสำคัญต่อชุมชนและสังคมอันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ทำให้เกิดการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของคนในสังคมนอกจากนี้แล้วการท่องเที่ยวยังทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่าง

คนต่างท้องถิ่นต่างภูมิลำเนาถึงความแตกต่างของแต่ละสังคมเกิดการยอมรับในเหตุและผลของสังคมต่างท้องถิ่นและเกิดเป็นความเข้าใจของคนในสังคมและสามารถอยู่ร่วมกันได้ และส่งผลในด้านวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของวัฒนธรรมที่แตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนแหล่งท่องเที่ยว จากข้อมูลสถิติกรมการท่องเที่ยวพบว่าในไตรมาสที่ 4 ปี 2556 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ 8.7 ล้านคน ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2556 ถึงร้อยละ 21.9 โดยมีนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนลดลงมากที่สุดร้อยละ 46.7 และนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นลดลงร้อยละ 42.3 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 3 ปี 2556 ขณะที่นักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซียลดลงคิดเป็นร้อยละ 23.6 และ 13.5 ตามลำดับ ปัญหาส่วนหนึ่งอันเนื่องมาจากปัญหาการเมืองภายในประเทศไทยเอง ดังนั้นการศึกษาวิจัยนวัตกรรมการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถขององค์การเพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันโดยมุ่งพัฒนาปรับปรุงทรัพยากรและความสามารถขององค์การตามทฤษฎีฐานทรัพยากรจึงเป็นแนวคิดที่องค์การสามารถดำเนินการได้และควรให้ความสำคัญในโลกแห่งการแข่งขันปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษานวัตกรรมการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทยซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยความสามารถหลักขององค์การ ความสามารถเชิงพลวัตขององค์การ

และนวัตกรรมการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย เพื่อทดสอบและยืนยันองค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ว่ามีความสอดคล้องกลมกลืนกับสมมติฐานเพียงใด

ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยได้เริ่มทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 ออกแบบการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ได้กำหนดแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2556-มกราคม พ.ศ. 2557 ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการวิเคราะห์ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือสถานประกอบการที่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทยซึ่งเป็นธุรกิจที่จดทะเบียนกรมการท่องเที่ยว ระบบฐานข้อมูลธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ เก็บข้อมูลจากสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยว ที่มีจำนวนทั้งสิ้น 10,934 ธุรกิจการ (ข้อมูล ณ 3 กันยายน 2556) ผู้วิจัยเลือกตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้พิจารณากลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่เป็นตัวแทนของธุรกิจอุตสาหกรรมนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรในแบบจำลอง เพื่อทดสอบและยืนยันองค์ประกอบ Tabachnick and Fidell (2001) ให้กำหนดการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างควรมีอย่างน้อย 400 ตัวอย่าง สอดคล้อง Taro Yamane (1973) ที่ความคลาดเคลื่อนจาก

การสุ่มตัวอย่างเท่ากับ ร้อยละ 5 งานวิจัยครั้งนี้ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systemmatic Sampling) โดยการเรียงลำดับตามฐานข้อมูลธุรกิจ ที่จดทะเบียนระบบฐานข้อมูลธุรกิจ สำนักทะเบียน ธุรกิจนำเข้าและมัตคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยว จึง กำหนดให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญกับการนำแนวคิดในระดับองค์การมาวิเคราะห์ ดังนั้นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ในครั้งนี้ ถูกควบคุมให้อยู่ในระดับองค์การซึ่งเป็นผู้บริหาร ขึ้นไป อันประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหาร ระดับกลาง และผู้บริหารระดับต้น หรือที่อยู่ในระดับ เดียวกันกับตำแหน่งดังกล่าวเป็นตัวแทนของหน่วย วิเคราะห์

นิยามศัพท์

นิยามธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สำหรับ การวิจัยในครั้งนี้หมายถึง ธุรกิจนำเข้าหรือ มัตคุเทศก์ ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดหรือ การให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการ เดินทางสถานที่พักอาหาร ที่พัก และ มัตคุเทศก์ให้แก่นักท่องเที่ยว ที่จดทะเบียนตาม ระบบฐานข้อมูลธุรกิจนำเข้าและมัตคุเทศก์ สำนักทะเบียนธุรกิจนำเข้าและมัตคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย

ประโยชน์ที่จะได้รับ

จากผลของการวิจัย ทำให้ทราบถึงปัจจัย หรือองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสร้างนวัตกรรม การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อเพิ่ม ผลการดำเนินงานและความสามารถในการแข่งขัน

ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งเป็น ประโยชน์ทั้งกับองค์การอุตสาหกรรมและภาครัฐ ดังนี้

1) ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ องค์การธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทราบถึง รูปแบบความสัมพันธ์ ของปัจจัยหรือองค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อวัตกรรมการจัดการขององค์การ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และสามารถนำไปใช้เป็น แนวทางในเพิ่มระดับความได้เปรียบในการแข่งขัน ในอนาคต

2) การวิจัยครั้งนี้หน่วยงานภาครัฐที่ เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งหน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ของไทยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนด แนวทางวางแผนในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม ธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ ถูกทิศทาง เหมาะสมตรงประเด็นซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้ในโอกาสต่อไป

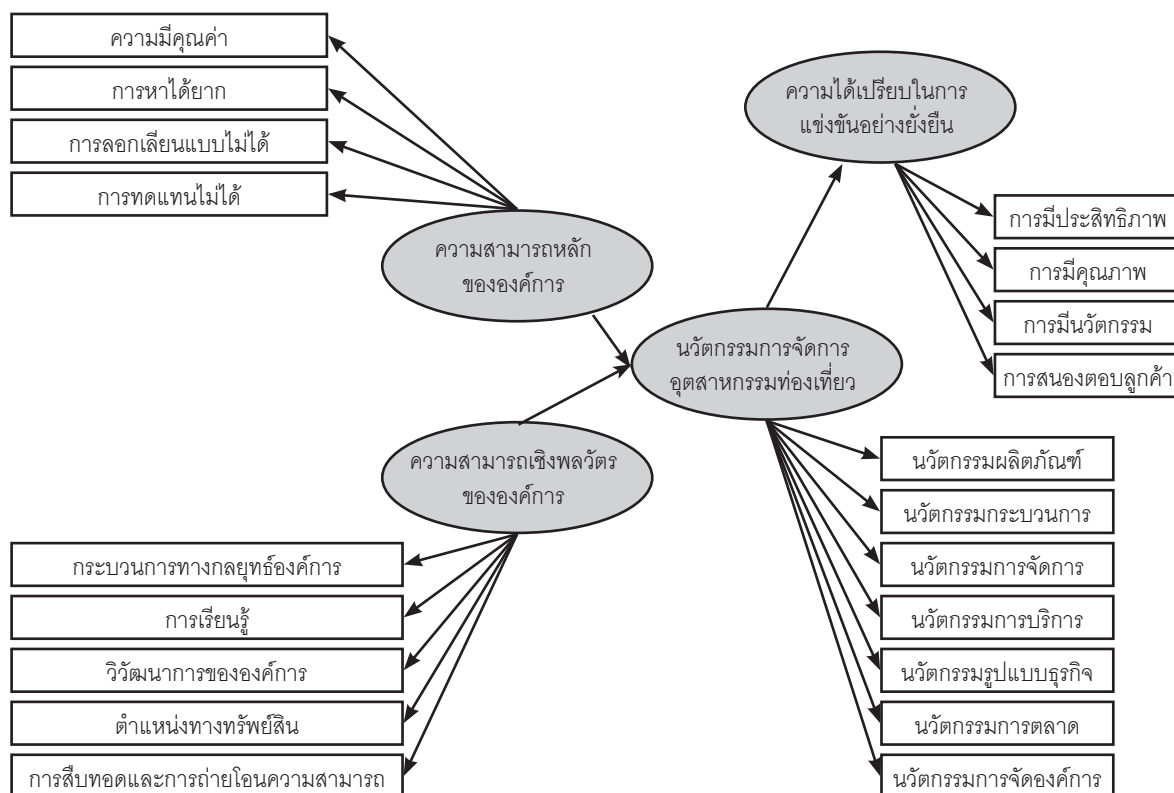
วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

1) วิเคราะห์เพื่อยืนยันองค์ประกอบ ความสามารถหลักขององค์การที่มีอิทธิพลต่อ นวัตกรรมจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

2) วิเคราะห์เพื่อยืนยันองค์ประกอบ ความสามารถเชิงพลวัตขององค์การที่มีอิทธิพล ต่อวัตกรรมการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จึงได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดัง ต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการที่ใช้ในการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างจากกรอบแนวคิดที่ได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งจากงานวิจัยของนักวิชาการ จากบทความที่เป็นประโยชน์ โดยผ่านกระบวนการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในระดับองค์กรที่ได้กำหนดขอบเขตความเหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดที่น่าเชื่อถือเป็นที่ยืนยันการนำแนวคิดที่ได้มาประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นที่มากขึ้นในการวิเคราะห์สรุปผลและอภิปรายผลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี ทั้งนี้ในการศึกษาวิจัย

เชิงคุณภาพนั้นจะนำผลของการวิจัยเชิงปริมาณที่ได้ไปทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษาในประเด็นของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อผลการวิจัยที่ได้ โดยมีรายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้ประชากร คือผู้บริหารและพนักงานที่ดำรงตำแหน่งระดับผู้บริหารธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ โดยเป็นธุรกิจที่จดทะเบียนกรมการท่องเที่ยว ระบบฐานข้อมูลธุรกิจ สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรมการท่องเที่ยว ณ วันสำรวจข้อมูลมีจำนวน 10,934 ธุรกิจ (ข้อมูล ณ 3 กันยายน 2556)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นกลุ่มประชากรที่ทราบค่าแน่นอน ดังนั้นกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้โดยการแทนค่าสูตร Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และ

มีค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสุ่มเท่ากับ 386 ผู้วิจัยจึงเก็บตัวอย่างจำนวน 400 ราย ในการตอบแบบสอบถาม ตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างจากประชากรแบบมีระบบ (System Sampling) ด้วยการเรียงลำดับ ตามฐานข้อมูลธุรกิจนำเข้าที่จดทะเบียนระบบฐานข้อมูลธุรกิจ สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเข้า และมักคุเทศก์กลาง กรมการท่องเที่ยว ในกรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนจากจำนวนประชากร จำนวน 10,934 ราย ด้วยวิธีการใช้ตารางเลขสุ่ม สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ส่วนกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ จำนวน 5 ท่าน สำหรับ ผู้บริหารธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์ โดยเป็นการสุ่มตัวอย่าง ไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็นของประชากร จึงเป็นการเลือกตัวอย่างประชากรแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กร และมีสถานที่ตั้งขององค์กรอยู่ในจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวของประเทศไทย เครื่องมือแบบสอบถามที่ออกแบบสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเนื้อหา (Content Validity) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ 2 ท่าน ด้านการท่องเที่ยว 2 ท่าน และด้านภาษา 1 ท่าน และได้ทำการทดสอบความเชื่อถือได้ของมาตรวัด (Reliability Test) ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อพิจารณาวัดค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha

Coefficient) จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย โดยมีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา 0.81 สูงกว่าที่กำหนดไว้ว่าไม่ต่ำ 0.70

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน จากค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลองค์ประกอบ ความสามารถหลักและองค์ประกอบความสามารถเชิงพลวัต ที่มีอิทธิพลต่อนวัตกรรมการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้ผลดังนี้

ค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลองค์ประกอบ

ค่าดัชนี	เกณฑ์
P-value of X^2	< 0.05
X^2/df	< 2.00
GFI	> 0.90
AGFI	> 0.90
CFI	> 0.90
SRMR	< 0.05
RMSEA	< 0.05

Chi-Square/df=1.821, AGFI=0.964, CFI=0.970, RMSEA=0.022 SRMR=0.018
*p<0.05, **p<0.01

สรุปผล การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนวัตกรรมจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถหลักขององค์กร และองค์ประกอบความสามารถเชิงพลวัต

ขององค์การ โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก พิจารณาจากค่า P-value of X^2 มีค่า 0.027 (มากกว่า 0.05 ผ่านเกณฑ์) ค่า X^2/df มีค่า 1.821 (น้อยกว่า 2.00 ผ่านเกณฑ์) ค่า GFI มีค่า 0.950 ค่า AGFI มีค่า 0.964 ค่า CFI มีค่า 0.970 (ทั้ง 3 ค่ามีค่ามากกว่า 0.90 ผ่านเกณฑ์) ค่า SRMR มีค่า 0.022 (น้อยกว่า 0.05 ผ่านเกณฑ์) ค่า RMSEA มีค่า 0.018 (น้อยกว่า 0.05 ผ่านเกณฑ์)

ผลการวิจัยพบว่าจากระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความสามารถหลักขององค์การทั้ง 4 ด้าน เป็นปัจจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนวัตกรรมการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยพบว่า องค์ประกอบความหายากของทรัพยากร มีระดับคะแนนสูงสุดโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนอีก 2 องค์ประกอบที่อยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ยในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ องค์ประกอบการตลาดแทนกันไม่ได้ และองค์ประกอบการลงทุนแบบไม่ได้ ที่คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และ 3.43 ตามลำดับ ซึ่งทั้งสามองค์ประกอบอยู่ในระดับเห็นด้วยมากซึ่งปรากฏอยู่ในช่วงคะแนน 3.41-4.20 ส่วนองค์ประกอบความมีคุณค่ามีคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลาง คือค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 โดยภาพรวมพบว่าพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านความสามารถหลักขององค์การองค์ประกอบรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.51 อยู่ในช่วง 3.41-4.20 ทั้งนี้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือเนื่องจากการกระจายตัวของข้อมูลมีค่าต่ำ

จากระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความสามารถเชิงพลวัตขององค์การทั้ง 5 ด้าน เป็นปัจจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อ

นวัตกรรมการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยพบว่า องค์ประกอบอยู่ในระดับเห็นด้วยมากซึ่งปรากฏอยู่ในช่วงคะแนน 3.41-4.20 ได้แก่ ตำแหน่งทางทรัพยากรขององค์การ มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกองค์ประกอบที่คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 รองลงมาและอยู่ในระดับคะแนนเห็นด้วยมากเช่นกันและอยู่ในระดับคะแนนใกล้เคียงกันได้แก่ องค์ประกอบวิวัฒนาการขององค์การและการสืบทอดและการถ่ายโอนความสามารถที่ระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และ 3.61 ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบกระบวนการทางกลยุทธ์ขององค์การ และการเรียนรู้ มีช่วงคะแนนอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ 3.33 และ 3.32 ตามลำดับ โดยภาพรวมพบว่าพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านความสามารถหลักขององค์การองค์ประกอบรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.61 อยู่ในช่วง 3.41-4.20 ทั้งนี้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือเนื่องจากการกระจายตัวของข้อมูลมีค่าต่ำ

สรุปผลการวิจัยการอภิปรายผล

ความเป็นนวัตกรรมในองค์การที่เกิดจากทรัพยากรและความสามารถขององค์การเอง มีอิทธิพลต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์การ องค์ประกอบความสามารถหลักและความสามารถเชิงพลวัต ที่มีอยู่ภายในองค์การล้วนมีคุณสมบัติในการก่อให้เกิดนวัตกรรมการจัดการขององค์การ ไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรมในลักษณะของผลิตภัณฑ์ กระบวนการ การบริการ การตลาด รูปแบบธุรกิจ การจัดองค์การและการจัดการล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันทั้งสิ้น สอดคล้อง

กับข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่ว่า องค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูง หากต้องการให้องค์การมีศักยภาพพร้อมสำหรับการแข่งขันได้องค์การจำเป็นต้องเสาะแสวงหานวัตกรรมที่ล้ำสมัยและผู้บริโภคเข้าถึงได้ และการได้มาซึ่งนวัตกรรมขององค์การ จำเป็นจะต้องประกอบไปด้วยทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพทั้งทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรเทคโนโลยีที่โดดเด่นที่ถูกสร้างขึ้นมาจากทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ ขององค์การเอง เพื่อให้มีความสามารถเหนือกว่าคู่แข่งตลอดเวลาทั้งในด้านการควมมีคุณค่าและไม่สามารถลอกเลียนแบบหรือมีสิ่งทดแทนได้โดยง่าย จึงจะทำให้องค์การสามารถแข่งขันได้ในโลกการค้าเสรีปัจจุบัน โดยเน้นที่การสร้างขึ้นเองจากทรัพยากรขององค์การด้วยเหตุผลด้านต้นทุนหรือการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรอื่นๆ ขององค์การ (ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง คุณศุภกร วิริยาภรณ์ บริษัท ศุภกรทราเวลแอนด์ทัวร์ และคุณธนวัฒน์ พรหมช่วยบุญ บริษัทดอนน่าทัวร์ เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2556 และ วันที่ 17 ธันวาคม 2556) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hamel and Prahalad ที่สนับสนุนให้องค์การมีการยกระดับทรัพยากรและความสามารถขององค์การที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันตามแนวคิดฐานทรัพยากร (Hamel and Prahalad, 1994:221-236) และในสถานการณ์ที่องค์การมีความได้เปรียบเหนือคู่แข่งรายอื่นในอุตสาหกรรม การมีผลกำไรที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมและหากองค์การยังคงรักษาความได้เปรียบในการแข่งขัน

อย่างมั่นคงไว้ได้จะส่งผลต่ออัตรากำไรในระยะยาว ซึ่งถือว่าองค์การมีเสถียรภาพในด้านประสิทธิภาพ คุณภาพ การสนองตอบลูกค้าซึ่งก็คือความยั่งยืนขององค์การในที่สุด

ส่วนความสามารถเชิงพลวัตขององค์การ มีอิทธิพล ต่ออนวัตกรรมการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ผลการวิจัยพบว่าองค์การที่มีความสามารถเชิงพลวัต ซึ่งมีองค์ประกอบกระบวนการกลยุทธ์ขององค์การ การเรียนรู้ขององค์การ วิวัฒนาการขององค์การ ตำแหน่งทางทรัพย์สินขององค์การ และการสืบทอดการถ่ายโอนความสามารถขององค์การ และสอดคล้องกับข้อมูลผลการสัมภาษณ์ที่สนับสนุนสมมติฐานที่ว่า องค์การในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ที่ว่าอนวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวสามารถสร้างขึ้น ได้ด้วยทรัพยากรภายในองค์การเอง ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงหรือการสร้างความสามารถใหม่ เพื่อให้ได้นวัตกรรมในการให้บริการการเข้าสู่ตลาดท่องเที่ยวได้แก่ การเรียน การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ วิวัฒนาการองค์การของบุคคลกรภายในองค์การที่เป็นองค์ความรู้ที่ไม่สามารถสร้างขึ้นได้ภายในระยะเวลาจำกัด ทำให้เกิดเป็นนวัตกรรมที่สามารถแข่งขันได้ (ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2557) สอดคล้องกับทฤษฎีความสามารถเชิงพลวัตที่ก่อให้เกิดนวัตกรรม และส่งผ่านสู่ความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของ Erin Cavusgil (2007:159) และพรสวรรค์ มงคลชัย (2551:1-12)

และอนวัตกรรมการจัดการขององค์การ มีอิทธิพลต่อการแข่งขันอย่างยั่งยืนของ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ผลการสัมภาษณ์พบว่า องค์การที่มีนวัตกรรมการจัดการในระดับที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นวัตกรรมบริการ นวัตกรรมการตลาด นวัตกรรมกระบวนการ และนวัตกรรมรูปแบบธุรกิจที่ผู้ให้สัมภาษณ์ มีความเห็นว่าจำเป็นสำหรับการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยลำดับต้นๆ ของนวัตกรรม (ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2556 และเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2557) สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Amit และ Schoemaker (1993:33-46) ที่กล่าวถึงความสามารถหลักขององค์กรและความสามารถเชิงพลวัต ขององค์กร ที่มีบทบาทสำคัญ ก่อให้เกิดการสร้างความสามารถใหม่ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เพื่อตอบสนองนวัตกรรมใหม่ที่ถึงเวลาต้องเข้าสู่ตลาดจากทรัพยากรที่องค์กรมีอยู่เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นผลจากการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีความสามารถหลักและความสามารถเชิงพลวัตในการสร้างนวัตกรรม การจัดการเพื่อให้สามารถเกิดเป็นความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน ด้วยหลักการแนวคิดฐานทรัพยากร (Hamel และ Prahalad, 1994:

221-236) และ (Barney, 1991:99-120) กล่าวคือ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรขององค์กร ในการสร้างคุณลักษณะเฉพาะขององค์กร เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยอาศัยความสามารถหลักขององค์กร เพื่อยกระดับทรัพยากรที่มีคุณลักษณะความมีคุณค่า การหาได้ยาก การลอกเลียนแบบไม่ได้ และการทดแทนกันไม่ได้ ประกอบกับการยกระดับความสามารถเชิงพลวัตในด้านกระบวนการทางกลยุทธ์ การเรียนรู้ วิวัฒนาการขององค์กร ตำแหน่งทรัพยากร และการสับทอถ่ายโอนความสามารถ เพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมภายในองค์กรในด้าน นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมกระบวนการ นวัตกรรมจัดการ นวัตกรรมบริการ นวัตกรรมรูปแบบธุรกิจ นวัตกรรมการตลาด และนวัตกรรมการจัดองค์กร อันนำมาซึ่งความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งความได้เปรียบที่คู่แข่งไม่สามารถตามได้ทัน อันเนื่องมาจากนวัตกรรมขององค์กร จึงเป็นความได้เปรียบอย่างยั่งยืนในที่สุด ธุรกิจใ้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่โลกแห่งโลกาภิวัตน์บนความเชื่อมต่ออย่างไร้พรมแดนทำให้เกิดการแข่งขันที่รวดเร็วและรุนแรง องค์กรธุรกิจจึงจำต้องปรับตัวเพื่อยกระดับทรัพยากรขององค์กร เพื่อให้เกิดนวัตกรรมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ที่ทรัพยากรขององค์กรสามารถสร้างได้จึงเป็นสิ่งจำเป็นและท้าทายสำหรับการแข่งขันเพื่อให้เกิดความได้เปรียบเหนือคู่แข่งหรือเพียงเพื่อให้องค์กรอยู่รอดจึงเป็นแนวคิดที่ไม่ควรละเลย

บรรณานุกรม

- นำชัย ทนุผล. 2543. การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ ในชุมชนบ้านโป่งดำบดป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. **รายงาน
การวิจัย. สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว
คณะธุรกิจการเกษตรมหาวิทยาลัยแม่โจ้
ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.**
(2542):3-4
- พรสวรรค์ มงคลชัยอรัญญา และนภาพร ประสมทอง.
(2551). “ทฤษฎีว่าด้วยฐานทรัพยากร:
อะไรที่สร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน.”
**บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.** 3:8 (2551) : 1-12.
- ผดุงเกียรติ ม่วงนนทศรี. 2554. รูปแบบการจัดการ
ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ
จังหวัดเชียงใหม่. ปริญญาปรัชญาดุษฎี-
บัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว
สำนักบริหาร และพัฒนาวิชาการ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์.
2556. **ฐานข้อมูลธุรกิจที่จดทะเบียนธุรกิจ
นำเที่ยวและมัคคุเทศก์ที่จดทะเบียน.**
(2556).

- Amit, R., &Schoemaker, P.J.H. (1993). Strategic
assets and organization rent. **Strategic
Management Journal**, 14 (1), 33-46
- Barney, J. B. 1991. Firm Resources and
sustained competitive advantage.
Journal of Management, Mar 17 (1),
99-120.
- Hamel, G., & Prahalad, C. K. (1994). **Competing
for the future.** Boston, MA : Harvard
Business School Press.
- Cavusgil, Erin & Seggie, S.H. & Talay, M.B.
(2007). Dynamic capabilities View :
Foundations and research agenda.
**Journal of Marketing Theory and
Practice**, 15 (2), 159.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An
Introductory Analysis.** Third editio.
Newyork : Harper and Row Publication.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2001).
Using Multivariate Statistics. Boston:
Allyn and Bacon.

แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย

The Causal Relationship Model Of The Factors Influencing
The Acceptabilty Towards Information Technology Usage
In Private Universities In Thailand

ศิรชฎาน์ ภาวะเวก*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย และเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) น้ำหนักองค์ประกอบของทุกปัจจัย เมื่อทำการวิเคราะห์โดยใช้ Factor analysis นั้นพบว่า องค์ประกอบที่มีระดับความเชื่อถือเชื่อมั่นเฉลี่ยประมาณ 0.70 ขึ้นไป มีทั้งหมด 11 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถในการใช้ ความกังวลใจในการใช้ การรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ การรับรู้เกี่ยวกับความสะดวก ความปลอดภัยของนวัตกรรม ประสิทธิภาพของนวัตกรรม การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การถ่ายทอดความรู้ การได้รับความรู้ การตัดสินใจ และการใช้งาน 2) ปัจจัยที่ส่งผลทางบวกสูงสุดต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความสามารถในการใช้ ประสิทธิภาพของนวัตกรรม และการถ่ายทอดความรู้ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความกังวลใจในการใช้ และ 3) รูปแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ดี (ค่า GFI=0.983, ค่า AGFI=0.951, ค่า RMR=0.024 และ ค่า P=0.052) ประกอบด้วย พฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

*นักศึกษานิพนธ์เอก หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ คุณลักษณะของนวัตกรรม ปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน และการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำสำคัญ : รูปแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ, องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยเอกชนไทย

Abstract

The objective of this research were to study the causal relationship of the factors influencing the acceptability toward the use of information technology in private universities in Thailand, and to analyze the elements of the causal relationship of the factors influencing the acceptability toward information technology in private universities the use of based on empirical data. The samples consisted of 400 administrators, faculty of teachers, and staffs associated with the use of information technology in private universities. The research instrument used for data collection was a questionnaire about the factors influencing the acceptability toward information technology using in private universities in Thailand. The research results indicated that: 1) all the factor loadings level of confidence were higher than the 0.70, When 11 factors analyzed including; the ability to use, distress in using, the utility awareness, facility perceptions, innovative safety, innovation efficiency, technology accessing, knowledge transferring, knowledge obtaining, the decision to acquire, and usability. 2) factors that contribute positively to the acceptability of information technology is the ability to use, innovation efficiency, knowledge transferring. While, the factors that contribute the least to the acceptability of information technology is distress in usage. and 3) the causal model of relationship of the factors influencing the acceptability toward information technology is valid and well described by the empirical data. The result are favorable (the GFI=0.983, the AGFI=0.951, RMR=0.024 and the value $P=0.052$), the variables consist of information technology usage behavior, attitudes toward information technology, innovative features, supporting factors, and the acceptability toward information technology.

Keywords : The causal relationship model, The factors influencing the acceptability towards information technology usage, Private universities in Thailand

บทนำ

ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษานั้นก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมาย แต่ก็มีปัญหาตามมาด้วยเช่นกัน เช่น จากการงานวิจัยของวิเชียร เกตุสิงห์ (2551:17) เรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ต่อการปฏิบัติการเรียนรู้ พบว่า หลังจากที่เกิดการทบทวนวิชาการได้จัดซื้อจัดหาระบบคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ซอฟต์แวร์ รวมถึงการใช้และการเข้าถึง ICT ไปยังสถานศึกษาตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมาพบว่า ร้อยละ 36 ของจำนวน 1,199 โรงเรียนครูไม่มีความรู้เรื่อง ICT มีเพียงร้อยละ 13 ของจำนวน 1,199 โรงเรียนที่มีครูมีความรู้เรื่อง ICT ส่วนปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้ ICT มากเป็นอันดับหนึ่งคือ โรงเรียนขาดซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการเรียนการสอน รองลงมาคือขาดซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการบริหารจัดการ และจากการสรุปผลการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงที่ผ่านมาพบว่าเกิดปัญหาในการบริหาร ICT หลายด้าน เช่น ด้านระบบคอมพิวเตอร์ ปริมาณฮาร์ดแวร์ ไม่เพียงพอ ด้านซอฟต์แวร์ ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นไม่ตอบสนองต่อการใช้งานตามภารกิจอย่างครบวงจร ด้านบุคลากร บุคลากรส่วนใหญ่ไม่กระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และด้านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต โครงข่ายอินเทอร์เน็ตของสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น (OBEC ICT Services Center : ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ สทศ., 2551) ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเอกชนจึงจำเป็นต้อง

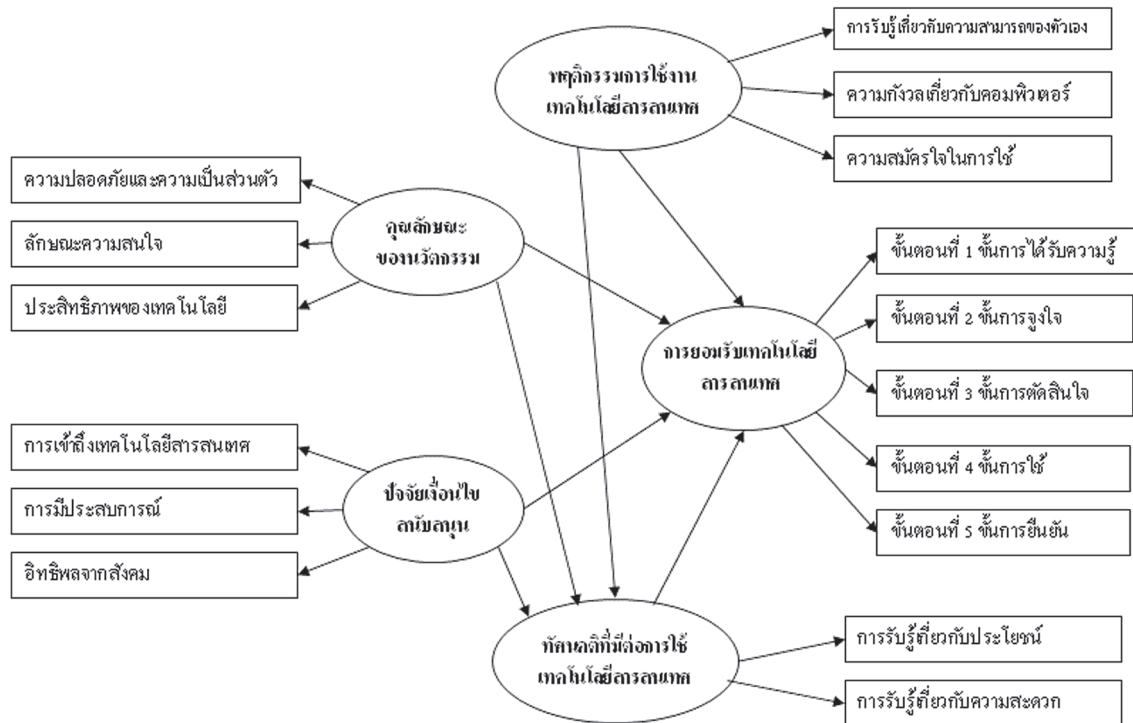
ดำเนินงานตามคุณภาพกรอบมาตรฐานและสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนหรือการบริหารงานต่างๆ ซึ่งแต่เดิมนั้นความคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานให้มีคุณภาพจะเน้นเพียงแต่คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) ซึ่งแนวคิดในลักษณะนี้รู้จักกันโดยทั่วไปว่า 4MS (ลินนาตังคัม, 2552) ปัจจุบันปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้สามารถทำงานสำเร็จได้ดียิ่งขึ้นมีเพิ่มอีก 2 ประการ คือ ข้อมูลสารสนเทศ (Information) และเทคโนโลยี (Technology) ซึ่งเป็นการบูรณาการหลักการทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ 2 ประการดังนี้ โดยทั่วไป เรียกกันว่าไอที (บิงอรรถนธ์ สำเนียงเพระ, 2554 : 1) ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวข้างต้น เป็นประเด็นสำคัญที่สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดรูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสาร และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้มีการพัฒนาและกระจายตัวของภูมิปัญญา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดการปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในองค์การอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

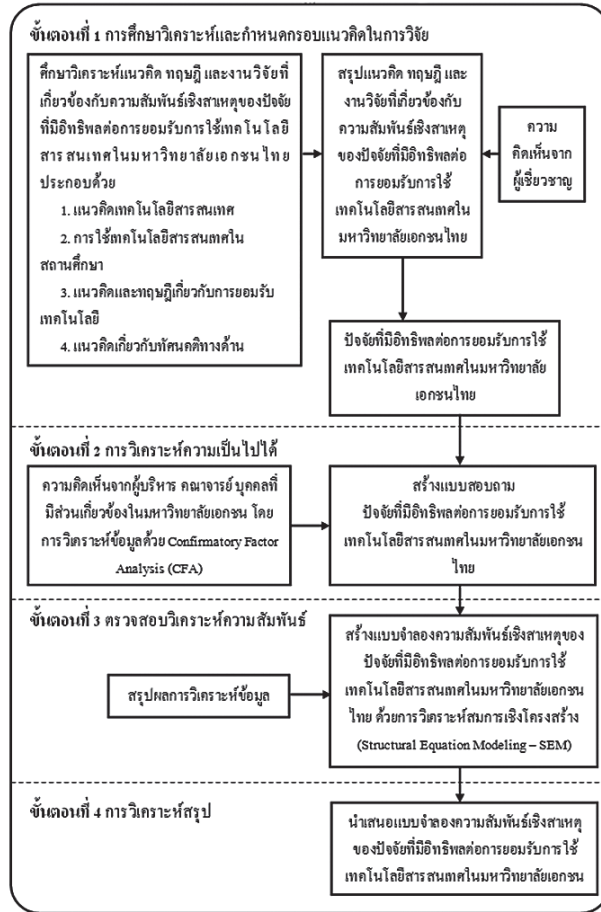
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบ

จำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทยเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทัศนคติต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ คุณลักษณะของนวัตกรรม และปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน

สมมติฐานที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์

โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณลักษณะรูปแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ศึกษาในระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 6 ปี และปฏิบัติงานเป็นพนักงานทั่วไป

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบ ปัจจัยพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง ยกเว้นตัวแปรเกี่ยวกับมีความซับซ้อนในการใช้งาน ($\bar{x}=3.09$) สามารถติดตั้งระบบการเชื่อมต่อระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่ายได้ ($\bar{x}=3.25$) และไม่กล้าใช้งาน เพราะกลัวจะเกิดความเสียหายได้ง่าย ($\bar{x}=3.37$) ตามลำดับ สำหรับตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ท่านเต็มใจที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ($\bar{x}=4.58$), สามารถใช้โปรแกรมในการจัดการกับไวรัสทางคอมพิวเตอร์ได้ ($\bar{x}=4.52$), ท่านพร้อมที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{x}=4.39$), สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดพิมพ์เอกสารหรือใช้ในการจัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ($\bar{x}=4.37$), ท่านมีความยินดีที่จะถ่ายทอดแนวทางในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไปยังหน่วยงานต่างๆ ($\bar{x}=4.32$) และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันของท่านมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูล ($\bar{x}=4.24$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบ ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง คือสูงกว่า 4.00 ยกเว้นตัวแปรเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศง่ายต่อการบำรุงและดูแลรักษา ($\bar{x}=3.61$), การใช้คำสั่งต่างๆ เพื่อประมวลผลข้อมูลทำได้ง่าย ($\bar{x}=3.82$) และการเรียกใช้ข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็น

เรื่องง่าย ($\bar{x}=3.95$) ตามลำดับ สำหรับตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเก็บข้อมูลได้ในปริมาณมากๆ ($\bar{x}=4.45$), เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{x}=4.39$), เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยประมวลผลข้อมูลได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ($\bar{x}=4.30$), ไม่ต้องมีทักษะมากก็สามารถใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศได้ ($\bar{x}=4.27$), และเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยสำรองข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x}=4.21$) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบ ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรม

ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง คือสูงกว่า 4.00 ยกเว้นตัวแปรเกี่ยวกับมีความสอดคล้องและสามารถปรับเข้ากับค่านิยมความเชื่อดั้งเดิมของผู้ใช้งานได้ ($\bar{x}=3.31$), บุคคลอื่นไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของท่านได้ ($\bar{x}=3.74$), สามารถแบ่งปันทรัพยากรในการใช้งานร่วมกันได้อย่างปลอดภัย ($\bar{x}=3.80$), มีราคาถูกและได้ผลตอบแทนสูง ($\bar{x}=3.82$) และสามารถแบ่งปันข้อมูลได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว ($\bar{x}=3.94$) ตามลำดับ สำหรับตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ สามารถกำหนดสิทธิ์ในการเข้าใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x}=4.51$), หาซื้อได้ง่ายและมีอยู่ในท้องถิ่น ($\bar{x}=4.43$), สามารถเคลื่อนย้ายและพกพาติดตัวได้ง่าย ($\bar{x}=4.38$), สามารถปรับประยุกต์และเปลี่ยนแปลงได้หลากหลายตามสถานการณ์ ($\bar{x}=4.37$), มีการเข้ารหัสในการเข้าใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x}=4.33$), ใช้งานง่าย ($\bar{x}=4.29$) และทำให้ระบบการทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ($\bar{x}=4.28$) ตามลำดับ

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบ ปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน

ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง คือ สูงกว่า 4.00 ยกเว้นตัวแปรเกี่ยวกับเมื่อมีเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ ออกมาสู่ท้องตลาด ท่านจะตัดสินใจซื้อมาทดลองใช้ ในทันที ($\bar{x}=3.39$), เมื่อท่านเห็นว่าหน่วยงานอื่นๆ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ท่านจะรับนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในหน่วยงานของท่านในทันที ($\bar{x}=3.83$), ท่านตัดสินใจใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดความทัดเทียมกับหน่วยงานอื่นๆ ($\bar{x}=3.90$) และท่านเคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x}=3.92$) ตามลำดับ สำหรับตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ท่านเคยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศก่อนเข้ามาทำงานในหน่วยงานปัจจุบัน ($\bar{x}=4.53$), ท่านสามารถใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย ($\bar{x}=4.48$), ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ทุกที่ ทุกเวลา ($\bar{x}=4.41$), เมื่อท่านกลับไปบ้านสามารถเข้าถึงระบบฐานข้อมูลขององค์กรได้ ($\bar{x}=4.37$), ปัจจุบันทุกหน่วยงานมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ($\bar{x}=4.36$) และท่านเคยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ($\bar{x}=4.28$) ตามลำดับ

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง คือ สูงกว่า 4.00 ยกเว้นตัวแปรเกี่ยวกับท่านทดลองใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานของท่านก่อนที่จะนำมาใช้จริง ($\bar{x}=3.51$), ท่านเข้าร่วมกิจกรรมหรือฟังบรรยายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x}=3.63$), ท่านตั้งใจจะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นช่องทางในการเรียนรู้และติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ($\bar{x}=3.79$), ท่านแสวงหาความรู้

เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลก่อนตัดสินใจเลือกใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{x}=3.90$), ท่านทราบว่าปัจจุบันในหน่วยงานต่างๆ ได้มีการนำเอาคอมพิวเตอร์มาวิเคราะห์ ประมวลผลอย่างแพร่หลาย ($\bar{x}=3.96$) ตามลำดับ สำหรับตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการทำงาน ($\bar{x}=4.58$), ท่านจะพิจารณาเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นประโยชน์กับตัวท่านมากที่สุด ($\bar{x}=4.53$), ท่านทราบว่าหน่วยงานของท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ($\bar{x}=4.47$), ท่านจะพิจารณาเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ($\bar{x}=4.42$), ท่านทราบว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถทำงานได้หลายอย่าง เช่น พิมพ์งาน, คำนวณ, เก็บข้อมูล เป็นต้น ($\bar{x}=4.39$), ท่านรู้จักโปรแกรมการทำงานของคอมพิวเตอร์ ($\bar{x}=4.38$), ท่านนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเก็บข้อมูลและคำนวณต่างๆ ($\bar{x}=4.36$), ท่านนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ตามหน้าที่การปฏิบัติงานของท่าน ($\bar{x}=4.30$), ท่านจะซื้อคอมพิวเตอร์มาใช้ส่วนตัว ($\bar{x}=4.27$) และท่านเข้าร่วมฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในด้านๆ ($\bar{x}=4.22$) ตามลำดับ

7. ผลการวิเคราะห์น้ำหนักขององค์ประกอบของแต่ละปัจจัย

น้ำหนักองค์ประกอบของทุกปัจจัย เมื่อทำการวิเคราะห์โดยใช้ Factor analysis นั้นพบว่า มีทั้งหมด 2 องค์ประกอบ ยกเว้นองค์ประกอบการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมี 3 องค์ประกอบ ดังนั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการทดสอบเพื่อหาแบบจำลองการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถจัดกลุ่มปัจจัยได้ตามน้ำหนักของแต่ละ

องค์ประกอบ ที่ได้จากการวิเคราะห์แต่ละกลุ่ม และเลือกเฉพาะกลุ่มที่มีระดับความเชื่อมั่นเฉลี่ยประมาณ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งได้ทั้งหมด 11 องค์ประกอบ เพื่อนำไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของกลุ่มปัจจัย และการส่งผลทางตรงและทางอ้อมที่สะท้อนถึงการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้องค์กรสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

8. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของแต่ละปัจจัย

จากการพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่าตัวแปรสังเกตที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ความสามารถในการใช้กับความกังวลใจในการใช้ ($r=0.84$), การรับรู้เกี่ยวกับความสะดวกกับความสามารถในการใช้ ($r=0.74$), ความปลอดภัยของนวัตกรรมกับความกังวลใจในการใช้ ($r=0.73$), ประสิทธิภาพของนวัตกรรมกับการรับรู้เกี่ยวกับความสะดวก ($r=0.75$), ประสิทธิภาพของนวัตกรรมกับความปลอดภัยของนวัตกรรม ($r=0.71$), การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศกับความสามารถในการใช้ ($r=0.82$), การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศกับการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ ($r=0.71$), การถ่ายทอดความรู้กับการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ ($r=0.77$), การได้รับความรู้กับความสามารถในการใช้ ($r=0.83$), การได้รับความรู้กับการรับรู้เกี่ยวกับความสะดวก ($r=0.78$), การได้รับความรู้กับความปลอดภัยของนวัตกรรม ($r=0.84$), การได้รับความรู้กับการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ($r=0.70$), การใช้งานกับความกังวลใจในการใช้ ($r=0.87$), การใช้งานกับความปลอดภัยของนวัตกรรม ($r=0.75$), การใช้งานกับการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ($r=0.73$)

9. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นองค์ประกอบของแต่ละปัจจัยรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุขององค์ประกอบมีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเอกชนไทย โดยสมมติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี สามารถตอบสมมติฐานในการวิจัยได้อย่างชัดเจน การพิจารณาจากค่าไคสแควร์ มีค่าเท่ากับ 35.37 ค่า P มีค่าเท่ากับ 0.052 ที่องศาอิสระ (degree of freedom) เท่ากับ 25 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.983 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับที่มากกว่า 0.950 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.024 เมื่อเทียบกับระดับที่น้อยกว่า 0.08 ดังนั้นจึงสามารถเขียนรูปแบบของความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุได้

การอภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะในครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ว่า การวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทยที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมา นั้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของข้อมูลตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถกำหนดรูปแบบการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทยได้จากองค์ประกอบของปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย

มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณลักษณะเฉพาะความสามารถในการใช้กับความกังวลใจในการใช้ ขณะเดียวกันมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการรับรู้เกี่ยวกับความสะดวก ความปลอดภัยของนวัตกรรมรวมทั้งการเข้าถึงเทคโนโลยีและการทำงาน

2. ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณลักษณะเฉพาะการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์กับการรับรู้เกี่ยวกับความสะดวก ขณะเดียวกันมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการเข้าถึงเทคโนโลยี การถ่ายทอดความรู้ และการได้รับความรู้

3. ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรมของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณลักษณะเฉพาะความปลอดภัยของนวัตกรรมกับประสิทธิภาพของนวัตกรรม ขณะเดียวกันมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการได้รับความรู้และการตัดสินใจ

4. ปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณลักษณะเฉพาะการเข้าถึงเทคโนโลยีกับการถ่ายทอดความรู้ ขณะเดียวกันมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการตัดสินใจ

5. ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณลักษณะเฉพาะการได้รับความรู้ การตัดสินใจ และการใช้งาน ขณะเดียวกันมีอิทธิพล

ทางอ้อมเชิงบวกต่อปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนเกี่ยวกับการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการถ่ายทอดความรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ถ้านำแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ไปใช้ในสถานการณ์อื่นหรือกลุ่มตัวอย่างอื่นเพื่อการพัฒนาแบบจำลองที่ดีที่สุด และเพื่อสามารถนำไปใช้อธิบายปัจจัยการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยรัฐบาลหรือกลุ่มหน่วยงานอื่นๆ ในหลายสถานภาพ ทั้งนี้อาจปรับเปลี่ยนตัวแปรบางตัวเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้อาจจะทำการซ้ำในกลุ่มตัวอย่างเดิมในช่วงเวลาและสถานการณ์อื่น เนื่องจากอาจมีผลของสถานการณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง กับเรื่องระยะเวลาที่ทำการศึกษาที่แตกต่างกันไป

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรการวิจัยครั้งนี้ มีพื้นฐานแนวความคิด และนำมาสังเคราะห์กับทฤษฎี และแนวคิดต่างๆ ตามหลักวิชาการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรให้มีความรู้ ความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ในการที่จะเพิ่มทักษะการเรียนรู้ทั้งต่อตนเองทีมงานหรือกลุ่มสมาชิก อันส่งผลให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวคิดให้ผู้สนใจในการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่ทันสมัยโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ

มาประยุกต์ในหน่วยงานต่างๆ การพัฒนารูปแบบของปัจจัยในการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวทำให้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญที่จะสามารถนำไปเป็นแบบแผน หรือแนวทางในการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารและการพัฒนางานในองค์กร เพื่อการพัฒนาบุคลากรแต่ละระดับเพื่อการสร้างให้บุคลากรมีคุณภาพและให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาวิจัยในอนาคตผลการวิจัยได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ควรศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคต เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและการบริหารในอันที่จะให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และข้อยืนยันที่กว้างขวางชัดเจนและแน่นอนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรทำการวิจัยเชิงลึกเพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยศึกษาผ่านมุมมองของผู้บริหารระดับสูงเป็นสำคัญ ซึ่งจะทำให้ได้ประเด็นต่างๆ ว่าในขณะดำรงตำแหน่งนั้นผู้บริหารระดับสูงมีวิธีหรือรูปแบบการถ่ายทอด การสนับสนุนสมาชิกหรือผู้ใต้บังคับบัญชาและองค์กรอย่างไร ที่ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของทุกคน

บรรณานุกรม

- บังอรรัตน์ สำเนียงเพระ. (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสำนักงาน เสมือนกรณีศึกษา: หน่วยงานปฏิบัติการภาคสนามองค์กรผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่**. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารเทคโนโลยี), วิทยาลัยนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลินนา ดังคัท. (2552). **การประเมินผลกระบวนการทำงานของทีมประเทศไทย: กรณีศึกษาสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอน**. การฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1. สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ, กระทรวงการต่างประเทศ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2551). **การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ต่อการปฏิบัติการเรียนรู้**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://www.l3nr.org/posts/181646> (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2556).
- ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ สพฐ. (2551). **สรุปผลการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Instructional Model Development by Using Mind Mapping
to Develop Learning Achievement of Matthayomsuksa 1 Students

จุลจิรา สุจันทร์ศรี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนารูปแบบการสอน 3) การสร้างเครื่องมือในการวิจัย 4) การทดลองใช้รูปแบบการสอน 5) การประเมินรูปแบบการสอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษานารี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุดวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติ t-test for dependentsample

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 1) หลักการ/แนวคิดของรูปแบบมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยอาศัยความรู้เดิมเป็นพื้นฐานเชื่อมโยงไปสู่ความรู้ใหม่ด้วยการใช้กระบวนการคิดและการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และเมื่อเกิดความเข้าใจของตนเองแล้วสรุปความรู้ในเรื่องที่เรียนเป็นแผนผังความคิด 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอน มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ใช้กระบวนการคิดในลักษณะต่างๆ จนกระทั่งสามารถสรุปความรู้เป็นของตนเองได้ และเกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

*นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : รูปแบบการสอน, แผนผังความคิด, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abatract

The research aimed to develop the instructional model by using mind mapping to develop learning achievement of Matthayomsuksa 1 students and to compare Matthayomsuksa 1 students' learning achievements before and after the implementation of the instructional model by using mind mapping. The 5 steps of research methodology were; 1) the foundation studying, 2) the instructional model development, 3) the research instrument construction, 4) the instructional model implementation, 5) the instructional model evaluation. The sample used in this research was 40 Matthayomsuksa 1 students of Suksanari school of the academic year 2012. The research instruments were lesson plans, and the library subject learning achievement tests. The data were analyzed by using the mean (), standard deviation (S.D.) and a t-test for dependent sample.

The findings revealed the following facts :

1. The instructional model by using mind mapping to develop learning achievement of Matthayomsuksa 1 students consisted of 1) model rational/approach aims to learn with meaning by using background knowledge related to the new knowledge with thinking process and group interactive. Also, after self-understanding, they were able to summary the knowledge by using mind mapping; 2) the instructional model objectives were to develop the learners' learning with meaning, constructing knowledge, thinking process, summary the knowledge, and sustainable learning; and 3) 4 steps of learning process were introduction, teaching, summary, and evaluation.

2. The students' learning achievements on the library subject after learning by instructional model by using mind mapping to develop learning achievement of Matthayomsuksa 1 students was higher than before the instructional model implementation; the difference was statistically significant at the .01 level.

Keywords : The Instructional Model; Mind Mapping; Learning Achievement

บทนำ

จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนในอดีตที่ผ่านมา เน้นการเรียนการสอนแบบท่องจำ

ทำให้เด็กเป็นเพียงผู้รับข้อมูลแล้วจดจำ และบอกกลับออกมาเพียงอย่างเดียว ยังก่อให้เกิดความอ่อนแอทางปัญญา นักเรียนนักศึกษาไทย

พัฒนาได้อย่างจำกัดและทำให้นักเรียนจำนวนมาก ที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบความคิด และการสอนแบบเดิมได้ต้องออกกลางคัน หรือ ถูกคัดออกจากระบบการศึกษา และพลาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพตามความถนัด ในการเรียนรู้เฉพาะตัวของพวกเขา ในขณะที่นักเรียนจำนวนมากต้องทนเรียนอย่างไม่ค่อยมีความสุขหรือ ไม่มีความสนุกในการเรียน หรือแม้แต่นักเรียนที่ปรับตัวได้ดีหรือเรียนแบบท่องจำเก่ง ก็มักจะเรียนรู้ด้วยการอ่าน การค้นคว้า และการเลือกฟังด้วยตนเอง ไม่เป็น คิดวิเคราะห์ไม่เป็น พวกเขาจึงพัฒนาศักยภาพของตัวเองได้ไม่เต็มที่ (รุ่ง แก้วแดง, 2540) จากปัญหาวิกฤตการศึกษาดังกล่าว จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในระบบการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลง ทั้งระบบการศึกษา โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การจัดการเรียนการสอน จากแบบท่องจำเพียงอย่างเดียว ให้มีการเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติที่เป็นกระบวนการการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด การเรียนแบบมีส่วนร่วม เรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ เรียนรู้เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยร่วมอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจ ได้ดีกว่าการเรียนโดยการท่องจำเพียงอย่างเดียว และเกิดการพัฒนาการในทุกๆ ด้าน ซึ่งจะไปสู่การมีคุณภาพชีวิตและศักยภาพของคนไทย อันเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของการเรียนการสอน (วัฒนา มัคคสมัน, 2550) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาที่เรียน

แล้วนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการเขียนแผนผังความคิด ซึ่งเห็นว่าเป็นวิธีการที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้กระบวนการคิดและจัดระบบความรู้ ในเนื้อหาสาระที่เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการเรียนรู้แบบลงมือ ปฏิบัติจริง ใช้กระบวนการคิดในลักษณะต่างๆ จนกระทั่งสามารถสรุปความรู้เป็นของตนเองได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนรูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษานารี ปีการศึกษา 2555 จาก 12 ห้องเรียน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 570 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 โรงเรียนศึกษานารี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุด

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือ วิชาห้องสมุด รหัสวิชา ง 21201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ในการทดลองครั้งนี้ จัดการเรียนการสอนตามเวลาปกติ รวมเวลาเรียนทั้งหมด 13 คาบ คาบละ 55 นาที สัปดาห์ละ 1 คาบ รวมเวลา 13 สัปดาห์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นโดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษา คุณภาพและปัญหาการจัดการศึกษา

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ทฤษฎีการสร้าง

ความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย และแผนผังความคิด

ขั้นที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอน

2.1 สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในขั้นที่ 1

2.2 กำหนดแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ

2.3 สร้างรูปแบบการสอน

ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้

3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นที่ 4 การทดลองใช้รูปแบบการสอน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กระทรวงศึกษาธิการ 12 ห้องเรียน จำนวน 570 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษานารี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ

แบบแผนการดำเนินการทดลอง

แบบแผนที่ใช้ในการทดลองการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและสอบหลังเรียน (One-Group Pretest-Posttest Design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.216) ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนและสอบหลังเรียน

กลุ่ม	วัดผลก่อน ทดลอง	ทดลองใช้ นวัตกรรม	วัดผลหลัง การทดลอง
กลุ่มทดลอง	O_1	x	O_2

X หมายถึง ตัวแปรอิสระที่ถูกจัดกระทำขึ้น
ในที่นี้คือ การสอนโดยรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัย
พัฒนาขึ้น

O_1 หมายถึง การวัดผลก่อนการทดลอง

O_2 หมายถึง การวัดผลหลังการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

1. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนได้รับการสอนตาม
รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด

2. ดำเนินการสอน จำนวน 13 ครั้ง
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 55 นาที

3. หลังจากดำเนินการสอนแล้ว ทำการ
ทดสอบนักเรียนหลังเรียนอีกครั้ง โดยใช้แบบ
ทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน นำ
คะแนนที่ได้จากการทดสอบบันทึก เพื่อเปรียบเทียบ
ความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน

4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนการใช้แผนผัง
ความคิดเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้
สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของผู้เรียนก่อนและหลังทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบ
ค่าที (t-test) แบบไม่อิสระต่อกัน (One group for
dependent)

3. ตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ โดยหา
ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาเป็นรายข้อของแบบ
ทดสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจ
จำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน โดยใช้เทคนิค 50%

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณจากสูตร
คูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson 20)

ขั้นที่ 5 การประเมินผลรูปแบบการสอน

การประเมินรูปแบบเป็นการตรวจสอบความ
มีประสิทธิภาพของรูปแบบ โดยวิธีการต่อไปนี้

1. นำรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความ
เป็นไปได้ของรูปแบบในเชิงทฤษฎีโดยการพิจารณา
ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบ

2. นำรูปแบบไปทดลองใช้ ประเมินความ
เป็นไปได้ของรูปแบบในเชิงปฏิบัติ ในสถานการณ์
จริง และพิจารณาจาก

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุด
ของนักเรียนห้องที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยใช้
แผนผังความคิด สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ .01

2.2 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยวิชาห้องสมุด
ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด

การทดสอบ t	N $\bar{x}$ S.D. ΣDt
ก่อนทดลองใช้รูปแบบการสอน 40	9.703.61
1021	72.80 **
หลังทดลองใช้รูปแบบการสอน 40	35.402.43

จากตารางที่ 2 พบว่าคะแนนการสอบโดยใช้แผนผังความคิดก่อนสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.70 คะแนน หลังสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.40 คะแนน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย

ใช้รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลสัมฤทธิ์	คะแนนเต็ม $\bar{x}$ S.D. คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
1. ความรู้ - ความจำ	1434.501.9986.25
2. ความเข้าใจ	1335.613.1689.02
3. การนำไปใช้	1336.301.7590.75
รวม	40

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านความรู้-ความจำ มีค่าเฉลี่ย 34.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.25 ด้านความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 35.61 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.02 ด้านการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ย 36.30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.75

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 1) หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยอาศัยความรู้เดิมเป็นพื้นฐานเชื่อมโยงไปสู่ความรู้ใหม่ด้วยการใช้กระบวนการคิด และเมื่อเกิดความเข้าใจของตนเองแล้วสรุปความรู้ในเรื่องที่เรียนเป็นแผนผังความคิด โดยมีจุดมุ่งหมายพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาห้องสมุด ปลุกฝังให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักแสวงหาความรู้ด้านการติดตามหาเหตุผล การเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ลำดับความคิดตามลำดับความสำคัญ สามารถนำความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนมา

เชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผล ทำให้รับรู้สิ่งต่างๆ อย่างมีความหมายพร้อมทั้งได้พัฒนาด้านการจำทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง ใช้กระบวนการคิดในลักษณะต่างๆ จนกระทั่งสามารถสรุปความรู้เป็นของตนเองได้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักผ่านกระบวนการคิด การปฏิบัติ การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นแล้วสรุปสาระการเรียนรู้เป็นแผนที่ความคิดของตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

อภิปรายผล

1. รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด เป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะช่วยให้ผู้เรียน มุ่งเน้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บัญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ (2540, น.42) กล่าวว่า การสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้ และสร้างสรรค์ความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง ความแข็งแกร่ง ความเจริญงอกงามในความรู้จะเกิดขึ้น เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่น หรือได้พบสิ่งใหม่แล้วนำความรู้มาเชื่อมโยง สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ตั้งอยู่บนฐานแนวคิดของเพียเจต์ (Piaget) (ทิตินา แชมมณี,

2545, น.7) เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสติปัญญาเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยการนำความรู้ใหม่ไปเชื่อมโยงกับข้อมูลเดิมได้อย่างลงตัว ทำให้ ผู้เรียนแต่ละคนสร้างความหมายตามความเข้าใจของตนขึ้นมาซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันไปหลากหลายรูปแบบ

2. วิธีการสรุปบทเรียนโดยใช้กิจกรรมการสร้างประเด็นเนื้อหาเป็นการแบ่งกลุ่ม และให้ภายในกลุ่มไปสรุปประเด็น และนำประเด็นของแต่ละคนในกลุ่มมาเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน นอกจากจะได้ประเด็นหลักหลายประเด็นแล้ว การแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือมุมมองใหม่จากผู้อื่น ยังเป็นการช่วยให้ผู้เรียนรับความรู้ได้กว้างขวางขึ้น ทั้งยังเป็นการปรับความรู้ความเข้าใจของตนเองให้ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นและมีส่วนช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหา มีความคงทนในการจดจำเนื้อหา และการนำเสนองานโดยการเชื่อมโยงความรู้จะเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ การสรุปประเด็นหลัก และการเชื่อมโยงข้อมูลเป็นพื้นฐานสำคัญของแผนผังความคิด ซึ่งเกิดจากการประมวลข้อมูลเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถบริหารควบคุมกระบวนการทางความคิดของตนได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับ ไสว พักขาว (2544, น.6) ได้กล่าวว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมไปเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ช่วยให้เกิดความรู้ความจำ ความเข้าใจด้วยตนเองอย่างคงทนถาวร

3. การเขียนแผนผังความคิด เป็นการสะท้อนความคิดซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากการกระจายแผนผังความคิดไปในทางกว้าง และการได้รายละเอียดในทางลึกของแต่ละประเด็นความรู้ได้อย่างชัดเจน เป็นการสรุปเรื่องราวในภาพรวม

ทั้งหมดของเนื้อหา และเมื่อได้พิจารณาภาพรวมแล้ว สามารถจะเติมรายละเอียดเพิ่มเติมได้ เป็นการทบทวนความรู้ และเมื่อเขียนบรรยายความรู้สามารถเขียนได้อย่างมีขอบเขต เนื่องจากมีประเด็นหลักๆ และมีรายละเอียดไว้เป็นขอบเขต สอดคล้องกับคำกล่าวของ ทิศนา ขัมมณี (2551, น.389) ที่กล่าวว่า การเขียนแผนผังความคิด เป็นการเขียนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่างๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา สาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำได้นาน

4. การฝึกคิดเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม เป็นการให้ผู้เรียนแต่ละคนฝึกคิดโดยใช้แผนผังความคิดให้เหมาะสมกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระ เป็นผู้ประมวลและสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นการท่องจำอย่างเดียว ผู้เรียนควบคุมกระบวนการคิดด้วยตนเอง แสดงออกมาเป็นรูปธรรมตามความเข้าใจของแต่ละคน ซึ่งผู้เรียนจะได้พัฒนากระบวนการคิดควบคู่กันไปด้วย ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวทางความคิดสร้างแผนผังความคิดได้อย่างความสวยงาม ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน การให้อิสระในความคิด การกระตุ้นให้เกิดความคิดเป็นสิ่งสำคัญต่อบรรยากาศ การเรียนรู้ในชั้นเรียน การยอมรับศักยภาพของผู้เรียนต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียน จะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้กระบวนการสอนของครูผู้สอนเป็นไปอย่างสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

1. ข้อเสนอแนะด้านการนำรูปแบบไปใช้

1. ก่อนที่จะนำรูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดครูผู้สอนต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองและให้ความร่วมมือในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. การฝึกเขียนแผนผังความคิดควรให้ผู้เรียนเริ่มฝึกเขียนแผนผังความคิดอย่างง่ายก่อน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนโดยวิธีนี้ กรณีที่ผู้เรียนยังไม่สามารถเขียนแผนผังความคิดได้ ครูควรให้คำแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิดส่วนผู้เรียนที่มีความคล่องแคล่วในการเขียนแผนผังความคิด ควรให้อิสระในการคิดอย่างเต็มที่

4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดหากนักเรียนมีจำนวนมาก และยังไม่มีทักษะในการเขียนแผนผังความคิด ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนทำกิจกรรมฝึกสร้างแผนผังความคิดเป็นกลุ่ม จะทำให้ผู้สอนสามารถดูแลและให้คำแนะนำได้อย่างทั่วถึง

5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้แผนผังความคิดให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนจะได้มีโอกาสฝึกสร้างแผนผังความคิดบ่อยๆ จนเกิดความชำนาญ สามารถระดมความคิดได้มากที่สุด เพื่อจะได้เขียนแผนผังความคิดได้สมบูรณ์

6. ควรมีการสร้างบรรยากาศในการฝึกที่กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างเต็มที่ และมีอิสระในการคิด จะทำให้ผู้ฝึกสามารถสร้างแผนผังความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาลงของการใช้แผนผังความคิดในการเรียนการสอนที่มีต่อตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความคิดอย่างสร้างสรรค์ ความคงทนในการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาลงของการจัดการเรียนรู้เมื่อใช้รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด

3. ควรมีการศึกษาลงที่ผู้เรียนจะได้รับจากรูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิด

4. ควรมีการนำรูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

บรรณานุกรม

ทิตินา แชนนี. (2545). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2540). **การเรียนรู้แบบสรรค์สร้างความรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม : ต้นแบบการเรียนรู้ทางค่าน หลักทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

รุ่ง แก้วแดง. (2540). **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ:มติชน.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วัฒนา มัคคสมัน. (2550). **การสอนแบบโครงการ**. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไสว พักขาว. (2544). **หลักการสอนสำหรับการเป็นครูมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์.

การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
Development of e-Learning Media of Occupations and
Technology Learning Area: Invention, for Mattayomsuksa 2
students of Suwannaramwittayakom School,
Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education

ชลิดา อนุรัตน์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/802) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ แบบประเมินคุณภาพสื่อ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการประดิษฐ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent) for Dependent Variables

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ มีค่าสูงกว่า เกณฑ์ 80/802) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

คำสำคัญ : บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์, การประดิษฐ์

*นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop e-Learning Media of Occupations and Technology Learning Area: Invention, for Mattayomsuksa 2 students that meet the 80/80 efficiency criteria, 2) to compare the pretest score with the posttest score administered before and after the study from the e-Learning Media of Occupations and Technology Learning Area: Invention, for Mattayomsuksa 2 students. The sample group was 40 Mattayomsuksa 2 students of Suwannaram Wittayakom School, derived from cluster random sampling method. The research tools were the e-Learning Media of Occupations and Technology Learning Area: Invention, for Mattayomsuksa 2 students, the achievement test for Invention subject of Mattayomsuksa 2, the quality assessment for e-Learning Media of Occupations and Technology Learning Area: Invention, for Mattayomsuksa 2 students. The statistics used in this study were percentage (%), mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and t-test (dependent).

The results of the study were 1) The efficiency of the e-Learning Media of Occupations and Technology Learning Area: Invention was higher than 80/80. 2) The posttest score was statistically significant higher than the pretest score at .01 level.

คำสำคัญ : Development of the e-Learning Media of Occupations and Technology, Invention

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีผลต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม จากการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อตามความต้องการในแต่ละกลุ่มคนในสังคม ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมย่อมนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง และมีผลกระทบทั้งทางบวกหรือทางลบแล้วแต่การนำเทคโนโลยีนั้นไปใช้เพราะเทคโนโลยีได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในระบบงานในสาขาต่างๆ แม้กระทั่งในการเรียนการสอนดังเห็นได้จาก การแบ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มการทำงานอาชีพ และเทคโนโลยี ซึ่งได้กำหนดสาระในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้

และเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน (กรมวิชาการ, 2545, น.2) การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเข้าถึงได้ง่ายของเทคโนโลยีต่างๆ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ทำให้นักเรียนมีความสนใจและค้นคว้าหาความรู้ รวมไปถึงผลิตผลงานไปกับข้อมูลอันมหาศาลจนอาจได้รับข้อมูลที่ไม่สมวัยหรือรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง เพราะใครๆ ก็สามารถนำข้อมูลอย่างไรก็ได้ไปเผยแพร่ในระบบเครือข่าย (อ้างในเอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องการเรียนการสอนในอุดมศึกษายุค IT) ว่า สิ่งเบี่ยงเบนความสนใจในอินเทอร์เน็ตขาดการจัดเรียงระบบที่ดีทำให้ผู้เรียนต้องใช้เวลาในการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมมากเกินไป อีกทั้งยังมีสิ่งเบี่ยงเบนความสนใจเข้ามาระหว่างการท่องอินเทอร์เน็ตเพื่อค้นคว้าข้อมูลอีกด้วย

นอกเหนือจากข้อมูลอันมหาศาลแล้ว การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังอยู่ในระยะวัยรู้แผนการสอน และการจัดการเรียนการสอน การเลือกสื่อการสอน ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้า ครูผู้สอนต้องเป็นผู้รอบรู้ เหตุการณ์ และค้นหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ และเทคโนโลยี และในการศึกษาการจัดกลุ่มแบบการจัดนักเรียนแบบละกันเป็นสภาพที่แท้จริงตามธรรมชาติ ครูผู้สอนมักจะประสบปัญหาในการสอน ใกล้เคียงกันคือ เด็กอ่อนเรียนไม่ค่อยทัน ส่วนเด็กเก่งจะไม่ได้รับการส่งเสริมความรู้อย่างเต็มศักยภาพ

ความพยายามในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาให้การศึกษาดีขึ้นนักเรียนได้รับความรู้ อย่างมากที่สุด ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการในการเรียนรู้ ในยุคปัจจุบัน และอนาคตอันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร มีองค์ความรู้ เกิดขึ้นจากแหล่งต่างๆ มากมาย การเรียนด้วยตนเอง มีอิสระในการศึกษาต่างๆ เหล่านี้ เป็นความพยายามในการแก้ปัญหาทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด จากหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีในช่วงชั้นที่ 3 เป็นช่วงชั้นที่ต้องการ ข้อมูลที่เหมาะสม และมากพอที่จะตอบสนอง ความต้องการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการ ศึกษา ว่าจะต้องการศึกษาต่อ หรือจะเข้าสู่ เส้นทางอาชีพ นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระนี้ยังจะเป็นส่วนสำคัญในการให้ ฐานความคิด เรื่องราวประสบการณ์ต่างๆ ตาม ความสนใจได้ดี ซึ่งเป็นส่วนที่สามารถจะเพิ่มเติม ความรู้ความคิดประสบการณ์ให้นักเรียนได้ตาม วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ได้ตั้งไว้ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งเรื่องของการประดิษฐ์ ซึ่งจะเป็นตัวเนื้อหา ที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์กับ ชีวิตประจำวันการเรียนการสอน เรื่องการประดิษฐ์ เป็นเรื่องที่ต้องมีการให้ข้อมูล แนวความคิด ความรู้ ต่างๆ เป็นพื้นฐาน เป็นแนวทางให้นักเรียน ได้เรียนรู้ จดจำ และสามารถนำไปเชื่อมโยงกับ ความรู้เดิม แล้วนำออกมาสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ ขึ้นมา ข้อมูลจึงต้องไม่ใช่แค่ข้อความอธิบาย เท่านั้น ถ้าเป็นภาพจะเกิดการเรียนรู้และเข้าใจ ได้เร็วกว่า ดังนั้นการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสิ่งที่เหมาะสมและน่าสนใจ เพราะสามารถใช้ได้ทั้งการอ่าน การนำเสนอในลักษณะของสื่อ ประสม (Multimedia) มีความสามารถในการ ถ่ายทอด นักเรียนมีความชอบสนใจ ก่อให้เกิด การเรียนรู้เพราะสื่อสามารถถ่ายทอดให้นักเรียน สามารถตอบสนองกับเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว เป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และไม่ว่า จะเป็นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน เป็นการตอบ สอนความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเรียนเร็วหรือช้า หรือว่าในเวลาใด ดังนั้น การนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการ เรียนการสอนจึงเป็นวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการเรียนการสอนได้ เพราะทำให้นักเรียนมี ความรู้จากการศึกษาได้ นั่นเพราะการนำบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีจุดเด่นที่ช่วยเพิ่มแรงจูงใจ ให้นักเรียน คือการประกอบกันของสี ภาพ การเคลื่อนไหวที่แตกต่างจากหนังสือเรียนปกติ จะเป็นการเพิ่มความเสมือนจริงเพิ่มความจดจำ และเร้าความสนใจของนักเรียน ความสามารถ ของคอมพิวเตอร์ยังนำไปใช้ในลักษณะของการ ศึกษารายบุคคลได้ โดยสามารถเรียนได้ตาม ความสามารถของตน บรูเนอร์เชื่อว่าการเรียนรู้ จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้ประมวลข้อมูลข่าวสาร

จากการที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และสำรวจสิ่งแวดล้อม การรับรู้ของมนุษย์เป็นสิ่งที่เลือกหรือสิ่งที่รับรู้ที่เกิดขึ้นกับความใส่ใจของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งนั้นๆ การเรียนรู้จะเกิดจากการค้นพบเนื่องจากผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็น ทฤษฎีของบรูเนอร์ได้ชี้ตัวอย่างเด่นชัดว่าครูนั้นไม่ใช่ผู้บอกแต่ครูควรเป็นผู้แนะแนวทางเพิ่มให้นักเรียนได้ใช้ความคิดความสามารถของตนค้นพบสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนในสถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้ (กรมวิชาการ, 2544, น.7) นักเรียนมีความตั้งใจเรียนสามารถเป็นผู้ผลิตในสังคม ไม่ใช่แต่เป็นเพียงผู้บริโภคเพียงอย่างเดียว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ ขึ้นมาเพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาบทเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

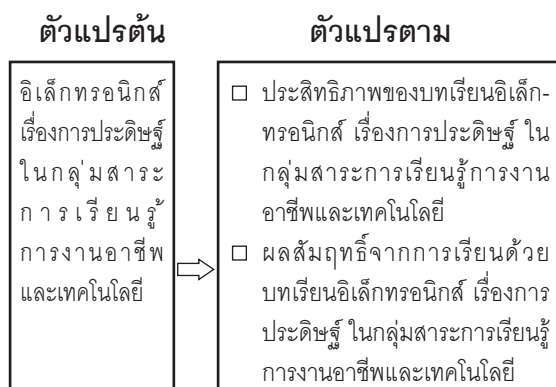
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานการวิจัย

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หาประสิทธิภาพ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเครื่องมือต้นแบบชิ้นงานที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. แบบประเมินเครื่องมือ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดขอบเขตเนื้อหา วัตถุประสงค์ จากเอกสาร ตำรา และ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกเนื้อหาที่สามารถเป็นตัวแทนของเนื้อหาของสาระทั้งหมด โดยมีลักษณะเป็นเนื้อหาพื้นฐานหลักที่สำคัญและสามารถเชื่อมโยงไปยังกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีต่างๆ ได้ คือเรื่อง การประดิษฐ์ กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา จัดเรียงเนื้อหา และเขียนเนื้อหาให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข ทำแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินงาน (Flow Chart) ของการออกแบบบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคตรวจสอบ นำบทเรียนที่ปรับปรุงแล้วไปดำเนินการหาประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนสุวรรณาราม โดยมีการทดลอง 3 ครั้ง โดยใช้ นักเรียนกลุ่มทดลองและไม่ใช้ซ้ำ คือ การทดลองรายบุคคล (Individual Trial) จำนวน 3 คน, การทดลองกลุ่มย่อย (Small Group) จำนวน 9 คน, การทดลองกลุ่มใหญ่ (Field Group) จำนวน 30 คน ผลที่ได้มีประสิทธิภาพตรงตามเกณฑ์ 80/80 แล้วนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ที่มีประสิทธิภาพ 80/80 ไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ศึกษาวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการสร้างแบบทดสอบ สร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple choice) ชนิด 4 ตัวเลือก แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน ชุดที่ 1 จำนวน 40 ข้อ และชุดที่ 2 จำนวน 46 ข้อ รวมเป็นจำนวน 86 ข้อ โดยสร้างให้ตรงกับวัตถุประสงค์ นำข้อทดสอบไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไข นำข้อทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ประเมินความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำข้อทดสอบที่ผ่านการประเมินมีค่าความเที่ยงตรงมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จำนวน 86 ข้อ ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม จำนวน 30 คน ที่ผ่านการเรียนวิชา การประดิษฐ์ สารการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกของข้อทดสอบเป็นรายข้อ แบ่งออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิคร้อยละ 50 ควรมีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป การหาค่าความเชื่อมั่นของข้อทดสอบ โดยใช้สูตร K-R 20 ของ Kuder-Richardson ได้ข้อสอบรวม 35 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.33-0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22-0.56

นำข้อทดสอบที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ ไปใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ หน่วยที่ 1 จำนวน 15 ข้อ หน่วยที่ 2 จำนวน 20 ข้อ รวม 35 ข้อ

3. การสร้างแบบประเมินเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

ศึกษาวิธีการ รูปแบบการสร้างแบบประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นจากเอกสาร ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบ

สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์, ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์กำหนดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้ในการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคนิค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

คะแนนจากการทดสอบนำไปตรวจให้คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือข้อที่ไม่ได้ทำหรือตอบเกินกว่า 1 คำตอบให้ 0 คะแนน และนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยการนำคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมาคำนวณ บทเรียนตามเกณฑ์ E1/E2 ตั้งไว้ที่ 80/80 (เปรื่อง กุมุท, 2527)

วิธีการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูลตามขั้นตอนรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการจับสลาก

2. สร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำหรับไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. นำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูล โดยใช้สถานที่เป็นห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม จำนวน 1 ห้อง คอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ ชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้วิเคราะห์หาคุณภาพแล้ว จำนวน 35 ข้อ ใช้เวลา 50 นาที, หลังจากนั้น 1 เดือน ทำการทดลอง โดยให้นักเรียนได้เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เรื่องการประดิษฐ์เมื่อเรียนจบแล้วให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (post-test) ทั้ง 2 หน่วยการเรียนรู้ รวมจำนวน 35 ข้อ ใช้เวลา 50 นาที แล้วนำผลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม พบว่ามีค่าสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ได้ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การประดิษฐ์ สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม พบว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อและหาประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โดยปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพ การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โดยนำไปทดลองกับกลุ่มภาคสนาม จำนวน 30 คน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 เนื่องมาจากบทเรียนผ่านการหาประสิทธิภาพตามกระบวนการมาเป็นลำดับ ตามขั้นตอน ผ่านการตรวจ ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้กับนักเรียนตามขั้นตอน คือการทดลองรายบุคคล (Individual Trial), การทดลองกลุ่มย่อย (Small Group) และการทดลองกลุ่มใหญ่ (Field Group) ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลของการทดลองหาประสิทธิภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่างมี

ประสิทธิภาพ 89.51/89.80 แสดงว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์แล้วมีความรู้เพิ่มสูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 นอกจากนี้สื่อการสอนที่ได้ทำการพัฒนาขึ้นนี้ ยังสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัครเดช ศรีมณีพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบสื่อประสมเพื่อการอบรมเรื่อง "การใช้สื่อการสอน" มีประสิทธิภาพ 81.78/82.17 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่สอดคล้องกับจริญญา ม่วงจีน (2549) ได้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจารุวรรณ จันทร์ทอง (2551) ที่ศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์สูงกว่าการสอนตามปกติอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ สิปปเวสม์ (2545) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เขียนจากโปรแกรม Adobe Acrobat พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์นี้เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวของนักเรียน ทำให้ตัวสื่อสามารถเข้าถึงตัวนักเรียนได้ง่ายขึ้น ประกอบกับบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นวิธีการเรียนการสอนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ใช้ง่ายทันสมัยสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากผู้วิจัยเลือกสื่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีลักษณะของสื่อประสมเป็นเทคโนโลยีที่สามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียน นักเรียนสามารถรับรู้เนื้อหาได้หลายทางจากสื่อประสมในลักษณะของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเกิดการเรียนรู้มากขึ้น

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ที่ออกแบบมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่าการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนรู้อุปกรณ์การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ควรจะต้องมีการเตรียมอุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์ให้พร้อม รองรับตามจำนวนผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

2. การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จำเป็นต้องมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เช่น การเขียน flow chart/story board การเตรียมภาพประกอบ เสียงประกอบในไฟล์ที่สามารถใช้ได้กับโปรแกรมการผลิต เพื่อช่วยลดเวลาและปัญหาระหว่างการผลิต เนื่องจากโปรแกรมที่ใช้สร้าง มีข้อจำกัดในเรื่องของประเภทของไฟล์ที่นำเข้ามาใช้ร่วมกันในโปรแกรม ทั้งภาพและเสียง รวมไปถึงการจัดเก็บรูปภาพ ข้อมูลต่างๆ ในเครื่องให้อยู่อย่างเป็นหมวดหมู่มีการกำหนดชื่อลำดับให้เรียบร้อยถูกต้อง เพื่อสะดวกในการเพิ่มเติมหรือแก้ไข

3. การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์อาจปรับขึ้นไปสู่บนเว็บ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการได้มากขึ้น

บรรณานุกรม

จริญญา ม่วงจีน. การสร้างบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. 2549

จารุวรรณ จันทร์ทอง. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อทบทวน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. 2551

เป็รื่อง กุมุท. สื่อสำเร็จรูปเพื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนรินทรวโรดม ประสานมิตร. 2527

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. 2545

สุภาภรณ์ สิปปเวสม์, ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เขียนจากโปรแกรม Adobe Acrobat. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2545

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ กับความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

The Relationship Between Desired Accountant Characteristics and the Need of Principle of Good Governance Readiness to ASEAN Community

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก, วสันต์ พรพุทธพงศ์**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ 2) ความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์กับความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจจำนวน 100 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันผลการศึกษา พบว่า

1) คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในด้านความรู้ความสามารถ ต้องคำนวนตัวเลขได้ถูกต้องแม่นยำ ด้านความสนใจใฝ่รู้ต้องมีความสามารถในการใช้อินเตอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล และด้านการมีความสามารถในการจัดทำรายงานให้คนอื่นเข้าใจได้

2) ความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักนิติธรรม พบว่ามีความต้องการ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่องค์กรนำมาใช้มีความถูกต้องทันสมัย และเป็นที่ยอมรับ ด้านหลักคุณธรรม พบว่า มีความต้องการ ให้บุคลากรอยู่ร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานอย่างสงบสุข ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ควรมีการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรด้วยบุคลากรในองค์กร ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า มีความต้องการให้บุคลากรมีโอกาสได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมในองค์กรอย่างทั่วถึง ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า มีความต้องการให้ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร และด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า มีความต้องการให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

*อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, **อาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์กับความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อธิบายได้จากสมการ $y = 1.033 + 0.422$ (ด้านความรู้ความสามารถ) $+ (-0.027)$ (ด้านความสนใจใฝ่รู้) $+ 0.437$ (ด้านการสื่อสาร)

คำสำคัญ : คุณลักษณะนักบัญชี, ประชาคมอาเซียน, หลักธรรมาภิบาล

Abstract

The study of the relationship between desired accountant characteristics and the need for principle of good governance readiness to ASEAN community aims to find out the following ; 1) the desired accountant characteristics ; 2) the need for the principle of good governance readiness for participating in ASEAN Community ; and 3) the relationship between desired accountant characteristics and the need for principle of good governance readiness to ASEAN community. In this research the participants were entrepreneurs from 100 places in the business sector selected by using convenience sampling. The tool used in the research for collecting data was questionnaires and data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson the collected. The findings were on follows :

1. As for the desired characteristics of accountant on knowledge and abilities, entrepreneurs demanded accountants with ability of correct calculation, and inquiring mind. Moreover, the entrepreneurs needed for the accountants with ability of internet surfing to search the information. With regard to communication, entrepreneurs demanded accountants with ability of preparing needed reports that could make other people understand easily.

2. The demand of utilizing the principle of good governance regarding rule of law, it was found that entrepreneurs demanded correct, accepted and up-to-date rules and regulations. As to the ethical principle, it was found that entrepreneurs desired to see their personnel work together with their colleagues peacefully. On the principle of transparency, it was found that operation monitoring should be provided and performed by internal personnel. On the principle of participation, it was found that entrepreneurs demanded to see their personnel have some opportunities to participate in organization's activities extensively. On the principle of responsibility, it was found that entrepreneurs desired to see their executive pay much attention to solving problems occurring in the organization. On the principle of effectiveness, it was found that entrepreneurs desired the evaluation

of personnel's performance on a continual basis. These demands were in the highest level as well.

3. There was a relationship between desired accountant characteristics and the need for the of principle of good governance readiness to ASEAN community. The relationship between the two variables was highly positive as show by the model : $y = 1.033 + 0.422 (\text{knowledge and abilities}) + (-0.027) (\text{interest and knowledge seeking}) + 0.437 (\text{communication})$

Keywords : accountant characteristics, ASEAN Community, principle of good governance

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบันที่มีความทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในปัจจุบัน จึงทำให้การใช้ทรัพยากรมนุษย์ในการทำงานลดน้อยลง แต่กลับมีการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีสูงและความทันสมัยเข้าทดแทนแรงงานมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาความรู้ ความสามารถในด้านอาชีพการทำงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น และในสภาวะที่มีการแข่งขันกันสูงในทางธุรกิจสิ่งที่ไม่ได้คือผู้ที่ จะทำการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และนำข้อมูลเหล่านั้นมาเสนอในรูปแบบของรายงานทางการเงินซึ่งผู้คนเหล่านั้นก็คือนักบัญชีตั้งแต่ในอดีตนักบัญชีเป็นเพียงผู้รวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นและเสนอรายงานให้แก่ส่วนราชการตามที่กฎหมายกำหนดหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือบริษัทว่าจ้างนักบัญชีไว้เพื่อจัดทำบัญชีสำหรับใช้ในการเสียภาษีอย่างเดียวแต่ความจริงแล้วอาชีพนักบัญชีมีความสำคัญมิใช่เพียงเสียภาษีเท่านั้น ยังมีความสามารถในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ การนำข้อมูลทางด้านบัญชี

ทำการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน การวิเคราะห์ทางการเงิน การวางแผนโดยการทำงานประมาณและนำประมาณที่ทำมาใช้ในการควบคุม เป็นต้น

สำหรับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิก การธำรงรักษาสันติภาพ และความมั่นคงในภูมิภาค และเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ และได้มีการลงนามเป็นเขตการค้าเสรีอาเซียนครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2535 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นอุตสาหกรรมของไทยจึงต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรี (สมศักดิ์ ประดิษฐ์บงกช, 2555)

ด้วยเหตุนี้ธรรมาภิบาลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของนักบัญชีให้มีคุณธรรมจริยธรรมและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณลักษณะนักบัญชีที่มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายใต้หลักธรรมาภิบาล”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาถึงคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์
2. ศึกษาความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ กับความต้องการในการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์กับความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยมุ่งทำการศึกษการพัฒนาคุณลักษณะนักบัญชีที่มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายใต้หลักธรรมาภิบาลใน 2 ด้าน ได้แก่

1. คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ความสามารถด้านความสนใจใฝ่รู้ และด้านการสื่อสาร
2. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกแบบสะดวก (Simple Random Sampling) จำนวน 100 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 90%

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการและมาตราส่วน 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านความสนใจใฝ่รู้ ด้านการสื่อสาร

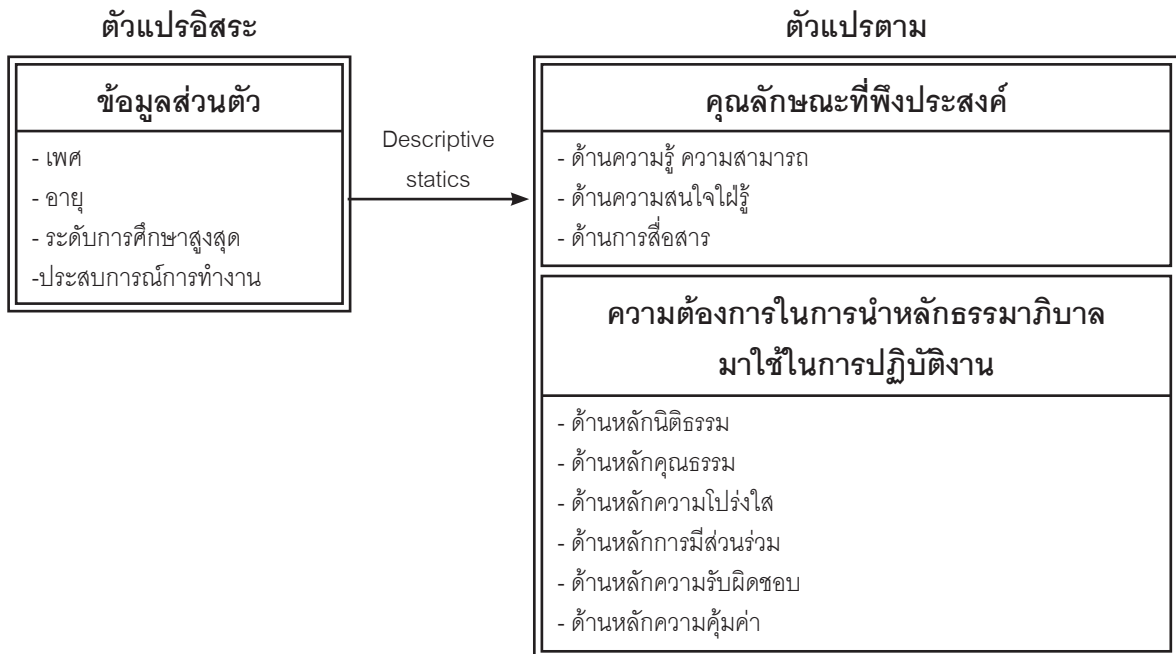
ส่วนที่ 3 ความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านหลักความคุ้มค่า

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ และความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานวิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ กับ ความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย เพียร์สัน (Pearson Correlation) ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550).

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกออกเป็น

1.1 เพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 และ เพศหญิง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0

1.2 อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมา คือ อายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.0 อายุ 36-45 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และอายุ 26-35 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตามลำดับ

1.3 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งมีระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

1.4 ประสบการณ์ทำงานของกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่ง มีประสบการณ์ทำงาน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมา คือ 1-5 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 11-15 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ 6-10 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์

2.1 ด้านความรู้ความสามารถ จากการศึกษาพบว่า ความต้องการคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในด้านความรู้ความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.01) ส่วนรายละเอียดของข้อย่อย ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ สามารถแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ในการทำงานได้ สามารถใช้โปรแกรม

สำเร็จรูปทางบัญชี สามารถคำนวณตัวเลขโดยไม่ใช้เครื่องคำนวณอย่างรวดเร็ว สามารถทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานหากงานนั้นยังไม่เสร็จวางแผนก่อนการทำงานทุกอย่าง มีความรู้ด้านกฎหมายทางบัญชี มีความรู้ทางด้านภาษีอากร และมีความแม่นยำในการลงบัญชีรายวันและแยกประเภทบัญชี ยกเว้น สามารถคำนวณตัวเลขได้ถูกต้องแม่นยำ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านความสนใจใฝ่รู้จากการศึกษาพบว่า ความต้องการคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในด้านความสนใจใฝ่รู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.15) ส่วนรายละเอียดของข้อย่อย ระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ติดตามข่าวสารความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ และสนใจและติดตามข่าวสารทางด้านธุรกิจและบัญชี ยกเว้น สามารถใช้อินเตอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ด้านการสื่อสารจากการศึกษาพบว่า ความต้องการคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.36) ส่วนรายละเอียดของข้อย่อย ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สามารถจัดทำรายงานให้คนอื่นเข้าใจได้ เป็นคนเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ง่าย สามารถพูดต่อหน้าสาธารณชนได้ด้วยคามมั่นใจ และสามารถอธิบายการเงินทางบัญชีให้คนอื่นเข้าใจได้

ส่วนที่ 3 ความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

3.1 ด้านหลักนิติธรรมจากการศึกษาพบว่า

ความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.23) ส่วนรายละเอียดของข้อย่อย ระดับความต้องการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของตนเอง เข้าใจกฎเกณฑ์ต่างๆ มีส่วนร่วมพิจารณา กฎ ระเบียบและข้อบังคับที่นำมาใช้ในองค์กร และยอมรับและปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่องค์กรกำหนดขึ้น ยกเว้น กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่องค์กรนำมาใช้มีความถูกต้องทันสมัย และเป็นที่ยอมรับ อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.2 ด้านหลักคุณธรรมจากการศึกษาพบว่าความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.14) ส่วนรายละเอียดของข้อย่อย ระดับความต้องการ อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ได้แก่ เมื่อมีปัญหา/อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ใช้ความอดทน ปฏิบัติงานจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และอยู่ร่วมกันกับเพื่อนร่วมงาน อย่างสงบสุข ตามลำดับ

3.3 ด้านหลักความโปร่งใสจากการศึกษาพบว่าความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในด้านหลักโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.17) ส่วนรายละเอียดของข้อย่อย ระดับความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ การทำกิจกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่ดำเนินการไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีส่วนร่วมในการรับรู้สภาพการณ์ และปัญหาขององค์กร และมีการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กร ด้วยบุคคลากรในองค์กร ยกเว้น องค์กรมีการแจ้งผลประโยชน์ต่างๆ ที่ได้

รับให้บุคลากรทราบเป็นระยะๆ และมีการประกาศหลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบให้บุคลากรทราบ อยู่ในระดับมาก

3.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วมจากการศึกษาพบว่าความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในด้านหลักโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม=4.23) ส่วนรายละเอียดของข้อย่อย ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ บุคลากรมีโอกาสได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรม ในองค์กรอย่างทั่วถึง บุคลากรมีความพึงพอใจในการดำเนินการจัดกิจกรรมขององค์กร และบุคลากรร่วมกันทำงานเป็นทีมและปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสงบสุขด้วยความพร้อมเพรียง ยกเว้น บุคลากรมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนปฏิบัติการการประชาสัมพันธ์หรือการแสดงผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก

3.5 ด้านหลักความรับผิดชอบจากการศึกษาพบว่าความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม=4.06) ส่วนรายละเอียดของข้อย่อย ระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารใส่ใจเกี่ยวกับปัญหา และมีความกระตือรือร้น ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ผู้บริหารควรเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกันและกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน และตระหนักในสิทธิหน้าที่และปฏิบัติงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนด

3.6 ด้านหลักความคุ้มค่าจากการศึกษาพบว่าความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมา

ใช้ในการปฏิบัติงานในด้านหลักคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม=4.17) ส่วนรายละเอียดของข้อย่อย ระดับความต้องการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ได้รับการนิเทศ การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร และมีการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จาก วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ อย่างประหยัดและคุ้มค่า ยกเว้น มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4. การทดสอบสมมติฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์กับความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อธิบายได้จากสมการ $y = 1.033 + 0.422$ (ด้านความรู้ความสามารถ) + (-0.027) (ด้านความสนใจใฝ่รู้) + 0.437 (ด้านการสื่อสาร) มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในด้านหลักนิติธรรม มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในด้านความรู้ความสามารถ ด้านความสนใจใฝ่รู้ และด้านการสื่อสาร

1. ด้านหลักนิติธรรมมีความสัมพันธ์กับด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าระดับความสัมพันธ์ 0.545

2. ด้านหลักนิติธรรมมีความสัมพันธ์กับด้านความสนใจใฝ่รู้ อยู่ในระดับ ค่อนข้างต่ำ มีค่าระดับความสัมพันธ์ 0.383

1. ด้านหลักความคุ้มค่ามีความสัมพันธ์กับด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับ ค่อนข้างต่ำ มีค่าระดับความสัมพันธ์ 0.331
2. ด้านหลักความคุ้มค่ามีความสัมพันธ์กับด้านความสนใจใฝ่รู้ อยู่ในระดับ ค่อนข้างต่ำ มีค่าระดับความสัมพันธ์ 0.310
3. ด้านหลักความคุ้มค่ามีความสัมพันธ์กับด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับ ต่ำมาก มีค่าระดับความสัมพันธ์ 0.181

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกินครึ่ง เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป เกินครึ่ง มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 15 ปี ขึ้นไป
2. จากการศึกษาความต้องการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักบัญชีของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านความรู้ความสามารถ พบว่ามีความต้องการความสามารถในการคำนวณตัวเลข ได้ถูกต้องแม่นยำ มากที่สุด ด้านความสนใจใฝ่รู้ พบว่า มีความต้องการความสามารถในการใช้อินเตอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล มากที่สุด และด้านการสื่อสาร พบว่า มีความต้องการความสามารถในการจัดทำรายงานให้คนอื่นเข้าใจได้มากที่สุด
3. จากการศึกษาความต้องการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักนิติธรรม พบว่า มีความต้องการ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่องค์กรนำมาใช้มีความถูกต้องทันสมัย และเป็นที่ยอมรับ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านหลักคุณธรรม พบว่า มีความต้องการ การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนร่วมงาน อย่างสงบสุข อยู่ใน

ระดับมากที่สุด ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ควรมีการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กร ด้วยบุคลากรในองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า มีความต้องการให้บุคลากรมีโอกาสได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมในองค์กรอย่างทั่วถึง อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า มีความต้องการให้ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านหลักความคุ้มค่ามีความต้องการให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด

4. จากการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยพบว่า 3 ลำดับแรกที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ

1. หลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการสื่อสาร สอดคล้องกับทฤษฎีของ ไพศาล ตั้งสมบุญ (2548) กล่าวว่า หลักนิติธรรมมีความสำคัญกับความเป็นอยู่ของสังคม เป็นการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล และธนภัทร ธนเดชาภักดิ์ (2551) กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารว่า เป็นกระบวนการเกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของคนทุกคน และมีความเกี่ยวข้องไปถึงบุคคลอื่น ตลอดจนถึงสังคมที่แต่ละคนเกี่ยวข้องอยู่ ไม่ว่าจะทำอะไร ล้วนต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ทั้งสิ้น จะเห็นได้จากการที่คนพยายามคิดค้นและพัฒนาวิธีการสื่อสารมา

ตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน ตลอดจนเครื่องมือหรือเทคนิควิธีการต่างๆ ล้วนเกิดจากความพยายามอย่างสูงของคน ต่อเนื่องมาหลายชั่วอายุ หากการสื่อสารไม่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งแล้ว เครื่องมือและวิธีการสำหรับการสื่อสารต่างๆ เหล่านี้ก็คงไม่เกิดขึ้นและพัฒนามาให้เห็นดังเช่นในปัจจุบัน

2. หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส มีความสัมพันธ์กับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถ ไพศาล ตั้งสมบุญ (2548) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ และยาเป็น เรืองจรรยา (2556) กล่าวว่า ความรู้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ใช้ประโยชน์สิ่งต่างๆ ที่มีอยู่บนโลกนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพก็เพราะด้วยการมีความรู้ และกระบวนการที่ทำให้ได้มาซึ่งความรู้คือการศึกษา แต่เนื่องจากในปัจจุบันความรู้ที่ได้ประจักษ์ขึ้นมีความหลากหลาย แตกต่าง ลึกซึ้งและแปลกไปจากอดีต จนทำให้มุมมองต่อความรู้ของคนในกลุ่ม มุมมองกลุ่มแนวคิดต่างๆ มีความหลากหลาย ด้วยเช่นกัน

3. หลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม มีความสัมพันธ์กับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถธินตามูล (2548) ศึกษาเรื่องการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่เขต 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้หลักนิติธรรม ในการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความรู้ความสามารถระดับผู้บริหาร ยังต้องใช้หลักนิติธรรมในการทำงาน เพื่อให้มีความยุติธรรม ความเท่าเทียม ในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักบัญชี ในด้านความรู้ความสามารถ ควรเน้นในด้านของการคำนวณตัวเลข ให้ถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ ในหลักสูตรการศึกษาของเยาวชน เพื่อปลูกฝังให้เป็นคนคิดคำนวณตัวเลขให้แม่นยำ ตั้งแต่เด็ก

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักบัญชี ในด้านความสนใจใฝ่รู้ ควรส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพให้กับนักศึกษาในหลักสูตรบัญชี

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักบัญชี ในด้านการสื่อสาร ฝึกอบรมการทำรายงานต่างๆ ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจได้ง่ายให้กับนักบัญชี

4. ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักนิติธรรม สถานประกอบการต่างๆ ควรกำหนด กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่มีความถูกต้องทันสมัย และเป็นที่ยอมรับ

5. ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักคุณธรรม สถานประกอบการต่างๆ ควรมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้พนักงาน

ได้ช่วยเหลือกัน และมีสัมพันธที่ดีขึ้น เป็นการละลายพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ให้ทำงานร่วมกันได้อย่างสงบสุข

6. ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักความโปร่งใส ควรให้มีการให้พนักงานประเมิน และตรวจการทำงานของตนเอง และเพื่อนร่วมงาน รวมไปถึงระดับองค์กรเองด้วย

7. ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้พนักงานทุกคน สามารถที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมทุกๆ กิจกรรมในองค์กร และให้พนักงานได้มีสิทธิในการออกความคิดเห็น

8. ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ในด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรที่จะลงมาช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ และเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ขององค์กร

9. ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ในด้านหลักความคุ้มค่า สถานประกอบการ ควรมีคณะกรรมการในการประเมินการทำงานของพนักงานและการดำเนินงานขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ

บรรณานุกรม

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.

ยาเป็น เรื่องจรรยาบรรณ. **ความหมายของความรู้**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2556.

เข้าถึงจาก <http://www.kroobannok.com>

ณภัทร ธนเดชาภักดิ์. (2551). **ความสำคัญของการสื่อสาร**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2556. เข้าถึง จาก <http://www.learners.in.th>

ไพศาล ตั้งสมบุญ. (2548). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมศักดิ์ ประดิษฐ์บงกช. (2555). กลยุทธ์การปรับตัวต่อการเปิดการค้าเสรีในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวประเภท Outbound ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สามารถ อินตามูล. (2548). **การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา, เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

การศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปสู่ความสำเร็จ การประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก ในเขตจังหวัดนครปฐม A Study Of Self-Sufficient Economy Living Style Behaviors That Lead To The Success Of Small Private Businesses Of The People In Nakhonpathom Province

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก, จรีรัตน์ อินทรจำนงค์**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงเพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กของประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติเชิงอนุมานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) รวมทั้งหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

โดยผลการวิจัยพบว่า ประชากรมีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมในระดับมาก และประชากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ส่วนประชากรเพศชาย และเพศหญิงที่มีอายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจแตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ในการศึกษาความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ประชากรมีระดับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจโดยรวมในระดับสูง และประชากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจขนาดเล็กแตกต่างกัน ส่วนประชากรที่อายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจแตกต่างกัน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบ

*อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, **นักวิจัยอิสระ

ธุรกิจไม่แตกต่างกัน และพบว่าการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก ($r=.419$) ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the level of self-sufficient economy living style and the success of small private business. 2) to compare level of self-sufficient economy living style of people on the basis of gender, marital status, age, educational level and occupation. 3) to compare level of the success of small private business on the basis of gender, marital status, age, educational level and occupation. 4) to study the relationship between self-sufficient economy living style and the success of small private business. The sample of this research included 400 people in Nakhonpathom province. The instruments for collecting the data were questionnaires. The statistical methods and procedures for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, t-test, One Way ANOVA and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results were as follows :

People in Nakhonpathom province were found to be at a high level of self-sufficient economy living style. Their marital status had a significant difference at the .05 level in self-sufficient economy living style of people, while no gender, age, educational level and occupation difference was found in their self-sufficient economy living style. This study also indicated that the people were found to be at a high level of the success of small private business. Only marital status was found to have a significant difference at the .05 level in the success of small private business, whereas no significant difference of any gender, age, educational level and occupation were found in the success of small private business. The findings also indicated a positive correlation coefficient ($r=.419$) at the .05 level of significance between self-sufficient economy living style and the success of small private business.

Keywords : Self-sufficient economy living style, The success of small private business

บทนำ

การประกอบธุรกิจมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นที่มาของรายได้เพื่อนำรายได้เหล่านี้ไปใช้จ่ายในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์มีความจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสี่เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ในอดีตสิ่งของต่างๆ เหล่านี้มีการผลิตขึ้นใช้เองในครอบครัว โดยไม่จำเป็นต้องใช้เงินซื้อ แต่ในปัจจุบันการดำรงชีวิตในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ปัจจัยสี่ที่ใช้ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้ว่า มีปัจจัยที่ห้าเกิดขึ้นมา ได้แก่ เงิน นอกจากนี้ในยุคปัจจุบันได้มีการพัฒนาทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่อง ประชากรในประเทศมีความรู้เพิ่มมากขึ้น

โดยความรู้ที่ได้รับจากการศึกษานั้นจะเป็นพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ เพื่อให้มนุษย์มีรายได้ สามารถซื้อปัจจัยสี่และสิ่งของอื่นๆ ในการดำรงชีวิตและสร้างมาตรฐานที่ดีให้แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ การประกอบธุรกิจเพื่อตนเอง เป็นการประกอบธุรกิจเพื่อให้ได้เงินหรือรายได้มาใช้จ่ายสำหรับในการดำเนินชีวิต และตอบสนองความต้องการของตนเอง ตามแนวคิดของ อับบราฮัม มาสโลว์ (ธนภัทร์ สุทธิ, 2550. บทคัดย่อ; อ้างอิงจาก Abraham H. Maslow, 1970) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า “มนุษย์มีความต้องการเป็นขั้นตอน ความต้องการนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการด้านความรักและการยอมรับนับถือ ความต้องการชื่อเสียงและการได้รับการยกย่องในสังคม และความต้องการ

ที่จะบรรลุความสำเร็จสมหวังในชีวิต โดยที่ความต้องการในขั้นพื้นฐานในระดับต่ำกว่าจะต้องได้รับการตอบสนอง จนเป็นที่พอใจแล้ว ความต้องการขั้นที่สูงกว่าก็จะเกิดขึ้น จนถึงความต้องการในขั้นสูงสุดคือ การประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ” การประกอบธุรกิจเพื่อครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันหลักทางสังคมที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลทุกคน เนื่องจาก เป็นสถาบันพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในทุกลักษณะ เป็นแหล่งที่เลี้ยงดูหล่อหลอม อบรมสั่งสอน ขัดเกลา ปกป้องคุ้มครองและพัฒนาบุคคลตั้งแต่เกิดจนกระทั่งสิ้นชีวิต

ด้วยเหตุนี้การพัฒนาต่างๆ จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถาบันครอบครัวเป็นอย่างมาก โดยมีแนวคิดว่าหากครอบครัวดีแล้ว ชุมชน สังคม และประเทศชาติย่อมจะดีไปด้วย (ธนภัทร์ สุทธิ, 2550. บทคัดย่อ) การประกอบธุรกิจเพื่อชุมชน สถาบันครอบครัว เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนหรือสังคม ถ้าสมาชิกในประกอบธุรกิจที่สุจริตถูกต้องตามกฎหมาย และมีอาชีพที่มั่นคง สิ่งเหล่านี้จะส่งผลทำให้คนในชุมชนอาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และสามารถพึ่งพาตนเองได้ การประกอบธุรกิจเพื่อประเทศชาติ ถ้าหากประชาชนในประเทศชาติมีการประกอบธุรกิจ จะทำให้อัตราการว่างงานลดน้อยลง ย่อมเป็นการแก้ไขปัญหาสังคมให้กับรัฐบาล ทั้งนี้สภาพสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการใช้ทรัพยากรภายในชุมชน รายได้เกิดการหมุนเวียน ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก้าวหน้า

ผลจากการที่ประชาชนประกอบธุรกิจจะทำให้ประชาชนมีความสามารถในการชำระภาษีให้แก่รัฐบาล เพื่อรัฐบาลจะได้นำภาษีจาก

ประชาชนไปพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ จะเห็นได้ว่าการประกอบธุรกิจของประชาชน เป็นการช่วยพัฒนาประเทศชาติได้อีกทางหนึ่ง (จิตรภรณ์ มีศีลธรรม, 2555:บทคัดย่อ) จากความจำเป็นดังกล่าว ทำให้ทุกคนในประเทศชาติต้องประกอบธุรกิจ เพื่อให้มีรายได้สำหรับใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งจะนำพาความสุขมาสู่ชุมชนหรือสังคมโดยรวม และก่อให้เกิดผลดีต่อประเทศชาติในด้านการสร้างความเจริญและความมั่นคงทางเศรษฐกิจช่วยในการแก้ไขปัญหาทางสังคมและพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า สามารถแข่งขันกับนานาประเทศในระดับ มาตรฐานสากลได้จากพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน ที่ทรงมีพระราชดำริเรื่อยมา เนื่องจากความเป็นห่วงเป็นใยพลกนิกรชาวไทย ทั้งในความเป็นอยู่ ความยากจน รวมถึงวิกฤติเศรษฐกิจที่ผ่านมา ที่ได้ส่งผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ต่อประชาชนชาวไทยอย่างมาก รวมถึงการประกอบธุรกิจของประชาชน ซึ่งพระราชดำริต่างๆ ที่ทรงเน้นย้ำอยู่เสมอ นั้นมักจะทรงกล่าวถึงแนวทางของการดำเนินชีวิต หรือเศรษฐกิจของคนไทยว่า ควรที่จะปฏิบัติด้วยความพอเพียง พอประมาณ ซึ่งความหมายของความพอเพียงนี้ มีความหมายที่ลึกซึ้งมาก ที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต กรมการปกครองได้นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง มาอธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทรงมุ่งเน้นให้คนไทยพึ่งพาตนเองได้โดยช่วยเหลือตัวเองก่อนเป็นอันดับแรก เริ่มต้นที่การพัฒนาเกษตรกรรมใช้ทรัพยากรในดินที่พอมืออยู่เป็นทุนในการเริ่มต้นรู้จักผลิตเพื่อใช้บริโภคแล้วค่อยนำจำหน่ายยึดหลักเกษตรกรรมตามทฤษฎีใหม่

มีการวางแผนการผลิตที่ดีและรู้จักใช้พื้นที่พัฒนาที่ดินทำกิน ยึดถือหลักธรรมชาติเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และพึงมีความพอเพียง ในสิ่งเบื้องต้น 3 ประการ ดังนี้ พอเพียงในความเป็นอยู่, พอเพียงในความคิด และพอเพียงในจิตใจ (กรมการปกครอง, 2542: 4)

ซึ่งต่อมาสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานหลักในการวางแผนของประเทศตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิดดังกล่าว จึงได้อัญเชิญแนวทางดังกล่าวมาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับ มีความเข้าใจในหลักปรัชญา และนำไปเป็นพื้นฐานและแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยนำมากล่าวไว้ว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนา และบริหาร ประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความ

รอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” (ประเวศ วะสี, 2542. อ้างอิงจาก คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2547 : 3 - 4)

จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงอยากที่จะศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กของประชากรในเขตจังหวัดนครปฐม ว่าประชากรที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตเป็นไปตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ และพฤติกรรมการดำเนินชีวิตดังกล่าวจะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กได้อย่างไรบ้าง โดยเป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผล ทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อนำข้อมูล จากการวิจัยในครั้งนี้เป็นประโยชน์ในการช่วยกระตุ้น และสนับสนุนให้เห็นความสำคัญของการใช้เศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการประกอบธุรกิจเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชากรที่มีข้อมูลส่วนตัวที่ต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน
2. ประชากรที่ประกอบธุรกิจแตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน
3. ประชากรเพศชายมีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจมากกว่าประชากรเพศหญิง
4. ประชากรที่มีข้อมูลส่วนตัวแตกต่างกัน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กแตกต่างกัน
5. ประชากรที่ประกอบธุรกิจแตกต่างกัน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กแตกต่างกัน
6. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตนครปฐมที่มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก ซึ่งสามารถระบุจำนวนประชากรได้รวมทั้งหมด 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบพบโดยบังเอิญหรือแบบตามสะดวกและทำการแจกแบบสอบถามกับประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม

ขั้นตอนที่ 2 คือ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยใช้แบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นมาจากการรวบรวมข้อมูลทั้งทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามส่วนความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก

ผลการทดสอบเครื่องมือ

เมื่อคณะผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นให้กับแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเกินกว่า 0.7 ถือว่าแบบสอบถามนี้สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

ขั้นตอนที่ 3 คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท

1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต เอกสารวิชาการ วารสาร หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ และข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด

ขั้นตอนที่ 4 คือ การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้กระบวนการทางสถิติและการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รวบรวม 400 ชุด มาตรวจความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อเตรียมนำมาวิเคราะห์

2. ทำการลงรหัสในแบบลงรหัส สำหรับประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

3. ประมวลผลข้อมูล ข้อมูลที่ลงรหัสแล้วนำมาทำการบันทึก เพื่อประมวลผลข้อมูลซึ่งใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อทำการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีวิธีจัดกระทำกับข้อมูลดังกล่าว ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การแสดงความถี่และร้อยละ (%)

3.2 วิเคราะห์ระดับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และระดับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัว ขนาดเล็กของกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปร ชีวสังคม โดยใช้สถิติที (t-test) และใช้สถิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

3.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัว ขนาดเล็กของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพที่มีการ ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะ ทางด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพระดับ การศึกษา และการประกอบธุรกิจ ความถี่และ ร้อยละ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน 226 คน คิดเป็น ร้อยละ 56.5 ประชากรส่วนมากอยู่ในช่วงอายุ ระหว่างปี 20-30 ปี มีจำนวน 81 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.2 สถานภาพ ส่วนใหญ่คือ สถานภาพ สมรส/อยู่ด้วยกัน มีจำนวน 274 คน คิดเป็น ร้อยละ 68.5 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับอนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า มีจำนวน

136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 และการประกอบ ธุรกิจของประชากรส่วนใหญ่จะประกอบธุรกิจ ส่วนตัว/ค้าขาย มีจำนวน 169 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนิน ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ ระดับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัว ขนาดเล็กของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าระดับการ ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของประชากรที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก ในจังหวัดนครปฐม มีการดำเนินชีวิตตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยที่จำแนกตาม ตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจแล้ว พบว่ามีเพียงประชากร ที่ประกอบธุรกิจอื่นๆ เท่านั้นที่มีการดำเนินชีวิต ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับ ปานกลางและในด้านระดับความสำเร็จ ในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กของ ประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัด นครปฐม ประชากรมีระดับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยรวมในระดับสูง และเมื่อพิจารณาใน กลุ่มย่อยที่จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจ แล้ว พบว่ามีเพียง ประชากรสถานภาพโสด อายุ ต่ำกว่า 20 ปี และประกอบธุรกิจอื่นๆ มีระดับ ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจโดยรวมในระดับ ปานกลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบ การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัว ขนาดเล็กผลจากการศึกษาเปรียบเทียบ

การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก พบว่าประชากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบธุรกิจที่แตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่ประชากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า ประชากรที่มีสถานภาพโสด มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าประชากรที่มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกันและสถานภาพหย่า/แยกกันอยู่ ส่วนประชากรที่มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าประชากรที่มีสถานภาพหย่า/แยกกันอยู่

สำหรับประชากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบธุรกิจที่แตกต่างกัน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่ประชากรที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า ประชากรที่มีสถานภาพโสดมีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กมากกว่าประชากรที่มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกันและสถานภาพหย่า/แยกกันอยู่ ส่วนประชากรที่มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

ส่วนตัวขนาดเล็กมากกว่าประชากรที่มีสถานภาพหย่า/แยกกันอยู่

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กของกลุ่มตัวอย่างผลการศึกษาพบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กในเขตจังหวัดนครปฐม มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้ คือ

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรเพศชายและประชากรเพศหญิงมีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเกิดจากเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันในบทบาท หน้าที่ และในสังคมไทย เพศชายเป็นผู้ที่สังคมกำหนดให้เป็นผู้นำครอบครัว ส่วนเพศหญิงมีบทบาทเป็นแม่บ้าน และเมื่อถึงวัยสูงอายุ ประชากรทั้งเพศหญิงและเพศชายไม่สามารถทำงานได้เช่นเดิม เนื่องจากการเสื่อมสภาพของร่างกายหรือจากการเกษียณอายุ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่และลักษณะของกิจกรรมต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลให้ประชากรเพศชายและหญิง มีรูปแบบการดำเนินชีวิตและ

วิถีทางในการใช้ชีวิตไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจากรุณันท์ สมบูรณ์สิทธิ์ (2535:95 อ้างอิงจาก ธนภัทร์สุทธิ, 2550) ที่พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับการศึกษาของพิชญภากรณ์ มูลศิลป์และคนอื่นๆ (2536:158. อ้างอิงจาก ธนภัทร์สุทธิ, 2550) ที่พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีการดูแลตนเองไม่แตกต่างกัน ในขณะที่อายุกับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผลการศึกษพบว่า ประชากรที่มีอายุแตกต่างกันมีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเกิดจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความผันผวนอย่างรุนแรง จึงทำให้ประชากรทุกวัยต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยยึดหลักการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิตติพร ไวโรจน์วิทยากร (2550. อ้างอิงจาก กิรติวัฒน์ อัดเส, 2543) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 482 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่เน้นประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการรับรู้คุณความดีของบุคคลมากและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมออม และสอดคล้องกับการศึกษาของพระขวัญชัย ศรีพรรณ (2546) ซึ่งศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของการออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีธนาคารโรงเรียน พบว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มี

โครงการธนาคารโรงเรียน เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมาก แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันสถาบันทางสังคมได้ปลูกฝังหลักการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับเยาวชนของชาติ เพราะเล็งเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจมีความไม่แน่นอน ดังนั้น การดำรงชีวิตในปัจจุบันไม่ว่าจะอยู่ในช่วงวัยไหนจึงจำเป็นต้องยึดหลักการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้ ในการดำรงชีวิตทั้งนั้น

สำหรับสถานภาพกับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผลการศึกษพบว่า ประชากรที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเกิดจากสถานภาพที่ต่างกันทำให้ประชากรมีวิถีชีวิตหรือภาระงานที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่แตกต่างกัน เช่น ประชากรที่มีสถานภาพสมรสเมื่อแต่งงาน จะต้องดูแลคู่สมรสและลูก หรือแม้กระทั่งประชากรที่สถานภาพหย่าและแยกกันอยู่ ก็ต้องมีภาระในการดูแลลูกเช่นเดียวกันรวมทั้งยังอาจมีปัญหาบางสิ่งให้ต้องคอยกังวลใจในขณะที่ประชากรที่มีสถานภาพโสด จึงไม่ต้องดูแลผู้อื่นสามารถดำเนินชีวิตในแนวทางใดแนวทางหนึ่งได้อย่างอย่างมีเอกภาพมากกว่า จึงอาจทำให้ประชากรที่มีสถานภาพโสด การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า ประชากรที่มีสถานภาพอื่นๆ สอดคล้องกับการศึกษาของดวงพร รัตนอมรชัย (2535:115. อ้างอิงจาก ธนภัทร์ สุทธิ, 2550.) ทำการศึกษา

เกี่ยวกับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลกับวิถีชีวิตพบว่าประชากรที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีผลทำให้มีวิถีชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของวรรณวิมล เบญจกุล, 2535: บทคัดย่อ. (อ้างอิงจาก ธนภัทร์ สุทธิ, 2550.) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับแบบแผนชีวิตซึ่งได้ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการบำนาญ อายุระหว่าง 60-64 ปี พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่องสถานภาพมีความสัมพันธ์กับแบบแผนชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งระดับการศึกษากับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผลการศึกษาพบว่าประชากรที่มีอายุแตกต่างกันมีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ทั้งนี้ อาจเกิดจากสภาพของเศรษฐกิจไม่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตของประชากรในปัจจุบัน ดังนั้นประชากรที่มีการศึกษาสูงก็อาจจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพทางเศรษฐกิจที่ผันผวนตลอดเวลา ส่งผลทำให้ประชากรในทุกระดับการศึกษาจำเป็นจะต้องนำหลักการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาประยุกต์และปรับให้เข้ากับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เพื่อความอยู่รอดและความสุขในการดำเนินชีวิตบทพื้นฐานของความพอเพียง คำอธิบายของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2547:79-80. อ้างอิงจากประเวศ วะสี, 2542.) กล่าวว่า การจะนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้ได้ผลในการดำเนินชีวิตจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องว่าเศรษฐกิจพอเพียง

หมายถึงอะไร และมีหลักการสำคัญอะไรบ้างที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในภาคปฏิบัติ ตลอดจนเห็นถึงประโยชน์จากการที่จะนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ จึงจะเกิดความสนใจที่จะทดลองนำไปปฎิบัติไปใช้ในการดำเนินชีวิตและหลังจากที่มีความเข้าใจอย่างถูกต้องแล้วก็จำเป็นต้องทดลองนำมาประยุกต์ใช้กับตนเองทั้งในชีวิตประจำวันและการดำเนินชีวิตต่างๆ ร่วมกับผู้อื่น โดยคำนึงถึงการพึ่งตนเองเป็นเบื้องต้น และบุคคลที่มีการศึกษาสูงซึ่งจะมีความสนใจในรับรู้เรื่องราวต่างๆ ที่ต้องมีหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ รวมถึงความเข้าใจในสิ่งที่จะปฏิบัตินั้นๆ ก็อาจส่งผลให้ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยม มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษา

หากพิจารณาถึงการประกอบธุรกิจกับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่มีประกอบธุรกิจแตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ทั้งนี้ อาจเกิดจากการประกอบธุรกิจของแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดรายได้ รายได้ก็เป็นสิ่งที่ช่วยให้ประชากรสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถดำรงชีวิตตามวิถีทางของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป ถึงแม้ว่าประชากรจะมีการประกอบธุรกิจที่แตกต่างกัน แต่ประชากรทุกคนต้องการรายได้ที่เป็นปัจจัยหลักของการดำรงชีวิตในปัจจุบันเหมือนกัน ดังนั้นประชากรที่มีรายได้สูงกว่าจึงจำเป็นต้องดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียงเหมือนกับประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่า

ในด้านของเพศกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กผลการศึกษา

พบว่า ประชากรเพศชายและประชากรเพศหญิงมีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 ทั้งนี้อาจเกิดจากสังคมไทยในปัจจุบันให้ความเท่าเทียมในเรื่องของเพศกับการทำงาน ดังจะเห็นได้ว่าเพศชายและเพศหญิงสามารถทำงานร่วมกันได้และมีโอกาสประสบความสำเร็จเท่ากันขึ้น อยู่กับบทบาทด้านการทำงาน, ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล, ด้านการเงินและความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่ง จึงส่งผลให้มีความขัดแย้งกับโมเดลความสำเร็จในอาชีพทางการบริหาร (Model of executive career success) ของจัตจ์ และคณะ (นวลณี ประเสริฐสุข. 2542 ; อ้างอิงจาก Judge, et al. 1995 : 488) ที่บ่งชี้ว่าความสำเร็จในอาชีพเชิงอัตนัยจะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ภูมิหลัง เช่น เพศ อายุ, คุณสมบัติ เช่น ประสิทธิภาพการทำงาน ระดับการศึกษา, การจงใจ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความทะเยอทะยานและลักษณะองค์การได้แก่ขนาดองค์การ การสนับสนุนจากองค์การ เช่น การได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา และมีความขัดแย้งกับโมเดลของไอลส์ เมบี และโรเบิร์ตสัน (นวลณี ประเสริฐสุข. 2542:21; อ้างอิงจาก Iles, Mabey & Robertson. 1990) ที่บ่งชี้ว่าความสำเร็จในอาชีพได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปร ด้านบุคคล ลักษณะหัวหน้า และอายุงาน ซึ่งตัวแปร เหล่านี้ส่งผลต่อความผูกพันในอาชีพ และความผูกพันในอาชีพจึงส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของบุคคล รวมถึงด้านอายุกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กผลการศึกษพบว่า ประชากรที่มีอายุแตกต่างกันมีโอกาสประสบความสำเร็จ

ในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 ในปัจจุบันเราจะพบเห็นว่ามีบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจตั้งแต่อายุยังน้อย ทั้งนี้อาจเกิดจากบุคคลเหล่านั้นมีความมุ่งมั่นและความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจด้านนั้น เป็นอย่างดีรวมทั้ง มีทุนสำหรับการประกอบธุรกิจ แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีอายุมากอาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของนวลณี ประเสริฐสุข (2542 : 88) ซึ่งพบว่าอายุการทำงานในอาชีพ พบว่าไม่ส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในอาชีพ แต่ส่งผลทางอ้อมเป็นทางบวกผ่านความผูกพันในอาชีพไปยังความสำเร็จในอาชีพ

ด้านสถานภาพกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กผลการศึกษพบว่า ประชากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 8 ทั้งนี้เกิดจากสถานภาพที่ต่างกันทำให้ประชากรมีวิถีชีวิตหรือภาระงานที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่แตกต่างกัน เช่น ประชากรที่มีสถานภาพสมรสเมื่อแต่งงาน จะต้องดูแลคู่สมรสและลูก หรือแม้กระทั่งประชากรที่สถานภาพหย่าและแยกกันอยู่ ก็ต้องมีภาระในการดูแลลูกเช่นเดียวกัน ทำให้ประชากรไม่สามารถทุ่มเทเวลาให้กับการประกอบธุรกิจได้อย่างเต็มที่ส่งผลทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จน้อยกว่า ในขณะที่ประชากรที่มีสถานภาพโสด ไม่ต้องดูแลผู้อื่น จึงสามารถทุ่มเทเวลาให้กับการประกอบธุรกิจมากกว่า จึงอาจทำให้ประชากรที่มีสถานภาพโสดมีโอกาสประสบความสำเร็จได้มากกว่า

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ รัตนราช (2544:บทคัดย่อ. อ้างอิงจาก รักชนก แสงกาญจน์, 2552.) และวโรชา นาคโคศิริ (2547: บทคัดย่อ. อ้างอิงจาก รักชนก แสงกาญจน์, 2552.) ที่พบว่า สถานภาพสมรส ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ทักษะติดต่ออาชีพ การสนับสนุนทางสังคมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจภายในตนเองสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในอาชีพได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของนวลฉวี ประเสริฐสุข (2542:88) พบว่า สถานภาพสมรสส่งผลทางอ้อมต่อความสำเร็จในอาชีพ โดยส่งผ่านความผูกพันในอาชีพไปยังความสำเร็จในอาชีพ โดยผู้ที่มิใช่สถานภาพหย่า แต่งงานและมีบุตร จะมีผลต่อความสำเร็จในอาชีพสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสเป็นโสด หรือแต่งงานแต่ไม่มีบุตร ประกอบกับในด้านของระดับการศึกษาประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กผลการศึกษพบว่า ประชากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 9 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนวลฉวี ประเสริฐสุข (2544:5) ที่พบว่า การศึกษาและอายุการทำงานในอาชีพไม่ส่งผลทางตรงความสำเร็จในอาชีพ เช่นเดียวกัน แคนนิงส์ (นวลฉวี ประเสริฐสุข. 2542; อ้างอิงจาก Canning's, 1991, p.679) และจัตช์ และคณะ (นวลฉวี ประเสริฐสุข. 2542;อ้างอิงจาก Judge, et al., 1995, p.502) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับผู้บริหารระดับรองหัวหน้า และระดับกลางในบริษัทต่างๆ พบว่า ระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพ จึงเป็นไปได้ว่า ระดับการศึกษาอาจมีผลในระยะเริ่มต้นของการเข้าสู่อาชีพแต่ในระยะ

ยาวเมื่อเข้ามาสู่อาชีพแล้วก็จะมีผลลดลง และพบว่าการศึกษาส่งผลทางลบต่อความผูกพันในการทำงาน (นวลฉวี ประเสริฐสุข. 2542;อ้างอิงจาก Loscocco & Roschelle. 1991) ทำให้การศึกษาส่งผลทางลบต่อความสำเร็จในอาชีพไปด้วย เมื่อการศึกษาส่งผลทางอ้อมผ่านความผูกพันในอาชีพไปยังความสำเร็จในอาชีพและผลการประกอบธุรกิจกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กพบว่า ประชากรที่ประกอบธุรกิจแตกต่างกัน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 10 ซึ่งส่งผลทำให้มีความขัดแย้งกับการศึกษาของจันทนา ไชยกระพันธ์ (2538 : บทคัดย่อ. อ้างอิงจากสินิทธา สุขสวัสดิ์, 2550) เกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การศึกษาของสุรพล กาญจนจิตรา และประภาส ศิลปรัตน์ (2539:93-95. อ้างอิงจากสินิทธา สุขสวัสดิ์, 2550) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ จากเรื่องดังกล่าว พบว่า ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ส่วนหนึ่งคือกลุ่มอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 11 ทั้งนี้

เป็นเพราะการดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่หมายถึงการที่การปฏิบัติตนด้วยความพอเพียง อย่างมีเหตุและผลทั้งทางด้านเศรษฐกิจและทางการดำเนินชีวิต พึ่งพาตนเองได้ ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความประหยัด ไม่เบียดเบียนผู้อื่นในโลก ไม่สุดโต่ง มีความพอประมาณในชีวิต และพอเพียงในความเป็นอยู่ เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับคนในทุกเพศทุกวัย แม้กระทั่งผู้สูงอายุ ถ้าได้นำแนวทางหรือปรัชญาในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน จะส่งผลให้ประชากรมีความสุขทั้งทางกายและจิตใจมากหรือส่งผลในความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ด้วยเหตุนี้ผลจากการศึกษาประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม จึงพบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจส่วนตัวขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนวลฉวี ประเสริฐสุข (2542:88) ที่พบว่า ปัจจัยทางด้านครอบครัวในการดำเนินชีวิต ส่งผลทางอ้อมผ่านความผูกพันในอาชีพและความขัดแย้งระหว่างครอบครัวไปยังความสำเร็จในอาชีพ โดยปัจจัยทางด้านครอบครัวส่งผลทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสำเร็จในอาชีพ

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2542). **พออยู่พอกิน (เศรษฐกิจพอเพียง)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.

กิตติวัฒน์ อัดเส. (2543). การดำเนินงานตาม **โครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยชัน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ประเวศ วะสี. (2542) **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมแนวทางพลิกพื้นเศรษฐกิจสังคม**. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

จิตราภรณ์มีศีลธรรม. (2546). **การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี** มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นวลฉวี ประเสริฐสุข. (2542). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารสตรีในธนาคารพาณิชย์ไทย** ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พระขวัญชัย ศรีพรรณ. (2546). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการใช้แนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาพระพุทธศาสนา**. วิทยานิพนธ์ ก.ศ.ม. (การศึกษามัธยม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สินิทธา สุขสวัสดิ์. (2550). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพเชิงอัตนัย ของหัวหน้างานสายสนับสนุนวิชาการ ในมหาวิทยาลัยของรัฐเขตกรุงเทพมหานคร ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยสาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธนภัทร์ สุทธิ. (2550). การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับความพึงพอใจในชีวิต ของผู้สูงอายุอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รักชนก แสงวงกาญจน์. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวะเอกชน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

รายละเอียดผู้ลงบทความ

1. ศาสตราจารย์ ดร.ทวีป ศิริรัมย์

รายละเอียด : ศาสตราจารย์ ดร.คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ติดต่อ : 111/102 หมู่ที่ 3 หมู่บ้านลาดตำรายักษ์
วัชรพล ถ.สุขาภิบาล 5 แขวงคลองถนน
เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220
E-mail : staweeep@gmail.com

2. ชวนพิศ ศิลาเดช, พัชรา แยมสำราญ, วิจิตรา ตะโกพร*

รายละเอียด : *นักศึกษาปริญญาเอก
สาขาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม
ติดต่อ : เลขที่ 9 ถนนหน้าพระ
ตำบลดอนพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง
จังหวัดนครปฐม 73000
E-mail : vi_gi_tar@hotmail.com

3. สุชาดา กิจรุ่งสุวรรณ

รายละเอียด : นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะและ
การจัดการภาครัฐ ภาควิชาสังคมศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
ติดต่อ : เลขที่ 43 ซอยสิรินธร 7 ถนนสีรินธร
ตำบลบางบำหรุ เขตบางพลัด
กรุงเทพฯ 10700
E-mail : nette.eduathome@gmail.com

4. รุจิรัตน์ ลำตาล

รายละเอียด : อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเมือง
การปกครอง คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ติดต่อ : เลขที่ 117/2 หมู่ 19 ตำบลบ้านไร่
อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
60150
E-mail : meen_wangtong@hotmail.com

5. อุษา สุขประเสริฐ

รายละเอียด : นักศึกษาปริญญาโท
ครุศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ติดต่อ : เลขที่ 14/1 หมู่ 4 ตำบลแม่ลา
อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี 16130
E-mail : fay.lovezang@gmail.com

6. ประทุม เจริญรูป

รายละเอียด : นักศึกษาปริญญาเอก
หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต
คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ติดต่อ : เลขที่ 937 ซอย 22-21 แขวงบางแคเหนือ
เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160
E-mail : prathum99@gmail.com

7. สมพงษ์ สุเมธกชกร

รายละเอียด : นักศึกษาปริญญาเอก
หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต
คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ติดต่อ : เลขที่ 320/3 ซอยเพชรเกษม 81
ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู
เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160
E-mail : btc2551@yahoo.com

8. ศิรชญาณ์ การะเวก

รายละเอียด : นักศึกษาปริญญาเอก
หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต
คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ติดต่อ : เลขที่ 16/10 หมู่ 2
ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา
แขวงทวีวัฒนา
เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10120
E-mail : sirachaya_g@hotmail.com

9. จุลจิรา สุจันทร์ศรี

รายละเอียด : นักศึกษาปริญญาโท
สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ติดต่อ : เลขที่ 176 ถนนประชาธิปไตย
แขวงวัดกัลป์ยาณ์ เขตธนบุรี
กรุงเทพมหานคร 10600
E-mail : junjee_j@hotmail.com

10. ชลิดา อนุรัตน์

รายละเอียด : นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยี
และสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ติดต่อ : เลขที่ 67/6 หมู่ 6 ซอยบางแวก 55
แขวงบางแวก เขตภาษีเจริญ
กรุงเทพฯ 10160
E-mail : chalid.70@gmail.com

**11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีระวัฒน์ จันทิก*,
วสันต์ พรพุดพงค์****

รายละเอียด : *อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยศิลปากร
รายละเอียด : **อาจารย์ประจำคณะบัญชี
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ติดต่อ : 40/126 หมู่ 11 ซอยบ้านสุชา 1
ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา
แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม
กรุงเทพฯ 10160
E-mail : watson.por@gmail.com

**12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก*,
จรีรัตน์ อินทรจ้านงค์****

รายละเอียด : *อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ติดต่อ : คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตสารสนเทศ
เพชรบุรีเลขที่ 1 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120
E-mail : thirawat.scb@gmail.com
รายละเอียด : นักวิจัยอิสระ
E-mail : chareeratana@gmail.com

แนวทางการเตรียมต้นฉบับและการส่งต้นฉบับวารสารวิชาการ แนวทางการเตรียมต้นฉบับและการส่งต้นฉบับ วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

ประเภทของผลงานวิจัยทางวิชาการ

1. บทความทางวิชาการ หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นความรู้ใหม่กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีการใช้แนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยจากแหล่งข้อมูล เช่น หนังสือวารสารวิชาการอินเทอร์เน็ตประกอบการวิเคราะห์วิจารณ์เสนอแนวทางแก้ไข
2. บทความวิจัย หมายถึง เป็นการนำเสนอผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ การดำเนินการวิจัย
3. บทวิจารณ์หนังสือ (book review) หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระคุณค่าและคุณภาพของหนังสือบทความหรือผลงานศิลปะ อาทิ นิทรรศการทัศนศิลป์และการแสดงละครหรือดนตรีโดยใช้หลักวิชาและดุลยพินิจอันเหมาะสม
4. บทความปริทัศน์ (Review article) หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ (State of the art) เฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้ามีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่างทันสมัยโดยให้ข้อพิพาทที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

องค์ประกอบของบทความ

1. บทความวิจัย (Research article)

บทความวิจัยประกอบด้วยหน้าชื่อเรื่องบทคัดย่อและเนื้อหาของบทความในส่วนหน้าชื่อเรื่องควรมีข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้นิพนธ์สังกัด (ภาควิชาและมหาวิทยาลัย) และอีเมลของผู้นิพนธ์สำหรับติดต่อ บทคัดย่อต้องระบุถึงความสำคัญของเรื่องวัตถุประสงค์วิธีการศึกษาผลการศึกษและบทสรุปความยาว 1 หน้ากระดาษ A4 ในกรณีที่ต้นฉบับเป็นภาษาไทยให้ผู้นิพนธ์เขียนบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษระบุคำสำคัญของเรื่อง (Keywords) ไม่เกิน 5 คำ ในส่วนของเนื้อหาของบทความให้เริ่มต้นจากบทนำวัตถุประสงค์และวิธีการผลการศึกษอภิปรายผลการศึกษและกิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) ที่มาและความสำคัญของปัญหาในงานวิจัยภูมิหลังของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมมติฐานและวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้เขียนไว้ในส่วนบทนำเทคนิคและวิธีการทั่วไปให้อธิบายไว้ในส่วนวัตถุประสงค์และวิธีการศึกษาผลการทดลองต่างๆ ให้อธิบายไว้ในส่วนผลการศึกษการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการทดลองกับงานของผู้อื่นให้เขียนไว้ในส่วนอภิปรายผลการศึกษและการสรุปผลการศึกษตามวัตถุประสงค์ให้เขียนไว้ในส่วนสรุปผลการศึกษา

2. บทความปริทัศน์ (Review article)

บทความปริทัศน์เป็นการนำเสนอภาพรวมของเรื่องที่น่าสนใจหน้าแรกของบทความปริทัศน์ ประกอบด้วยมีชื่อเรื่องชื่อผู้นิพนธ์ที่อยู่ผู้นิพนธ์ผู้ติดต่อ (Corresponding author) และบทสรุป (summary) เพื่อเป็นการสรุปเรื่องโดยย่อให้เข้าใจว่าเรื่องที่ได้นำเสนอมีความน่าสนใจและความเป็นมาอย่างไรพร้อมระบุความสำคัญของเรื่อง (Keyword) จำนวนไม่เกิน 5 คำ ในส่วนของเนื้อหาของบทความต้องมีบทนำ (Introduction) เพื่อกล่าวถึงความน่าสนใจของเรื่องที่นำเสนอ ก่อนเข้าสู่เนื้อหาในแต่ละประเด็นและต้องมีบทสรุป (conclusion) เพื่อขมวดปมเรื่องที่นำเสนอ พร้อมข้อเสนอแนะจากผู้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวสำหรับให้ผู้อ่านได้พิจารณาประเด็นที่น่าสนใจต่อไปผู้วิจัยควรตรวจสอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่นำเสนออย่างละเอียดโดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาที่ใหม่ที่สุดบทความปริทัศน์ต้องนำเสนอพัฒนาการเรื่องที่นำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจจะต้องไม่จำเพาะเจาะจงเฉพาะผู้อ่านที่อยู่ในสาขาของบทความเท่านั้นแต่ต้องนำเสนอข้อมูลที่ซึ่งผู้อ่านในสาขาอื่นหรือนิสิตนักศึกษาในระดับสูงสามารถเข้าใจได้

การเตรียมต้นฉบับ

1. พิมพ์ผลงานทางวิชาการควรจัดพิมพ์ด้วย Microsoft Word for Windows หรือ Macintosh บนกระดาษขนาด A 4 โดยแบ่งเป็น 2 คอลัมน์ในหนึ่งหน้ากระดาษ

1.1 การตั้งค่าหน้ากระดาษ

- บน 2.7 ซม.
- ซ้าย 3.5 ซม.
- ล่าง 5.5 ซม.
- ขวา 3.0 ซม.

1.2 ขนาดตัวอักษรใช้อักษร Cordia New ขนาดของตัวอักษรหัวข้อใหญ่ใช้ตัวเข้มขนาด 18 หัวข้อย่อยใช้ตัวเข้มขนาด 16 เนื้อหาใช้ตัวปกติขนาด 16 ทั้งภาษาไทยภาษาอังกฤษและตัวเลขและใส่เลขหน้าตั้งแต่ต้นจนจบบทความยกเว้นหน้าแรก

2. บทความย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ควรเกิน 1 หน้ากระดาษจะต้องมีคำสำคัญในบทความย่อภาษาไทย และ Keyword ในบทความย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษของบทความเรื่องนั้นด้วยจำนวนไม่เกิน 5 คำ (บทความภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษจะต้องมีบทความย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษทุกบทความ)

3. ถ้ามีรูปภาพ/ตารางประกอบควรมีภาพที่ชัดเจนถ้าเป็นรูปถ่ายควรมีภาพถ่ายจริงแนบด้วย

4. ประวัติผู้แต่งให้ระบุชื่อของผู้เขียนหน่วยงานที่สังกัดตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) วุฒิกศศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปพร้อมสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญประสบการณ์การทำงานและผลงานทางวิชาการ 1-3 ปีที่ผ่านมา และ File.jpg รูปถ่ายหน้าตรง 1 รูป (สวมสูท)

5. บรรณานุกรมจำแนกผลงานภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (เรียงตามลำดับตัวอักษร)

6. ผลงานวิชาการที่ส่งมาต้องไม่ได้รับการเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน

7. การส่งต้นฉบับจะต้องส่งเอกสารบทความจำนวน 1 ฉบับ และแบบฟอร์มส่งบทความ 1 ฉบับ พร้อมทั้ง CD บันทึกข้อมูลของเนื้อหาและประวัติผู้แต่ง (เอกสารที่ส่งทั้งหมด) จำนวน 1 แผ่น โดยบทความจำนวน 1 ฉบับข้างต้นแบ่งให้เป็น

7.1 บทความที่มีรายละเอียดของผู้เขียนบทความครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในข้อ 4 จำนวน 1 ฉบับนำบทความที่ท่านส่งมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินคุณภาพความเหมาะสมของบทความ ก่อนการตีพิมพ์ในกรณีที่ผลการประเมินระบุให้ต้องปรับปรุงแก้ไขผู้เขียนจะต้องดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดนับจากวันที่ได้รับผลการประเมินบทความ

8. ผู้เขียนตรวจความถูกต้องทั้งหมดอย่างละเอียดถี่ถ้วนไม่ควรมีความผิดพลาดและคำที่มั่ว (ไม่มก) ในคำว่าต่างๆ เป็นต้นโดยเคาะวรรคแล้วเสร็จจึงส่งบทความพร้อมต้นฉบับของท่านที่สำนักวิจัยชั้น 2 อาคารคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีพร้อมบันทึกข้อมูลลงแผ่นบันทึกข้อมูลก่อนส่งให้กองบรรณาธิการดำเนินการต่อไป

รูปแบบการเขียนอ้างอิง

กรณีที่ผู้เขียนต้องการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเนื้อเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนาม-ปี (author-date in-text citation) โดยระบุชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างเพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้นและอาจจะระบุเลขหน้าของเอกสารด้วยก็ได้หากต้องการตัวอย่างและให้มีการอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม (reference citation) โดยการรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนผลงานนั้นๆ จัดเรียงรายการตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่งภายใต้หัวข้อ “บรรณานุกรม” สำหรับผลงานวิชาการภาษาไทยหรือ Reference สำหรับผลงานวิชาการภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงมีดังนี้

1. บรรณานุกรมหนังสือ

ชื่อชื่อสกุล. (ปีพิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ชวนพิศ วงศ์สามัญ, และกล้า เจริญโชคบำรุง. (2546). **การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการพยาบาล**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.

2. บรรณานุกรมบทความ

ชื่อชื่อสกุลผู้เขียนบทความหรือตอน. (ปีพิมพ์). **ชื่อบทความหรือตอน**. ในชื่อชื่อสกุล (บรรณาธิการ). **ชื่อหนังสือ**

(ครั้งที่พิมพ์หน้าแรก-หน้าสุดท้ายของบทหรือตอน). สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ปิยทัศน์ ทัศนวิวัฒน์. (2550). ประวัติโรคโหลตาย. ในสูมาลีนิมมานนิตย์ และปรีดา มาลาสิน (บรรณาธิการ), **โรคโหลตาย: Sudden unexplained death syndrome** (หน้า 12-25). กรุงเทพมหานคร : คณะแพทยศาสตร์ศิริราช พยาบาลมหาวิทยาลัยมหิดล.

3. บรรณานุกรมบทความวารสาร

ชื่อชื่อสกุล. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร** ปีที่, (ฉบับที่) : หน้าที่ปรากฏบทความในวารสาร.

ตัวอย่าง

กฤษณา น้อมสกุล, ลักษณะ กานดี, สิริพร สืบสาน, ปวีณา เกื้อกุล, มาลี อุดมผล, สวัสดิ์ รักดี, และคณะ. (2550). การดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน. **วารสารกรมอนามัย** 25, (52) : 56-60.

4. บรรณานุกรมออนไลน์

ชื่อผู้รับผิดชอบเว็บไซต์/หน่วยงาน/บุคคล. (ปีที่ปรากฏ). ชื่อบทความ. ค้นเมื่อวันเดือนปี, จาก <http://>

.....

ตัวอย่าง

ชวนะ ภวกันันท์. (2548). ธุรกิจสปาไทยน่าก้าวไกลไปกว่านี้. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.businessgai.co.th/content.php?data=407720-opinion>

5. บรรณานุกรมฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อชื่อสกุล. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ปีที่ (ฉบับที่). ค้นเมื่อวันเดือนปี, จากชื่อฐานข้อมูล

ตัวอย่าง

ชาญชัย เจริญรื่น. (2544). การจัดแรงด้านทางอากาศพลศาสตร์ของเมล็ดข้าวเปลือก. **วารสารวิชาการ**. 9 (3). ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2549, จากฐานข้อมูลวารสารวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

6. บรรณานุกรมบทความจากการสืบค้น CD-ROM

ชื่อชื่อสกุล. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ (ชื่อ CD ROM). ค้นเมื่อวันเดือนปี, จากชื่อฐานข้อมูลที่สืบค้น. (หมายเลขเอกสารที่สืบค้น)

ตัวอย่าง

Baker, J. (2008). Acceptability of interventions to staff in long-terms case setting for

older adults: Comparing rating. (Doctoral Dissertation). Retrieved November 26, 2009, from ProQuest Dissertation & Theses databases. (Publication No. AAT3354064)
ดาวน์โหลดรูปแบบการเขียนได้ที่ www.bkkthon.ac.th/หน่วยงานอื่นๆ/วารสารวิชาการ

การสมัครสมาชิก

อัตราค่าสมาชิกวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี อัตราค่าสมัครสมาชิกราย 6 เดือน ฉบับละ 150 บาท 1 ปี จำนวน 2 ฉบับ เป็นเงิน 300 บาท

การส่งเงินค่าสมัครสมาชิก

1. เงินสด (กรณีสมัครด้วยตนเอง)
2. ติดต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์จัดจำหน่ายและสมาชิก
โทรศัพท์ (02)-8006800-5 โทรสาร (02)-8006806

(รูปแบบการเขียนบทความวิจัยลงวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี)

ชื่อเรื่องภาษาไทย
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

ชื่อผู้พิมพ์*

บทคัดย่อ

คำสำคัญ :

Abstract

.....

Keywords :

บทนำ

.....

วัตถุประสงค์การวิจัย

.....

* รายละเอียดของผู้เขียนบทความ (Cordia New ขนาด 14)

การดำเนินการวิจัย

.....	
.....	
.....	
.....	

สรุปผลการวิจัย

.....	
.....	
.....	
.....	

อภิปรายผล

.....	
.....	
.....	
.....	

ข้อเสนอแนะ

.....	
.....	
.....	

บรรณานุกรม

.....	
.....	
.....	

ใบสมัครสมาชิกวารสารวิชาการ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

อาชีพ ☐ อาจารย์ประจำสาขาวิชา.....คณะ.....
สถาบัน/ มหาวิทยาลัย.....

☐ นักศึกษา ระดับ คณะ มหาวิทยาลัย

☐ อื่นๆ

เหตุผลที่ต้องการสมัครเป็นสมาชิก

.....
.....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก เลขที่.....หมู่.....ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

โทรสาร..... E-mail :

การสมัครสมาชิก

อัตราค่าสมาชิก วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี อัตราค่าสมาชิกราย 6 เดือน ฉบับละ 150 บาท 1 ปี จำนวน 2 ฉบับ เป็นเงิน 300 บาท

การส่งเงินค่าสมัครสมาชิก

- ☐ เงินสด ชำระได้ที่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
- ☐ ชำระผ่านธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาท่าพระ เลขบัญชี 142-1-234-452

ลงนาม.....

(.....)

...../...../.....

แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณานำลงวารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอส่งบทความวิชาการลงในวารสารวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักวิจัย

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

อาชีพ ☐ อาจารย์ประจำสาขาวิชา.....คณะ.....
สถาบัน/ มหาวิทยาลัย.....

☐ นักศึกษา ระดับ คณะ มหาวิทยาลัย

☐ อื่นๆ

ขอส่ง ☐ บทความวิจัย

☐ บทความวิชาการ

☐ บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

☐ บทความปริทัศน์ (review article)

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง(ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อคำสำคัญ (ภาษาไทย)

Keywords (ภาษาอังกฤษ)

ชื่อผู้เขียน (ภาษาไทย).....

ชื่อผู้เขียน (ภาษาอังกฤษ)

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก เลขที่..... หมู่..... ซอย.....

ถนน..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

โทรสาร..... E-mail :

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ ☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าแต่เพียงผู้เดียว

☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานตามชื่อที่ระบุในบทความจริง

บทความนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และจะไม่นำไปเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร
อื่น ๆ อีก นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งบทความฉบับนี้มายังกองบรรณาธิการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ธนบุรี

ลงนาม.....ผู้ส่งบทความ

(.....)

This image shows a full page of a document template designed for writing. It features approximately 28 evenly spaced, thin horizontal grey lines across the entire width of the page. The background is white, and there are no margins, headers, or footers visible. This type of template is commonly used for teaching handwriting to children or as a general-purpose lined paper for students.

บันทึก

[illegible]

[illegible]